ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

БРОЈ 1388

6 динара

4.8.1978. ● ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ ● ГОДИНА XXXIX

КОМПЛЕТАН СТРИП
СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА

Ripley Веровали или не!

Сер Џон Бељу (1520–1600)

ИЗ КАСЛТАУНА, У ИРСКОЈ, КОЈИ СЕ ЖЕНИО ТРИ ПУТА – БИО ЈЕ **ДРУГИ** МУЖ СВОЈЕ **ПРВЕ** ЖЕНЕ, **ЧЕТВРТИ** МУЖ СВОЈЕ **ДРУГЕ** ЖЕНЕ, И **ШЕСТИ** МУЖ СВОЈЕ **ТРЕЋЕ** ЖЕНЕ.

ВЕЛИКИ КИНЕСКИ ЗИД

НИЈЕ НАЈДУЖА БАРИЈЕРА НА СВЕТУ. ОГРАДА КОЈА ЈЕ ПОДИГНУТА У АУСТРАЛИЈИ ЗА ЗАШТИТУ ОВАЦА ОД ДИВЉИХ ПАСА, ДУГАЧКА ЈЕ **9600** КИЛОМЕТАРА, ДОК ЈЕ ДУЖИНА КИНЕСКОГ ЗИДА ОКО **3200** КИЛОМЕТАРА.

БИЛ МАЈНЕР

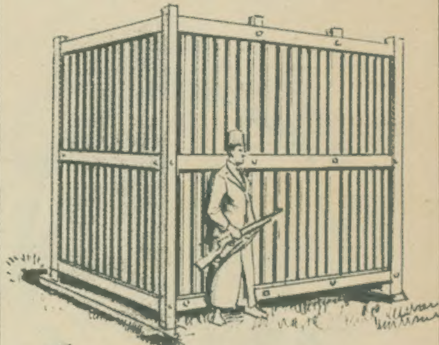
БИО ЈЕ **52** ГОДИНЕ ОДМЕТНИК НА ДИВЉЕМ ЗАПАДУ А ИПАК **НИКАД НИКОГА НИЈЕ** УБИО.

4-2

Ова СУМЕРСКА СКУЛПТУРА

НАЂЕНА У ИРАКУ, СТАРА ЈЕ 3000 ГОДИНА, И ИПАК ИМА **ШЕШИР ПО ПОСЛЕДЊОЈ МОДИ.**

У ОВАКВЕ КАВЕЗЕ

ЗАТВАРАЛИ СУ НЕКАДА У ТРЕНГАНУ (МАЛАЈА) ЧАК И МАЛЕ ПРЕСТУПНИКЕ – **ЧЕСТО И ДОЖИВОТНО.**

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● панголо је музички инструмент са жицом на коме свирају жене са острва Нове Британије.

● прва смучарска такмичења организована су у Аустрији 1893. у Мурцугшлагу. Ту је први пут уведен и слалом као смучарска дисциплина.

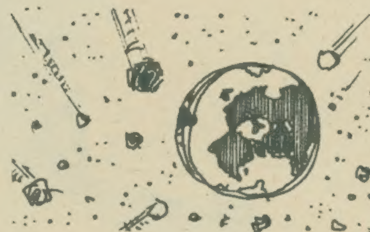
● у време Јованке Орлеанке, у 15 веку у Француској, сваки друштвени слој је имао своју боју и своја права. Сељаци су се, на пример, одевали у плаву боју, нису могли да се баве ловом, омиљеним спортом богатих. Ипак, у нечему је постојала потпуна једнакост из-

међу богатих и сиромашних — куће и једних и других биле су пуне бува. Пре него што би отишли на починак, простирали су у кревет овчију кожу коју су после извесног времена заједно са бувама износили напоље.

● припадници племена Бонга из Конга чешљају косу у облику круне.

● тежина земље се повећава за око 75 килограма дневно због метеорита и прашине који на њу падају.

● на неким местима у Сахари песак је дубок и до седам метара.

● најстарији град у Француској је Марсеј. Основали су га Грци око 600. године пре нове ере.

● у диму дувана пронађено је око 1400 супстанци од којих свака има, мање или више, токсично дејство.

● према тврђењу Вазарија, италијанског сликара, градитеља и писца биографија уметника, Леонардо да Винчи је био веома снажан човек. „Својом сна-

гом могао је да обузда сваку разјарену животињу, а десницом да савије гвоздену потковицу као да је од олова", каже Вазари.

Walt Disney

ПАЈА ПАТАК

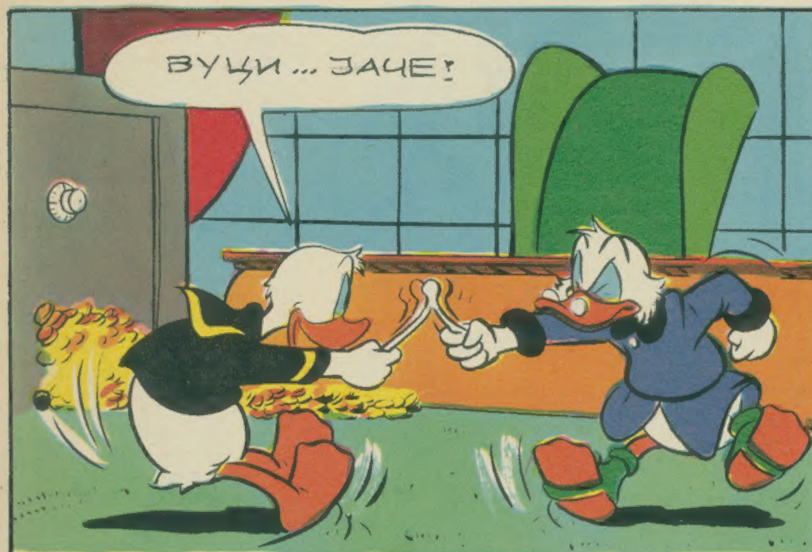

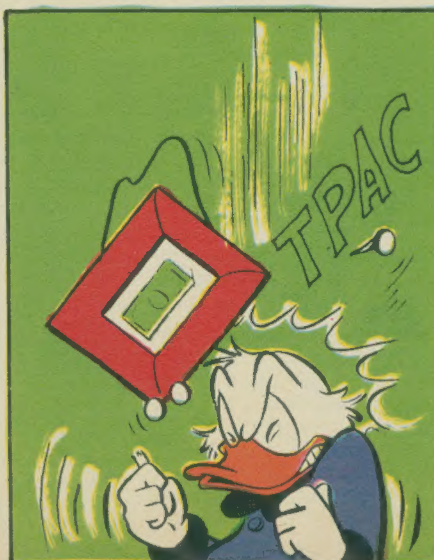

Distributed by King Features Syndicate.

4-2

НЕ ДАЈТЕ СЕ, БРА

Шачица устаника упорно је одбијала позив непријатеља на предају, мада је нада у спас била мала, готово никаква. Ипак, срећа им се осмехнула.

Двадесет први децембар 1877. године.

Снег је засипао као да је из неког нагло подераног невидљивог јастука испадало перје које је потом ветар развејавао на све стране. Колона од око две стотине сељака из лесковачког краја полако се пробијала према оближњем великом селу Вучју, седишту Делавер-бега, господара околине.

ПОВРАТАК У ЗАВИЧАЈ

На челу колоне јахао је наредник српске војске Влајко Стојановић. Није му било више од тридесет. Поглед му је лутао између брежуљака и брда. Све је било ту као некада кад се као дете играо са вршњацима: и стари дуб поред реке, и одвајкада напуштена и нахерена кућа и пречица којом се избијало у село... Тада му се није ишло одатле, али се није имало куд: отац је подигао руку на неког агу због злостављања. Ага је издахнуо, а он са женом и децом утекао у ослобођени део Србије. Тако су Влајку остале само успомене на завичај и нада да ће се једног дана вратити њему. Тај дан сада је дошао. Одрастао је, постао наредник. У јеку другог српско-турског рата позвали су га у Врховну команду и рекли му:

— Закувало се, нареднче! Ушли смо поново у рат да ослободимо наш народ на југу. Ако прошле године нисмо успели, ове хоћемо. У околини Лесковца, људи се већ дижу на оружје и чекају помоћ. Потеци тамо, ти си оданде!... Ускоро, ето и наше војске!

Прихватио је групу од близу двеста устаника и с њима кренуо у Вучје, право на Дилавер-бега.

— Тај пије крв сељацима! — причали су му они уз пут. — **Подигао је себи кулу на два спрата, опасао је зидом и оргија у њој са десетак жена. И то му није доста, већ је од неког сиромашног Турчина, пушкара из Ниша купио младу девојку, Зулејка се зове, и поваздан тражи да му игра!**

Снег је попустио кад су Влајкови устаници избили пред прве куће Вучја. Било је подне, па опет владала је тишина као усред ноћи. Наредник заустави колону и стаде да ослушкује.

Неочекивано, однекуд испаде неки старац. Био је крепак и говорљив. Речи су просто покуљале из њега. За неколико минута наредник Влајко је сазнао о положају српске војске више но што је сам знао, премда је био њен активни официр: и да су наше трупе опселе Ниш, и да се паша склонио у нишку тврђаву, и да је Дилавер-бег побегао са женама пре непун час, чак и да Влајко Стојановић треба да са устаницима прокрчи пут српској војсци према Косову!

ОТКРИЋЕ У КУЛИ

Чим је ушао у село, Влајко је пожурио до Дилавер-бегове куле. Хтео је да је осмотри и на лицу места утврди може ли послужити за одбрану. Учинило му се да на горњем спрату чује шум. Прикрао се главној одаји и бануо унутра. Изненађен, на поду је угледао младу и веома лепу Туркињу без зара који јој је, по свој прилици, раније спао.

— Како се зовеш? — упитао ју је благо.

— Зулејка! — одговорила је девојка срамежљиво.

У метежу насталом приликом беговог бекства, Зулејка се сакрила у побочну собу где је сачекала да се силник удаљи како би она окренула на другу страну, али ју је долазак устаника предухитрио. Дрхтала је као прут. Влајку би жао. Помиловао ју је по глави и рекао да остане скривена у кули.

— Напоље не излази! Срби ће те растргнути, препуни су мржње према Турцима!

Закључао је врата за собом и похитао да дочека гласника из Лесковца који је управо улазио у двориште. Издавши неко наређење свом помоћнику и десној руци, извесном сељаку Стојану, прихватио је писмо. У њему је стајало:

„Турци надиру са две стране: једни иду од Врања уз Мораву, а други, под командом Есад-бега, низ Ветерницу. Повуци се према Лесковцу јер Есад-бег води око хиљаду и по војника“.

Наредник није хтео да се повуче. Како да то учиним, питао се, кад држањем куле у ствари браним Лесковац. Обратио се нишким устаницима за помоћ. До вечери добио је само нешто муниције и молбу да се одржи како зна и уме док не пристигне претходница српске војске.

Добро утврђени у кули, устаници су чекали. Сељаци из Вучја склонили су се у збег. Ноћ је споро одмицала. Снег је поново почео да пада. Свугде је владао мир.

Не знајући како да прекрати мучне тренутке неизвесности, Влајко се попео до собе где је на поду седела Зулејка и заподенуо с њом разговор. Девојка је била изненађена његовом добродушношћу. Увек су јој говорили да се чува ђаура, плашили је њима, а ево, овај није такав. Боље поступа с њом него Турци који сматрају жене као обичну ствар. Допао јој се.

СПАСЕНИ СМО

Есад-бег се појавио пред кулом у рано јутро 22. децембра 1877. године. Држећи се надмено на коњу, позвао је Србе на предају. Одговорио му је плотун. Бесно се уклонио и повео Турке у напад.

Јуриши за јуришима су се смењивали, али ниједан није дао плода. Напротив, редови војника су се проредили. Позиви на предају су се поновили. На крају је уследило обећање:

— Ко изађе, добиће десет дуката, аман бре!

Уместо одговора из куле је допрло певање. Устаници су певали сложно као један, прво тихо, затим све јаче.

Бег се тресе. Одлучио је да се послужи варком. Запалио је капију и док су устаници били заузети гашењем ватре, јурнуо је са главнином војске на зид. Влајко је енергично командовао и напад је одбијен. Ипак, један плотун захватио га је по грудима. Помоћник Стојан притрча и придиже га.

Створила се ту и Зулејка. Видећи шта се догодило, вриснула је и обргрлила га рукама. Устаници су били збуњени рањавањем вође, појавом Туркиње и необичним призором. Стојан је знао за Зулејкино присуство, али не и да се у њој родила љубав према српском нареднику.

— Не дајте се, браћо! Стојане, пренеси ме на место одакле могу да гледам!

АЂО!

— једва је изустио Влајко.

Борба је настављена до вечери. Устаници су одолевали.

Мучила их је мисао — докле ће издржати. Ипак, нико није помишљао на предају. Били су решени да изгину, до последњег човека.

Освануо је нови дан. Огласио га је Стојан утрчавши у просторију где је лежао храбри наредник и крикнуо:

— Влајко, стиже наша војска, спасени смо! Турци беже!

Наредник отвори очи. Покушао је да устане. Стојан притрча да му помогне. Зулејка, која је сву ноћ пробдела уз њега, нежно му прихвати главу.

Гледајући Стојана, Влајко се уморно насмеши. Застио је нешто да каже. Закркљао је. На уста му груне крв и он клону. Био је мртав.

★★★

Српске трупе сахраниле су наредника Влајка Стојановића са свим почастима које припадају ратном јунаку. На челу погребне поворке ишао је војник носећи на малом јастуку Орден Таковског крста и ознаке официрског чина који се обавезно додељивао уз њега. Захвалан народ подигао му је споменик у селу Чукљенику поред Вучја.

Зулејка је отишла у ослобођени Ниш. Тамо јој се замео траг.

М. Тодоровић

МИНИ-КВИЗ

1. Идо је ...?
2. Инсигније су ...?
3. Где расте крављe дрво?
4. Која је новчана јединица употребљавана у Албанији?
5. Шта је Лета?

ОДГОВОРИ:

1. Вештачки створен међународни језик, измењен и упрошћен облик есперанта. Године 1907. саставио га дански филолог Ото Јесперсен. 2. Знаци или ознаке достојанства, као што су круна или скиптар. 3. У Венецуели. Високо је до 30 метара, има дебело стабло из кога, када се засече, истиче бео млечни сок, укусан, хранљив и пријатног мириса. Кувањем овог сока добија се материја слична пчелињем воску. 4. Лек и дели се на 100 квинтара. 5. У хеленској митологији, то је Река заборава из које пију душе умрлих да би заборавиле на земаљски живот.

СМРТ ИЗ ОБЛАКА

ПРОШЛО ЈЕ НЕКОЛИКО МИНУТА, РИЧАРДУ СЕ ЧИНИЛО ДУЖИХ ОД ВЕЧНОСТИ, ПРЕ НЕГО ШТО ЈЕ У ЦЕСОВИМ ГРУДИМА ОСЕТИО ЛАК ПОКРЕТ . . .

Када је блесак муње запарао олујно небо и за тренутак ме потпуно заслепио, прво што сам осетио била је инстинктивна потреба да побегнем. Друго, да понесем Блејза, мог пса. Али и он се, преплашен севањем, надао у трк па сам налетео на њега, спотакао се и пао. Само делић секунде касније, проломио се прасак грома. Осетио сам страховит ударац и одмах потом — изгубио свест.

Не знам колико сам тако лежао, минут или можда три, кад сам постао свестан да лежим на мокрој земљи. Дрхтећи од хладноће али још више од страха, успео сам да се придигнем и седнем. Одмах до мојих ногу, згрчен, лежао је Блејз. Био је мртав. Да се нисам сапео о њега и пао, гром који је ударио у земљу, баш тамо где сам ја малочас стајао, убио би мене а не њега!

Тројица под храстом

Времена за сузе није било. Пас је био мртав и ту се више ништа није могло учинити. Зато сам морао што пре да видим шта се догодило са Цесом, мојим годину дана млађим братом и нашим друговима, Фредом Харингтоном и Кевином Саливеном. Знао сам да су се склонили под оближњи храст и сада сам се свим срцем надао да су избегли удар грома. Али, чим сам им пришао, видео сам да их је задесила Блејзова судбина: сва тројица лежала су непомично, чудно искривљених лица. Очигледно, гром је и њих убио.

Осветлио сам батеријском лампом Фреда и Кевина: њихове очи биле су широм отворене, укочене. Неколико тренутака стајао сам непомично, неспособан да се покренем и видим шта је са Цесом. Да бар он није...

А кад се само сетим како је све лепо почело: то јутро, 14. августа прошле године, било је ведро и обећавало леп дан. Зато се нас четворица и нисмо двоумили да ли да пођемо на логоровање у шуму, непуна два километра удаљену од града.

И засита, све је било како се само пожелети може, све док се нисмо, угасивши увече ватру, завукли у вреће за спавање. Одједном је почео да дува јак ветар а небом да се гомилају облаци. Ускоро, пале су и прве капи кише.

Цес, Фред и Кевин су, извукавши се из својих врећа, кренули под оближњи храст да се склоне од кише а ја сам почео да претурам по ранцу тражећи кишну кабаницу. Навукавши је наврат-нанос, потрчао сам њима.

Блејз је, скичећи преплашено, трчао испред мене. И тек што смо прешли неколико корака, муња, светлећа претходница грома, прошарала је небо. Одмах затим уследио је прасак.

Почни да дишеш!

И сада, док сам клечао на киши и покушавао да обуздам панику која ме је све више обузимала, држао сам у наручју Цеса. Свим силама трудио сам се да се присетим свега оног што смо у школи учили о вештачком дисању. Ко зна, можда ћу успети да Цеса вратим у живот.

Наслонио сам уста на његова и шакама почео снажно да му масирам срце.

Све време шапутао сам, као да ми то може помоћи:

— Молим те Цесе, почни да дишеш, молим те, молим те!

Прошло је неколико дугих минута пре него што сам под дланом осетио у Цесовим грудима лак покрет, нешто налик на лепршање крила птице. Тренутак касније, његове груди почеле су да се дижу и спуштају. Убрзо, био је у стању да дише и без моје помоћи.

Сада, пошто је било очигледно да је жив, поново сам се вратио Фреду и Кевину. Одлучио сам да покушам да и код њих применим вештачко дисање. Узалуд.

Најзад сам, потпуно исцрпљен, морао да се помирим с чињеницом које сам још од првог ренутка био свестан: били су мртви и више ништа не свету им није могло помоћи.

Само страховит напор воље и огромна жеља да сачувам Цесов живот, одржале су ме на ногама док сам по расквашеној и клизавој земљи, трчао по помоћ. Сигуран сам да ми није требало ни 10 минута да стигнем до наше куће.

Кључ у брави

Бесомучно сам почео да ударам по закључаним вратима. Али, унутра никог није било. Очигледно, наши родитељи су отишли у неку посету. Очајан, истрчао сам на улицу и угледао неки аутомобил. Контакт-кључ је био у брави. Нисам се двоумио: ушао сам унутра и окренуо кључ. Мотор је забрујао. Не мислећи о томе шта ће учинити власник кад примети да му је нестао аутомобил, појурио сам ка првој амбуланти.

Један час касније, Цес и ја смо се већ налазили у месној болници. Утврђено је да сам претрпео само лакше повреде, али су Цеса задржали на лечењу — завршио је своју причу шеснаестогодишњи Ричард Роџерс из америчког града Ли Сантра.

О. В.

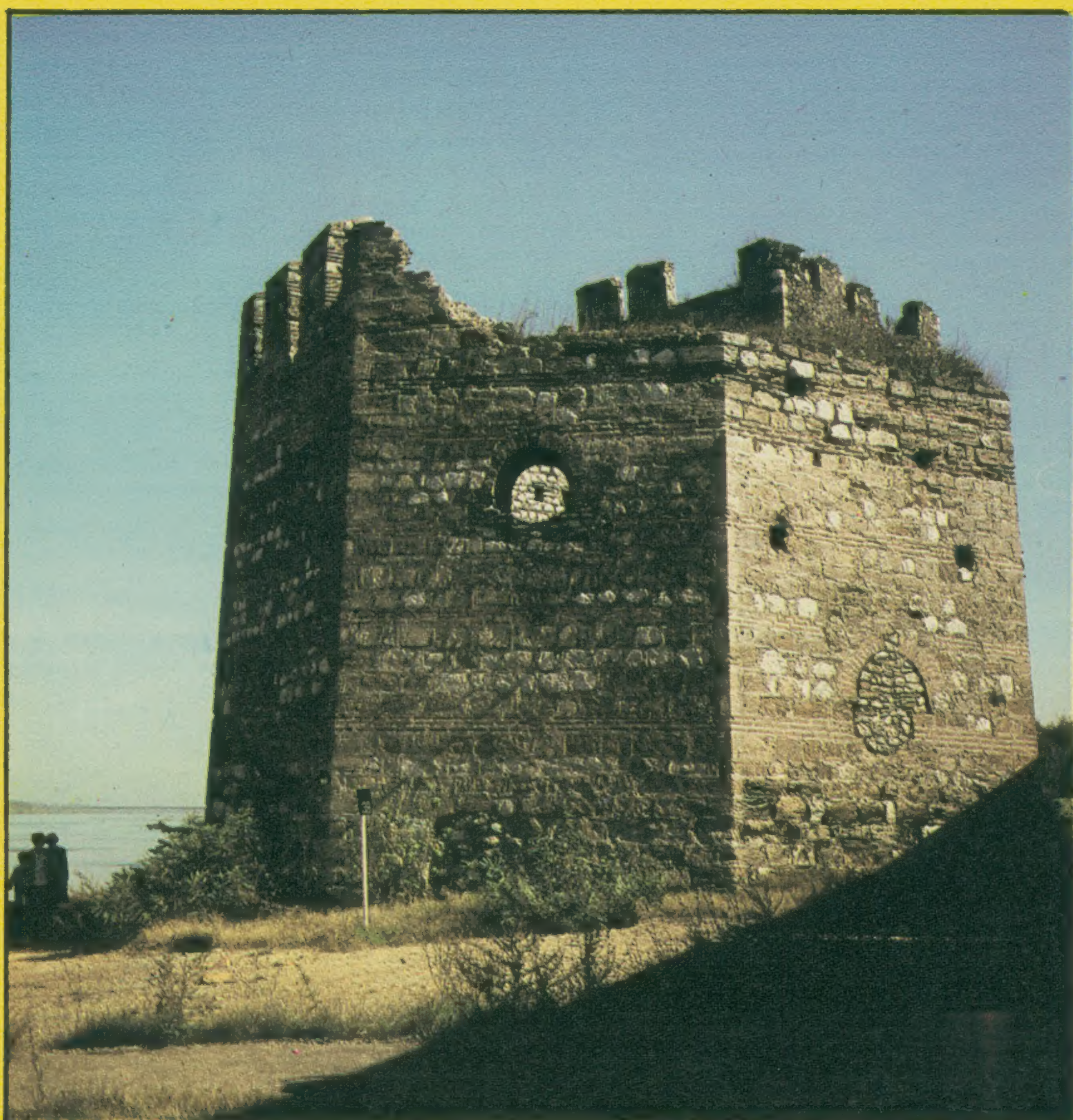
ЈЕРИНА НИЈЕ

Средином октобра 1866. године предложио је кнез Михаило султану Абдул Азису да се неколико српских тврђава, међу њима и Смедерево, предају Србима или да се поруше. Султан је, срећом, прихватио први предлог и преко београдског паше обавестио кнеза да лично дође у Цариград и прими од њега писмени указ о предаји тврђава. Последњих дана априла следеће године извршена је у Смедереву смена гарнизона. Неколико месеци касније, враћајући се из Париза где је боравио код Наполеона III, пролазио је султан Абдул Азис поред Смедеревске тврђаве. Док га је са зидина велелепног здања поздрављала српска стража, дивио се лепоти тврђаве пребацујући својим саветницима који су га наговорили да прихвати понуду кнеза Михаила. Али, било је касно за кајање. Кад су српском лађом „Делиград" отпловили последњи турски војници из Смедерева, одахнула је не само Србија, него и Европа. Њиховим одласком почело је светлије доба у историји српског народа који је двадесетак година касније, 1878. коначно ослобођен турске власти. А један од сведока мучног пута до слободе свакако је и Смедеревска тврђава.

НА ВЕТРОМЕТИНИ — Српски деспот Ђурађ Бранковић (1375—1456), син Вука Бранковића и, по мајци, унук кнеза Лазара, владао је Србијом у крајње несређеним приликама. Године 1426. деспот Стефан Лазаревић, Ђурђев ујак, предао му је деспотовину. Било је то време кад су Турци продирали на север, а Мађари са осталим хришћанским савезницима вршили преко Србије повремене упаде на турску територију. Тако је деспот Ђурађ био приморан да се, зависно од тренутка, ослања час на једну, час на другу страну. Стрепећи од турских напада, одлучио је са својим саветницима да у Смедереву подигне тврђаву. Вешт дипломата, какав је био Ђурађ, имао је разлога да Смедерево изабере за нову престоницу. Град на ушћу Језаве у Дунав, са две стране заштићен водом, могао је ваљано да се брани. А Турке је убедио да ће тврђава на том месту затворити Мађарима пут у долину Мораве.

МОСТ НА ЈЕЗАВИ — Јаничари су, 1797, заузели Смедерево и убили Станка Арамбашића, команданта српске народне војске. По овлашћењу београдског везира, Станко је гонио јаничаре из града и тако се једног дана обрео поред Језавског моста подно зидина тврђаве. Непријатељи су га напали и он је у одбрани убио једног Турчина, међутим, погинуо је и сам са једним од својих пратилаца. На истом овом мосту страдао је, 1486. године, и један од браће Јакшића — Дмитар. У првом српском устанку под Карађорђем 1804. ослобођено је Смедерево, али су Турци остали у тврђави до октобра 1805, кад су се предали устаницима. Од другог устанка Смедерево је у власти Срба, а Турци су остали у тврђави све до 1867. године. Ова кула једна је од три подигнуте за време Турака и својом осмоугаоном основом разликују се од осталих.

ПРОКЛЕТА

КАМЕН ПО КАМЕН ... — Смедеревска тврђава подигнута је, наводно, за само две године, од 1428. — 1430. Тада је заправо подигнут само Мали град чије се куле виде и на овој слици. Времена су била тешка. Деспот је искористио привремено затишје и отпочеле су припреме за градњу једног од највећих утврђених градова у Европи. Хиљаде људи прегло је на посао. У непрекидном низу старих и младих, из руке у руку, преношен је камен, а тамо где нису могли људи допрле су, каже легенда, козе. Ђурђева жена Јерина наредила је да се поткују козе и изнесе камење до најнеприступачнијих врхова. Не схватајући у потпуности сврху грађевине, притиснут даноноћним кулуком, народ је градњу тврђаве приписао каприсима Ђурђеве жене. Тако је у народној песми очувана успомена на „проклету Јерину", странкињу, Гркињу, чији је брат Тома Кантакузен руководио радовима на тврђави. Нанесена је неправда жени о којој није сачуван ниједан истинит податак да је починила било какво зло у народу.

МАЛИ ГРАД — Натпис на Деспотовој кули један је од најзначајнијих докумената о изградњи тврђаве. „У Христа Бога благоверни деспот Ђурђе господар Срба и Зетског поморја, његовом заповешћу сазида се овај град године 1430". Натпис се односи само на мањи део тврђаве, на Мали град у којем је био двор деспота и његове породице. Две године касније настављено је зидање Великог града. Није познато колико је трајало, али се зна да је тврђава опремана и зидана докле год је била у српским рукама. Сазидана од тесаног камена и цигле, тврђава је имала облик неправилног троугла и заузимала је површину од око 10 хектара. Главни бедем око оба града имао је и 25 кула — 6 на Малом и 19 на Великом граду — које су у основи четвртасте. Према Дунаву, дебљина зидова износи готово два метра, а према копну, одакле је претила и највећа опасност, и преко четири метра.

ОПУСТОШЕНА ТВРЂАВА — Ђурђева кћерка Мара се удала за султана Мурата 1435. године, а четири године касније њен муж почиње опсаду Смедерева. Масивни зидови кула са јужне стране тврђаве, који се виде на слици, одолевали су облацима турских стрела. Кад је увидео да је немоћан, Мурат је наредио да се предузме напад каменом ђулади која је даноноћно грувала. Три месеца трајала је опсада града пред којим су се стекле хиљаде турских војника, а онда су се Срби, изнурени глађу, предали. Деспот је из опседнутог Смедерева успео да извуче око 170 хиљада дуката и склони их у Дубровник. Скрхан болом, лутао је пет година тугујући за Смедеревом и синовима које је султан заробио и ослепио. Тражио је помоћ и могућност да поврати изгубљену земљу. Србија је опустошена, а поворке робља које су се отезале до унедоглед одведене су из домовине. Најлепше робиње продаване су у бесцење — за пар обуће, како је забележио један турски хроничар. Султанија Мара, болујући невоље своје земље, откупљивала је робље. Пет година касније, после преговора Турака и Мађара, деспоту су враћени Смедерево и још нека подручја.

ДВОРАНА ЗА ПРИЈЕМЕ — Четири велика дводелна прозора исклесана у камену, у готском стилу, окренута ка Дунаву припадала су најзначајнијој грађевини Малог града — дворани за пријеме. Године 1435. потписао је деспот Ђурађ у овој дворани уговор са Млечанима, у њој су одржавани пријеми и свадбе деспотових кћери и сина Лазара, био је у њој и један од наших највећих средњовековних писаца Константин Филозоф, посланства из готово целе Европе. Последњих дана априла 1434. године одржана је на смедеревском двору прва велика свадба. Деспотова кћерка Катарина удала се за грофа Урлиха Цељског. Деспот је рачунао да ће се Катарининим браком чвршће везати уз угарски двор. Међутим, Порта је била огорчена. Да би се изгладили односи са Портом, деспот је на све начине покушавао да своју другу кћер Мару уда за султана Мурата. И удала се Мара за султана. После његове смрти враћена је у Смедерево. Једног дана на двору су се обрели посланици цара Константина XI Палеолога и запросили Мару, али она одбија просце. Кад су Турци коначно заузели Смедерево, повукла се на једно имање близу Свете Горе где је и остала до краја живота.

Текст: П. Сташић
Снимци: М. Вујовић

Мајк Јохансон је био најбољи шериф у Лареду око 1880, мада никада није опасао револвер.

ШВЕЂАНИН С ВИНЧЕСТЕРКОМ

У Ларедy, пограничном месту између Тексаса и Мексика, на обалама реке Рио Гранде, није било правог мира све док није дошао Михаел Јохансон, планина од човека. Иако у почетку није знао енглески, што је била велика сметња у свакодневном споразумевању, сви су одмах поверовали да је он у стању да заведе ред у њиховом месту.

То се видело већ првог дана: Михаел је, одмах по ступању на дужност помоћника шерифа, буквално испребијао двојицу силеџија. Бивши дрвосеча у Шведској, био је човек тешке руке. Зли пут га је догнао до Тексаса, где шума није било.

Међутим, поштење и снажне руке омогућили су му нови посао: изабран је за помоћника шерифа у Ларедy у часу када је шериф био Том Донован, старац ког су се бојали сви револвераши у Тексасу — јер је увек потезао први, а причало се да је убицама умео да пуца и у леђа.

Први двобој

Мајк Јохансон је дошао у Ларедо заједно са женом Гердом и четворогодишњом кћерком. Прво запослење било му је код Донована. На немирној мексичкој граници било је много људи вештих у коришћењу ватреног оружја.

Јохансон није ни видео колт у Шведској, и уопште је био миролубив човек. Међутим, посао је посао: бити помоћник шерифа код Тома Донована — била је врло озбиљна и одговорна ствар. Немирно погранично место наметало је велике обавезе, динамику у борби са криминалом и захтевало је обученост шерифових помоћника у руковању оружјем.

Али Јохансон је био необучен!

Међутим, Тому Доновану то није сметало: једноставно је наредио да Јохансон не треба да носи опасач са револвером. Уместо њега, носиће винчестерку која ће увек имати метак у цеви!

Јохансон се убрзо прочуо као ефикасан заштитник закона. Вероватно је више користио кундак винчестерке, него њен метак, али је после годину и по дана — када се Донован повукао у пензију — од градског савета једногласно био изабран за извршног шерифа Ларедa.

Управо тога дана, кад је у град упала пијана банда мексичких разбојника, имао је први двобој. У главној улици, пред очима становника Ларедa, у поштеној и отвореној борби Јохансон је убио тројицу бандита, док су остали побегли.

Од тада сви су у граду причали о његовој храбрости. Његова кћеркица Хелена постала је мезимица града, а градски савет је донео одлуку да се Мајку Јохансону повећа плата са сто на сто двадесет долара месечно.

Мајк Јохансон је био шериф у Ларедy од 1880. до 1884. године.

Рио Гранде, „Велика река“, у летњим месецима, за време великих суша у Тексасу, постојала је речица која се лако могла прегазити. Биле су то године великих немира у Мексику, време буна, герилских одреда и разбојништава која су имале велике размере.

Олуја долази са југа

Јохансон је био заштитник закона, али је био и човек који је схватао ситуацију у суседној земљи. Веома често је успевао да реши међуграничне проблеме, да помогне Мексиканцима — по некој својој слободној процени ко је човек, а ко то није, мада то често није било лако.

У то време многи слободољубиви људи Америке помагали су мексичку револуцију и Хуареза, сматрајући да Шпанци, Французи и Енглези немају шта да траже у Мексику, да је цар Максимилијан сувишан на том тлу, што је касније историја и показала.

Јохансон није много знао о Максимилијану, али је мексичке герилце свесрдно помагао.

Онда су Енглези послали у Ларедо своју групу људи која је требало да онемогући помоћ Мексику са севера. Групу јахача водио је мајор Бенџамин Стентон који је, пун новца и самосвести, хтео да заведе свој ред у Ларедy.

Градски савет Ларедa је био потплаћен. Међутим, Јохансон је био извршни шериф и уопште није имао намеру да устукне пред силеџијама.

Стентон је био искусан војник и почео је опсаду Ларедa на начин како се то предвиђа војничким правилима: најпре је „средио“ градски савет, затим је уплашио председника банке, потом завладао салунима у граду. Схватио је да је Јохансон за њега тврд орах и оставио га је за крај своје акције. У часу када му се учинило да је све у граду покорио, одлучио се на главни удар: дошао је у шерифову канцеларију и захтевао од Јохансона да онемогући прелазак Мексиканаца на територију Сједињених Америчких Држава, објашњавајући то међународним правом и нелегалношћу коју влада Хуареза „има у читавој Европи“.

Звона у поноћ

Јохансон је, на речима, прихватио. Међутим, упозорио је Стентона да влада Сједињених Држава прихвата Хуареза као легалног председника, а да је он — као службеник владе — дужан да помаже, колико год то може, борце који штите интересе мексичке револуције.

Стентон је био једноставан и неумољив:

— Ако не прихватите моју идеју, сумњам да ћете преживети ову недељу!

Смирени Јохансон се осмехнуо, пажљиво се руковао са мајором Стентоном, а одмах затим спаковао жену и кћерку и послао их у суседни град, где је имао неку родбину.

Затим је напунио своју винчестерку и отишао код председника градског савета:

— Да ли је тачно да ја као грађанин САД морам да слушам наређења другог грађанина ове земље; за кога, с разлогом, мислим да је потплаћен од неке стране силе?

Градски отац је ћутао, да би тек на крају изустио:

— Устав Вас обавезује да поступате по својој савести.

Јохансон се захвалио и изашао на немирне улице Ларедa.

У том часу мајор Стентон са својим људима управо је покушавао да „заведе ред“ у једном салуну, у којем су Мексиканци славили неку од Хуарезових победа.

Јохансон је ушао у гужву, испалио два метка увис и наредио да Стентонови људи напусте салун. Појавио се Стентон и, пошто му је Јохансон наредио да одложи оружје, пре него што је мајор потегао — убио га.

У салуну је настала паника и сви Стентонови војници одмах су се изгубили из града.

Јохансон је позвао погребника, сахранио мајора Стентона и наставио да живи свој живот као представник закона.

Међутим, исте године тешко је оболео и повукао се у пензију. Умро је годину дана касније, али је у Ларедy остала легенда о „Швеђанину са винчестерком“ — као о идеалном представнику закона на немирној мексичкој граници.

J. M.

DIK BROWNE ХОГАР СТРАШНИ

ЗАВЕСА СЕ ДИГЛА 3. VIII 1878.

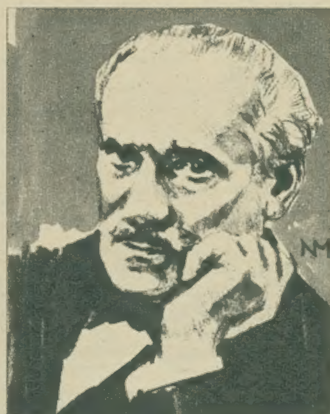
СТАРО И НОВ

За миланску »Скалу« зна сваки основац. Али, већи део своі века она је ӣровела у сенци друіих иӣалијанских оӣерских кућа које данас са њом не моіу ни да се уӣореде!

Скала је, каже се у теорији музике, лествица од седам тонова. Тако се зове и чувено миланско оперско позориште, али његово име нема никак ве везе са музичком азбуком! На месту где се оно налази, у самом центру лом бардијске престонице, некада је постојала црква Санта Марија дела Скала (на италијанском — степениште). Када је црква срушена и никло позориште, остало је име... Било је то пре два века. Позориште „Скала" постало је нека врста личне карте Милана и Италије: наступ на бини ове, иначе ружне, жуте зграде, највећи је сан свих певача, што се посвете белканту. Певати у „Скали" значи ући у историју музике.

То је, међутим, тако само у последњој четвртини, отприлике, „Скалиног" века! Да није било једног човека, миланска Опера вероватно би заувек остала у сенци других италијанских сцена које данас са њом не могу да се упореде по значају. Генијални диригент Артуро Тосканини прославио је „Скалу".

А „Скала" је на њега чекала сто двадесет година.

Артуро Тосканини

ЛЕОНАРДО ДА ВИНЧИ И ОПЕРА

Мање је познато, да је славни сликар имао једног потомка истог имена који је веома заслужан за развој опере! Тај Леонардо да Винчи — композитор развио је облик који се назива РЕЧИТАТИВО АКОМПАЊАТО. То на италијанском значи „прорађени речитатив" и означава реч или реченицу коју певач изговара између арија, али уз музичку пратњу оркестра.

ИЗЛОГ ЗА БОГАТЕ

У време када је разрушена црква Санта Марија дела Скала, Милано је припадао Аустрији. Царица Марија Терезија била је велики љубитељ музике, а нарочито опере, која је у то барокно време доживљавала велики процват. По царичином налогу пројекте за миланско позориште израдио је архитекта Пјермарини. Први пут се завеса у „Скали" подигла 3. августа 1778. године.

Италија је већ имала неколико великих и чувених оперских кућа. У римској палати Барберини постојала је сала у коју је могло ући три хиљаде отмених гостију, богата Венеција дичила се са два позоришта, Сан Касијано и Ла Ферниче, а Бергамо, Напуљ и други градови надметали су се са њима за престиж.

Пјермарини се показао као прави виртуоз у погледу облика, величине, и распореда у великој „Скалиној" сали: по акустичности са њом се данас може мерити само неколико оперских кућа у свету, њујоршки „Метрополитен", или московски „Бољшој театар" рецимо. Само, у почетку то није било довољно да миланско позориште превазиђе по значају границе Ломбардије...

„Скала" је одмах постала стециште отмених и богатих. Опера је уопште била у то време привилегија оних што су могли да се подиче титулама и богатством: за народ, њена су врата била чвршћа од тврђаве! „Скала" је била излог у који је град излагао све најотменије и најскупоценије што је имао — написао је доцније књижевник Филипо Саки. То је довело до једног од највећих скандала у њеној историји, лета 1898. године.

ВЕРДИЈЕВА ОСВЕТА?

Италија је тада већ имала Вердија, свакако свог највећег оперског композитора. Међутим, велики Ђузепе није био баш много издашан према „Скали" када је припремао премијере својих чувених „музичких мелодрама": укупно их је, до 1893. године, извео седам на миланским даскама, а листа осталих, међу које спадају његова најчувенија дела „Риголето", „Трубадур", „Аида", „Дон Карлос" и друге, много је дужа.

Верди је, додуше, имао разлога да буде киван на Милано. Вероватно никада није могао да му опрости што је — био одбијен када се као младић кандидовао на његов конзерваторијум. У сваком случају, када је у „Скали" 1893. године изведена са огромним успехом његова опера „Отело", тада

Овако је изгледала »Скала« половином 19. века, када је Верди био у успону.

Чувена Опера данас

О ЧУДО У МИЛАНУ

први пут, допринело је то наглом подизању угледа ове куће. Међутим, тих се година Италија комешала у покрету за уједињење и независност и Милано се (привремено) ослободио аустријске управе.

Али, настале су велике неприлике када је у „Скалу" престао да прилива аустријски новац... Лета 1898. године, милански дневник „Коријере дела сера" почео је офанзиву против привилегија богатих, написом у којем се залагао да се новац за издржавање „Скале" утроши на доручак сиромашне школске деце. Тако је сума од 240 хиљада лира — тада баснословна — укинута оперској кући. Није преостало друго до да се она, први пут у историји, затвори.

Међутим, тек се тада показало колико је становницима Милана ипак било стало до опере. Свима, не само онима што су могли да уживају у опери, изгледало је непојмљиво да „Скала" утихне! Решење је пронађено удруживањем капитала и оперска кућа постала је власништво анонимног акционарског друштва. Тако је ипак сезона те јесени отворена, а остала је забележена не само због неизвесности, него још више по томе што се на диригентски подијум тада први пут попео — Артуро Тосканини.

СКАНДАЛ НА ГЕНЕРАЛНОЈ ПРОБИ

Тада Тосканини још није био славан. Али, био је млађи од свих дотадашњих диригената на овако важним местима: тек је напунио тридесет година и његови вршњаци су још лутали по провинцијским местима, срећни када би добили било какав диригентски ангажман. Тако се почињало. Међутим, Тосканини је већ био запажен и у „Скали" се нису либили да му повере најодговорнију улогу у опери, палицу маестра.

Убрзо су имали много разлога да се ухвате за главу!

Тосканини је постављао на сцену Белинијеву „Норму". Пробе су текле редовно и дошло је до генералне. „Скалина" дворана била је испуњена до последњег места, јер се премијера „Норме" очекивала као догађај сезоне. После чувене арије сопрана у трећем чину, Тосканини је спустио палицу и остао зурећи у под, само нервозно уврћући леви брк. Један од три „Скалина" тадашња директора Гвидо Гати Кастаца упита:

— Маестро, нешто није у реду?

— Ништа није у реду! — одговорио је невољно Тосканини. На опште запрепашћење, одложио је палицу и рекао да због лошег извођења оперу треба брисати са списка за ту сезону!

Нису вределa уверавања. Тосканини је био непопустљив. Ако није могао да постигне савршенство, није желео никакво извођење и тако је, вече уочи премијере, представа отказана. Био је то незапамћен случај, раван скандалу, поготово у години када је „Скала" после толико проблема, једва отворила сезону.

Али, маестро Тосканини је био такав. Да није, сигурно се ни миланска Опера коју је толико волео, не би винула тако високо да за њу данас зна сваки основац.

ТИХА ГУЖВА НА ТРГУ

Своју велику репутацију „Скала" је доживела тек у годинама после првог светског рата, када се Тосканини, после лутања по великим светским оперским кућама — највише се задржао у „Метрополитену" — вратио у Милано. Колико су маестро и ова кућа остали нераздвојни симбол у свести људи, показује и догађај из ратне 1943. године. Тосканини се тада, са породицом, налазио у Америци. Побегао је од фашизма, пред рат. Када је Италија капитулирала, једног мајског јутра, жута „Скалина" фасада осванула је са огромним паролама: Живео Тосканини! Маестро, врати се!

После рата се Тосканини вратио, али тада само на гостовања. Последње године живота провео је, углавном, гостујући по свету и снимајући плоче. Већ је постао легенда.

Тосканини је умро децембра 1957. године. „Скала" је остала појам. Али, многе су је буре потресле у последње две деценије: почев од новчаних неприлика, до мафије која је једно време продавала њене улазнице, распоређивала певаче и згртала приход — неке гласине веле да то чини и данас. Била је „Скала" и поприште гнева младих бунтовника који су, не једном, јајима и трулим поврћем гађали њену и даље привилеговану публику у бундама и фраковима. Ипак, у овој јубиларној сезони која је почела 7. децембра прошле године и која ће бити најдужа у историји јер ће трајати све до нове године, „Скала" је показала да све чини како више не би била бастион богатих. Пошто је много љубитеља озбиљне музике остало без улазница за један изузетно привлачан концерт, на великом тргу испред опере монтирани су снажни звучници. Пред задивљеним пролазницима који су све више хрлили, разлегли су се те вечери звуци Моцартове симфоније „Јупитер".

Хроничари и дописници забележили су да за време концерта не само што се „пола вароши" слегло испред „Скале", него је на тргу владала тишина готово као у дворани! Нико није трубио, аутомобилисти су чак престали да улазе на трг, а и „трамваји су ишли на прстима", како је доцније неко приметио. Дописник „Политике" из Италије свом напису о овом догађају дао је наслов — „Ново чудо у Милану".

Чудо за углед и поштовање!

М. Крстуловић

ТОСКАНИНИ ИЗГНАО БАЛЕТ

Некада се оперска дела нису могла замислити без балетских тачака које чак нису имале много везе са радњом. Прва ствар коју је латио Артуро Тосканини када је добио палицу маестра миланске „Скале" била је да — протера балет. Балетске нумере, у ствари, су одуговлачиле оперу, па је у сали настајао жамор и неред, а Тосканини то није трпео. Прилично му је сметало и понашање тадашњих балерина које су биле уображене и недисциплиноване, па су чак слободно шетале по сцени када нису имале наступ! Међутим, Тосканинијев потез који је у почетку изазвао бурна реаговања на граници скандала, имао је и музичко оправдање: он је тиме оперу учинио много динамичнијом и занимљивијом... Данас понека балетска тачка — само ако је кратка — може да „залута" у оперу.

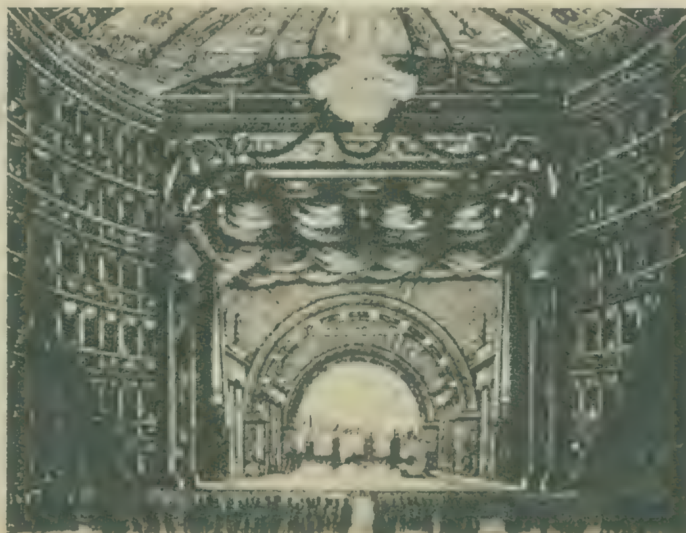
МУЗИЧКИ ОБЛИЦИ

Музичких облика има веома много тако да је наука о њима сабрана у дебеле књиге. Ипак, ево кратких објашњења за неке важније, који се данас чешће изводе у оперским и концертним дворанама. АРИЈА је (обично) лирска композиција за соло глас и инструмент. Из ње се развила КАНТАТА, композиција у више ставова за хор, солисте и оркестар. По садржају је чувена и необична Бахова „Кантата о кафи" у којој отац прекорева кћер што пије много кафе, а ова је штетна за здравље... На док кантата обично има овакав, световни карактер, слична врста музичког дела компонована на духовни (верски) текст, назива се ОРАТОРИЈУМ. Таква је и МИСА, композиција обредног карактера за солисте, хор, оркестар и оргуље. Најчувенија је „Миса солемнис", „Свечана миса", коју је компоновао Бетовен. Међу најизвођеније музичко-сценске облике спада ОПЕРА која се назива још и МУЗИЧКА ДРАМА, дело у чијем извођењу учествују солисти, хор, оркестар и често још и балет. Слично дело, али ведре, лаке, често и неозбиљне садржине назива се — ОПЕРЕТА. БАЛЕТ постоји и као издвојен облик и он је велика композиција у више ставова за оркестар и играче. Свако ново време доноси и нове облике, па док је некада КОНЦЕРТ био назив за одређену врсту композиције намењену извођењу инструменталног солисте и оркестра, данас тај назив озлачава такође дужи наступ неког певача за бавне или народне музике, или вокално-инструменталне групе. Но вије време донело је и МЈУЗИКЛ, комад са играњем и певањем, у ствари, англо-америчког наследника оперета. Ипак, „озбиљне" куће као што је миланска „Скала" и поред тога што с временом мењају традиције, још нису указале гостопримство овим некласичним облицима. Нема говора да неки мјузикл доспе на „Скалину" сцену, а поготово не концерти забавне или народне музике.

Изглед сале са бине

Поглед на бину

СЛИКЕ САВРЕМЕНОГ ИРАКА

СОЛИТЕР

Држава Ирак добила је свој назив од истоимене речи која у преводу значи — стена: највероватније зато што су многи њени предели кршевити, а на северу се налази стеновити планински масив Зогрос. Република Ирак простире се на површини од 438 446 квадратних километара од чега се обрадива земља простире на само 75 360 квадратних километара, док остатак захватају пустиње на југу и брда на северу. Интересантно је што се на граници према Саудијској Арабији налази неутрална зона од 7 хиљада квадратних километара, којом равноправно управљају два суседа, а успостављена је да би бедуинска племена, која се по традицији баве овчарством, могла слободно да се крећу у потрази за плодним земљиштем и пашњацима.

У овој земљи живи око 11 милиона становника, претежно настањених дуж две велике реке: Тигра — дугачког 1.850 километара и Еуфрата — дугачког 2350 километара, које извиру у Турској.

Почеци историје ове земље датирају три хиљаде година пре наше ере када су Сумери створили снажну робовласничку државу на овом простору названом Месопотамија. Највећи и најпознатији град, и средиште истоименог царства, био је Вавилон, у коме су се током векова смењивали народи и цивилизације, династије и освајачи. Данас, од њега постоје само рушевине, као, уосталом, и од Самаре, Хатре, Ниниве ... древних градова које ирачка влада рестаурира, и који, по значају културе која је некада ту цветала, припадају читавом човечанству.

Око 2 милиона становника живи у главном граду Багдаду. Несумњиво, има градова који се памте по лепоти, архитектонским решењима или великим парковима, док ирачка престоница остаје у сећању због снажно изражених контраста и противуречности између старог и новог. Модерне грађевине уздижу се поред џамија на којима је очувана патина времена, улицама журе девојке у традиционалној црној абаји или фармеркама, трубе најновији модели аутомобила поред спорих двоколица са коњском запрегом.

Историја овог града дуга је више од једног миленијума — 750. године постао је престоница Абасидског Краљевства. У тим данима Багдад је називан и Дар ес Салам — град мира, а био је стециште песника, писаца, научника, уметника, Мека културе у овом делу света. Али, своје најблиставије дане и право златно доба доживео је за време владавине калифа Харуна ал Рашида (763. до 809. године).

Данас у Багдаду нема ничег из тих Рашидових времена, јер „све је пролазно као ветар, осим ових речи", како је рекао један арапски песник, већ су остале само легенде о слави, богатству и моћи овог града. И прича о вечитој женској довитљивости и мушкој слабости — Шехерезади и хиљаду и једној ноћи ... Татарске хорде, 20. фебруара 1258. године, предвођене унуком Џингис кана упале су у абасидску престоницу. И као толико пута у историји, људска рука уништила је оно што је друга рука стрпљиво стварала: Багдад је био освојен, опљачкан, разорен, спаљен ... а његови становници поубијани или одведени у робље. Стара легенда каже да се река Тигар данима црвенела — од крви и стида због људске окрутности.

Никад од тада Багдад није повратио стару славу. У 16. веку доспео је под отоманску власт, па турска властела није много марила да некадашњи сјај очисти од историјске патине.

Први светски рат значио је за Багдад и промену господара: сада његови владари постају Британци. Али, само за кратко — до 1932. године када Ирак стиче независност.

Дах оријента и она филозофска мирноћа Истока наслућују се свуда у овој земљи у овом граду: на суковима, у џамијама, на улицама и испред грађевина у новом архитектонском руху, међу становницима који проводе свој век, помало незаинтересовано посматрајући ужурбане токове новог времена. А оно пристиже у таласима: Багдад се подмлађује и шири. Готово преко ноћи ничу нове грађевине, са примесама оријенталног архитектонског стила.

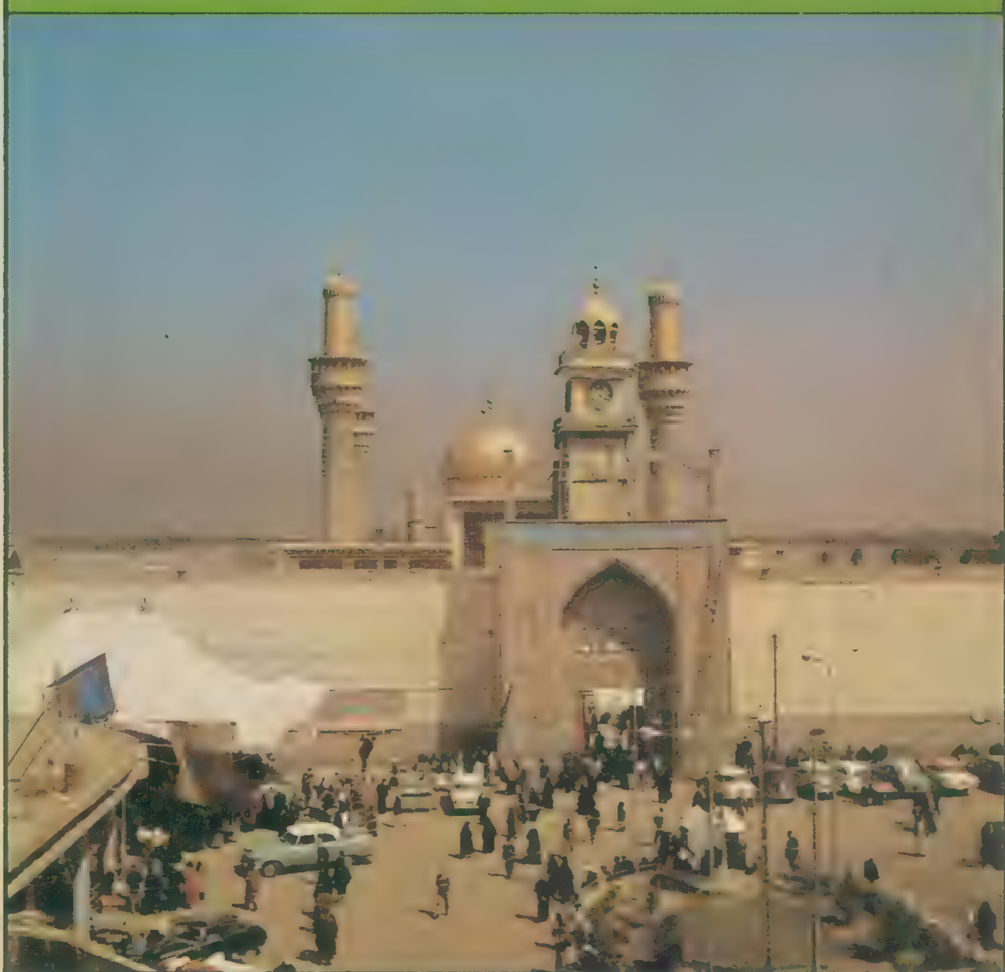
А тај градитељски полет симболизује читав убрзани развој Ирака, државе која је велико градилиште, јер благодети нафте мудро улаже у своју будућност.

Б. J.

СПОМЕНИК НЕЗАВИСНОСТИ У ЦЕНТРУ БАГДАДА, ПОРЕД ЏАМИЈЕ — СИМБОЛА ПРОХУЈАЛИХ ВРЕМЕНА

ВИТКИ ПОЗЛАЋЕНИ МИНАРЕТИ КАЗИМОВЕ ЏАМИЈЕ У БАГДАДУ ПРИВЛАЧЕ БРОЈНЕ ТУРИСТЕ ИЗ ЦЕЛОГ СВЕТА

РИ ЗА ШЕХЕРЕЗАДУ

ПРЕКО РЕКЕ ТИГАР ПОДИГНУТ ЈЕ И ОВАЈ МОДЕРАН МОСТ

ДА БИ НОМАДСКА БЕДУИНСКА ПЛЕМЕНА МОГЛА СЛОБОДНО ДА СЕ КРЕЋУ, ИЗМЕЂУ ИРАКА И САУДИЈСКЕ АРАБИЈЕ УСТАНОВЉЕНА ЈЕ НЕУТРАЛНА ЗОНА ОД 7 ХИЉАДА КВАДРАТНИХ КИЛОМЕТАРА

САМАРА СЕ НАЛАЗИ 112 КИЛОМЕТАРА СЕВЕРОЗАПАДНО ОД БАГДАДА. А ОВАЈ МИНАРЕ У ЦЕНТРУ ДРЕВНОГ ГРАДА ПОДИГНУТ ЈЕ ЈОШ У 9. ВЕКУ

СПОМЕНИЦИ ПРОНАЂЕНИ У ХАТРИ, ГРАДУ КОЈИ ЈЕ НАЈВЕЋИ УСПОН ДОЖИВЕО ИЗМЕЂУ ПРВОГ И ТРЕЋЕГ СТОЛЕЋА, СВЕДОЧЕ О ЈАКОМ ХЕЛЕНСКОМ УТИЦАЈУ

НАФТА ЈЕ ИЗВОР ПРИХОДА ЗА СТАНОВНИКЕ ОВЕ ЗЕМЉЕ, АЛИ ЗА ПУТУЈУЋЕ ПЕВАЧЕ ТО СУ — ПРИЛОЗИ ПУТНИКА НАМЕРНИКА

У ЈЕДНОЈ СУМЕРСКОЈ КРАЉЕВСКОЈ ГРОБНИЦИ, САГРАЂЕНОЈ 2600. ГОДИНЕ ПРЕ НОВЕ ЕРЕ, ПРОНАЂЕНА ЈЕ И ОВА „КАПА" ОД ЗЛАТА, КОЈА СЕ САДА НАЛАЗИ У БАГДАДСКОМ МУЗЕЈУ

Један од обешених на Теразијама 17. августа 1941. године.

ПУЦАЊ ИЗ ДОСИТЕЈЕВЕ 20

НАЈЗАД ЈЕ МИЛОРАД ПОКРАЈАЦ У РУКАМА ИМАО РЕВОЛВЕР. СЕО ЈЕ ПОРЕД ПРОЗОРА И ЧЕКАО ДА УЛИЦОМ НАИЂЕ ЧОВЕК У НЕМАЧКОЈ УНИФОРМИ.

Сунчано недељно јутро 17. августа 1941. године необично је освануло над окупираним Београдом.

Иако су житељи бомбама разореног града готово свакодневно гледали насиље и смрт на београдским улицама, ипак их је пренеразила вест која се пронела шапатом: Швабе вешају на Теразијама.

Ћутке су Београђани гледали пет изубијаних и крвавих лешева високо обешених на железне електричне стубове испред Игуманове палате, готово насред Теразија. Недалеко одатле, испред ресторана „Атина“ немачки официри и војници мирно су испијали кригле пива, загледани више у плакат који је позивао на коњичке трке него запањена лица окупљених грађана. И велики натпис на немачком »Kraft durch Freude« („Снага кроз радост“) деловало је нестварно и више него иронично.

Од петорице обешених, Београђани су највише загледали тело голобрадог младића, готово дечака, испод којег се лагано скупљала локва крви. За то време један немачки официр наређивао је његовој мајци да дође на Теразије и види сина како виси. Иако је младићево лице било помодрело од батина, неки од присутних су ипак препознали седамнаестогодишњег Милорада Покрајца, ученика седмог разреда гимназије. Немачка управа града и полиција није имала милости.

Необично школовање

На дан Хитлеровог напада на Совјетски Савез, 22. јуна 1941. године, Милорад је из родних Винковаца стигао у Београд. Дубоко у себи осећао је да је окупираној земљи и народу потребно помоћи, отпором и борбом. У тој намери није га спречило усташко хапшење и потпуно неизвесна судбина његовог оца Николе. Тешка срца, али желећи да сину јединцу пружи све што може у том тешком времену, мајка Антонија је с муком скупила нешто новца и обезбедила Милораду боравак у Београду. Није ни слутила да њен Милан, како га је од миља звала, носи у себи снажан младалачки бунт и искрену жељу да помогне народу.

Али, да би могао да се прехрани у гладном Београду, Милорад је морао и сâм да ради. Готово цело прво лето у окупираном Београду, све до хапшења и смрти, млади Покрајац је поред сталног читања и учења помагао групи молера који су уређивали хотел „Асторија“. Тада је сазнао да има још много људи који мисле као и он. Такви су били и његови нови другови, нешто старији и ефикаснији, и Милорад се одушевио њиховим идејама.

Међутим, иако је био најмлађи у тој групи активиста, није могао да се задовољи само читањем напредне литературе, преношењем летака и присуствовањем тајним састанцима. Желео је да се бори, и то оружјем, сматрајући да се само тако окупатор може истерати из наше земље. Тако је и дошао на замисао да пуца на немачког војника. Од једног старијег друга добио је револвер и метке...

Ускоро у Београд илегално долази и његова мајка Антонија. Иако неколико месеци није чула ништа о ухапшеном мужу, желела је да буде уз свог јединца. Убрзо је увидела да је Милан другачији него раније. Истина, он је и даље био окренут књизи и школи, али сад је често избивао из закупљеног стана у Доситејевој 20, не говорећи мајци ни где одлази ни с ким се састаје.

Ја знам шта радим!

Забринута мати опомињала га је да буде паметан, да пази на полицијски час, Немце и Космајчеве агенте, слутећи да јој син ради нешто врло опасно и судбоносно.

— Не брини за мене — рекао јој је Милорад неколико дана пре смрти. — **Ја знам шта радим. Уосталом, нећемо сви изгинути. Ако ја погинем, остаће моји другови и они ће бринути за тебе.**

Прећутао је да се са тим истим друговима тајно састаје у Карађорђевом парку, док мајка тражи нови стан за њих двоје.

Ноћ између 14. и 15. августа Милорад није провео код куће. Дошао је тек ујутру, не рекавши мајци, која није ока склопила, где је био.

Антонија је опет отишла да тражи стан, а Милан је остао сам код куће. Сад је најзад могао да оствари оно о чему је данима само маштао. Још једном је прегледао револвер, напунио га и стао да чека.

Напољу је био врео августовски дан. Седећи поред прозора, Милорад је гледао на улицу. Његова одлука да са одатле пуца на неког од немачких официра сада је била чврста и коначна. Није желео да се на нишану његовог револвера нађе један од обичних Хитлерових војника: желео је да то буде неко са чиновима, неко ко је за Вермахт важнији и чија би смрт била за Немце већи губитак.

Хитлеров официр на нишану

Тачно у 15 часова и 58 минута, како је доцније детаљно забележено у реяносној Специјалној полицији, испод зграде број 20 у Доситејевој улици пролазио је немачки подофицир Лап.

Тада је одјекнуо револверски пуцањ.

Милорад је нишанио пажљиво и дуго. Није познавао подофицира Лапа, али је јасно видео немачку униформу и чинове на раменима. Био је узбуђен и неизвежбана рука и тежак угао за гађање учинили су да тане не погоди Лапа. Кад је видео да је метак промашио и ударио у плочник, младић је схватио да је све пропало...

Обучен и искусан војник као што је Лап брзо је уочио главу на једном прозору у кући број 20, одмах се повукао у заклон, а затим отрчао по војничку патролу и агенте Специјалне полиције. За неколико минута на вратима стана Покрајчевих одјекнули су ударци кундаком.

Милорад је ћутао. Чим је видео да је промашио, раставио је револвер и његове делове сакрио по целом стану. Чуо је лупу на вратима, на брзину смислио причу којом ће да се правда и чекао...

Немци су разбили врата, одмах га шчепали и почели да испитују. Правећи се да ништа не разуме, рекао им је да је и сам чуо пуцањ, али, са спрата ниже. Међутим, Лап је био сигуран да је видео баш његову главу на том прозору и Милорад је одведен у затвор Окружног суда у Александрову улицу 5, данас Трг Маркса и Енгелса.

Враћајући се кући, његова мајка Антонија је од једног винковачког адвоката сазнала да су јој усташе убиле мужа. Стегла је вилице и пожурила, тешећи се да јој је остао жив њен Милан. Међутим, одмах је од комшија сазнала да су јој сина одвели Немци и Космајчеви полицајци. Знала је да му нема спаса.

У ћелији затвора Окружног суда аганти су Милораду сломили обе руке и повредили једно око. Био је на ивици смрти, али није признао ништа. Убијен је истог јутра кад је поведен на вешање и Немци су га у свануће мртвог обесили на Теразијама, са још четворицом. Убрзо се показало да овај грозни чин Београђане није уплашио. Напротив, показао је сву немоћ немачких окупатора и њихових помагача.

И. Лончар

Заједно са Милорадом Покрајцем, на Теразијама су обешени и Светислав Милић, обућарски радник из Београда, комунист илегалац, Јово Јанковић, кројач из Београда, због покушаја атентата на полицијског агента Космајца, и Велимир Јовановић и Радомир Јовановић из Перцана, борци Космајског партизанског одреда.

ЛАСА

Ласа, град на Тибету, због традиционалног неповерења и непријатељства према странцима назван „Забрањени град", три века је био пребивалиште далај-ламе, врховног поглавара ламаистичког будизма и обожаваног поглавара духовне и световне власти у Тибету. Далај-лама није био само духовни и световни поглавар тибетских будиста већ, по њиховом веровању, отелотворење самог бога. Кина је заузела Тибет 1950. године и анексирала га. Да би спречила избијање побуне, оставља му регионалну аутономију. Побуна је и поред тога избила, али је после неколико дана угушена. Власт је тада поверена паншен-лами, другом духовном ауторитету Тибета, јер је далај-лама 1959. године пребегао у Индију. Касније је смењен и Тибетом данас управља Народна скупштина.

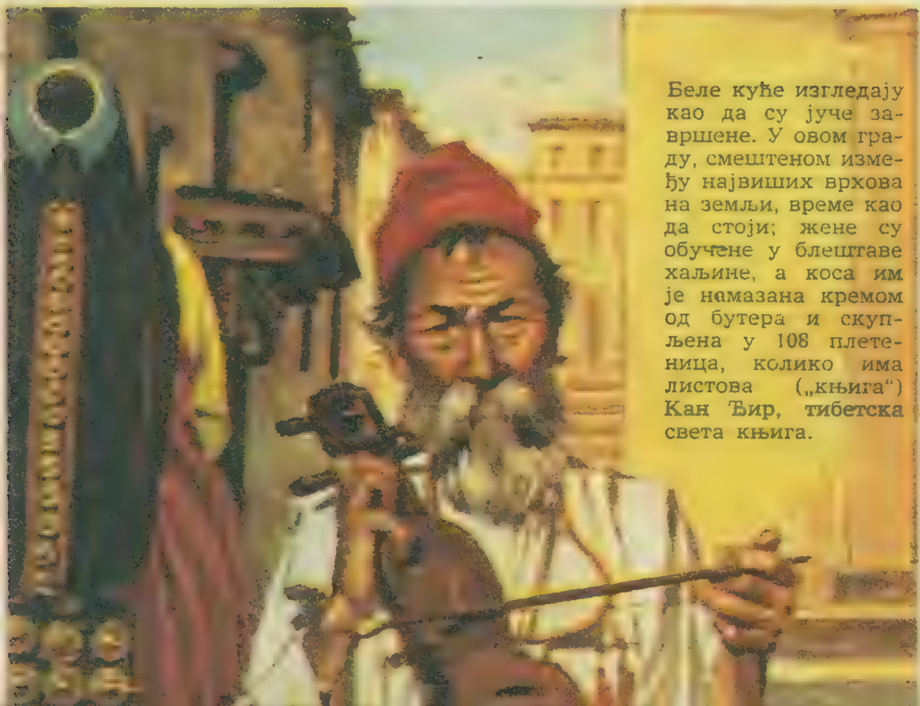

Ласа се налази на надморској висини од 3650 м. Главни град Тибета постала је у 7. веку и данас изгледа готово исто као некад. Први Европљанин, италијански калуђер, крочио је овде тек у 14. веку. Језуит Дезидери, боравећи почетком 18. века на Тибету, дао је опис једног храма забрањеног за странце.

Срце града је брдо Потала, где се уздиже степенаста конструкција овенчана малим звоницима и позлаћеним кубетима. Ова огромна грађевина је прави град свештеника. Њу је изградио пети далај-лама, како се верује, на рушевинама некадашње краљевске тврђаве, која је страдала под најездом Монгола.

Беле куће изгледају као да су јуче завршене. У овом граду, смештеном између највиших врхова на земљи, време као да стоји; жене су обучене у блештаве хаљине, а коса им је намазана кремом од бутера и скупљена у 108 плетеница, колико има листова („књига") Кан Ђир, тибетска света књига.

Као резултат настојања једне енглеске експедиције, 1904. су први пут успостављени трговински односи између Индије и Тибета. Поставши главни град независне државе, Ласа, чије су становништво традиционално будистички свештеници, данас има око 70.000 становника.

ЛОГИЧКИ КВИЗ

ЧИК ПОГОДИ!

Умете ли логички да мислите? Покушајте да нађете праве одговоре на ова питања, али пазите на мале »замке« које смо вам поставили!

КАКАВ ЈЕ ТО ПАПАГАЈ? — Усамљени човек купио је папагаја. Трговац му је рекао да би тај папагај поновио сваку реч коју би чуо. Међутим, када је

дошао кући, човек је са разочарањем увидео да папагај и не отвара кљун. Ако вам кажемо да трговац није лагао, можете ли ово да објас ните?

АФРИЧКЕ НАУШНИЦЕ — У једном африч ком селу има укупно 800 жена. Њих 3 одсто носе по једну наушницу. Од преосталих 97 одсто половина жена носи наушнице на оба уха, а друга половина уопште не користи тај украс. Колико се комада наушница укупно но си у том селу?

БЕРБЕРИН — У једном малом месту има два берберина. Желећи да се обрије, неки странац је за кратко био у недоумици код којег да уђе: први је берберин био беспрекорно чисто одевен, ње

гова се радња сва сијала, а код другога је по поду било косе, његова бела блуза била је изгужвана. Странац се одлучи за — овог последњег. Зашто?

ПОШТЕНО - НЕПОШТЕНО — Купац у једној продавници платио на каси 15 динара и изишао. Трговац тада примети да му је грешком заручунао 5 динара више и даде их помоћнику. Рекао му је да потрчи за муштеријом и врати новац. Помоћник заиста сустиже оног купца и врати му, али само 3 динара, док је 2 задржао за себе. Дакле, купац је платио 12 динара. Заједно са 2 која је помоћник утајио, то износи 14 динара. Где је онда 15. динар?

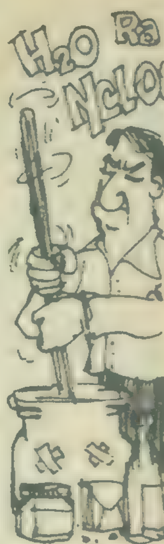
ПРОСТО, АЛИ... —, Када неко из корпе у којој је 13 јабука узме 3, колико има јабука?

КАКО СЕ ПИШЕ? — Ако се девет хиљада деветсто девет пише цифрама 9 909, како се онда пише дванаест хиљада дванаест стотина

ХЕМИЧАРЕВ ЏЕМПЕР — Једном хемичару потребно је, за вршење неког опита, осамдесет минута када на себи има вунени џемпер, Када је другчије одевен исти опит обави за сат и двадесет минута. Објасните ово!

МУВА У КАФИ — Гост у ресторану приметио је да у његовој експрес-кафи плива удављена мува. Позвао је конобара и затражио нову кафу. Када му је донета, после првог гутљаја гост је узвикнуо:

— **Па ово је иста кафа! Само сте извадили муву!**

Како је знао?

ВОЛШЕБНИ БАРОМЕТАР — Можете ли да наведете бар два начина како да помоћу барометра измерите висину неке зграде?

Одговори на 35. страни.

ИЗ СВЕТА МОТОЦИКЛИЗМА

ЈАМАХИНЕ ОРГУЉИЦЕ

ДВА ЧОВЕКА ПАЖЉИВО СУ НОСИЛА ПАКЕТ ОКАЧЕН О БАМБУСОВ ШТАП. ПРЕД ЊИМА ЈЕ БИЛО ПРЕКО СТОТИНУ КИЛОМЕТАРА ПЕШАЧЕЊА.

Јапан 1851. године. У једној кући у Нагасакију се славило: брачни пар Јамаха добио је и трећег сина. Дали су му име Торакузу.

По жељи оца, Торакузу је постао инжењер, али у служби часовника! Иако те две ствари нису имале ништа заједничко, часовници су толико привлачили младића, да је читаве дане проводио над њима поправљајући их. Разочарани отац уочио је да је младић веома немиран дух који се неће дуго задржати ни на часовницима. Био је у праву јер су сина ускоро почели да занимају медицински уређаји. Истовремено, без икаквог разлога, наумио је да се пресели у Осаку.

— Шта спаја часовнике и медицину? — упитао га је стари астроном. — Зар не можеш нигде да се смириш?!

Не обраћајући пажњу на очеве речи, Торакузу је кренуо у Осаку и тамо се прихватио пројектовања медицинских апарата. За неколико година уштедео је толико да је могао да оснује сопствену фирму за њихову производњу.

НОВА ЉУБАВ

Али, ни Осака га није дуго везала. Случај је хтео да се обре у граду Хамацуу где је у месној болници требало да поправи неке апарате. Хамацу, смештен на самој обали Тихог океана и удаљен око стотину километара од Токија, одушевио га је. Населио се у граду и наставио с послом којим се бавио у Осаки. Чинило се да ће му живот заћи у мирније воде.

Ништа од тога! У јулу 1887. покевариле су се оргуљице у основној школи, старе неколико векова. Ојађени управник школе кршио је прсте јер се на њих пазило као на светињу. Неком је пало на памет да позове Торакузуа. Иако никада није имао додира са музичким инструментима, тридесет шестогодишњи инжењер је заронио у тајну оргуља и за неколико дана, на радост управника и учитеља, вратио им живот.

Оргуљице су засвирале, а Торакузу Јамаха се инфицирао новом љубављу — музичким инструментима.

— **Направићу лепше и боље оргуљице од свих постојећих!** — узвикнуо је једне вечери док је седео са својим помоћником.

УПОРНОСТ СЕ ИСПЛАТИЛА

Уместо да оде на починак, Јамаха се латио прибора за цртање. Јутро је дочекао над пројектом. Дан по дан и до краја месеца оргуљице, са популарним називом — вергл, биле су начињене. Како њихов конструктор није имао никакво музичко образовање и није могао да процени тачност и чистоту тонова које су давале, одлучио је да их однесе у Музички институт у Токио на испитивање. Пошто није било никаквог превозног средства од Хама-

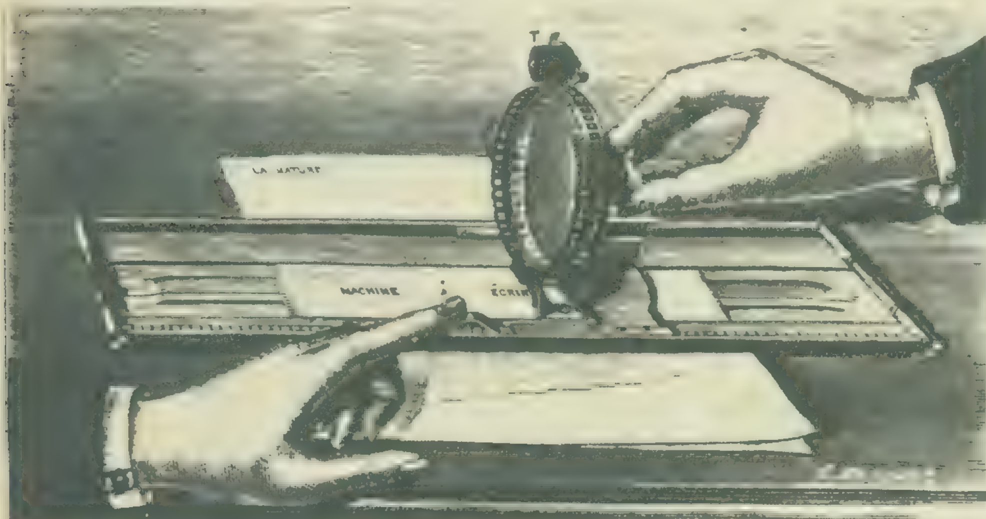

ЧУДНИ ПРОНАЛАСЦИ

ХЕРИНГТОНОВА ПИСАЋА МАШИНА

Иако се Ремингтоновој писаћој машини (конструисана 1877. године) нису могле ставити замерке, Американац Херингтон ипак је одлучио да четрнаест година касније патентира властити изум који је, ако ништа друго, био јевтинији од свог тада већ познатог претходника.

Најважнији део ове нове писаће машине био је ротирајући диск који је дактилограф окретао руком. Целом дужином спољашњег обима круга урезано је свих 26 слова енглеске абецеде, бројеви и правописни знаци. Окретањем диска, слова долазе у додир са малим ваљком натопљеним мастилом. Диск са словима клизи по металном раму који му омогућава да се покреће у свим правцима: горе, доле, лево и десно. Да би се жељено слово откуцало, диск се окреће све док се не нађе тачно изнад хартије, а затим се диск притиска надоле, тако да се слово кроз прорез на металном раму одштампава на папиру. После сваког откуцаја, једна опруга поново диже диск. Да би се откуцало следеће слово, диск се за један зубац помера удесно: то је могуће тек после, пошто се левом руком притисне посебно дугме (види слику). Да би се прешло на нови ред, папир се руком повлачи нагоре. О брзини која се на машини постизала нико ништа није рекао. А каква ли је она могла да буде?

ђуа до главног града Јапана, упаковао је оргуљице, окачио их о бамбусов штап и са помоћником кренуо пешице на пут дуг преко стотину километара!

— **Нису добре!** — добио је одговор у институту. — **Споља изгледају лепо, али производе очајно рђаве тонове!**

— **Онда ме примите на школовање!** — замолио је стручњаке упорни инжењер.

Било му је довољно само месец дана да сазна оно што га је интересовало. Вратио се у Хамацу и направио нове оргуљице. Поново је кренуо пешице у Токио. У институту су сада били одушевљени...

Тако је Јамаха коначно окренуо леђа медицинским уређајима. Са нешто свог и делом позајмљеног новца подигао је 1897. године фабрику оргуља. Фирму је назвао „Нипон гаки компани", што у слободном преводу значи — „Јапанска компанија за производњу музичких инструмената", и сав се предао клавирима, хармоникама, ксилофонима... Убрзо, фирма је постала највећа у Јапану за ту врсту производа. То је остала до данас.

До Јамахине смрти 1916. године у фабрици је све текло глатко. Кола су пошла низбрдо када је на чело компаније дошао бивши полицајац Чијамару Амано. Фабрика је прво два пута горела до темеља, затим је уздрмао земљотрес 1923. и коначно дотукла економска криза која је харала светом. Против ватре и земљотреса борила се — обнављањем, али против економске кризе није могла... Дошла је до руба пропасти. Руку спасења пружила јој је фирма „Сумитомо електрик вајеринг компани" узевши је под своје.

НА РУБУ ПРОПАСТИ

Нови директор „Нипон гакија" Каиши Каваками није хтео ни да чује за музичке инструменте. Фабрика мора прећи на нови производ, али који, питао се. Неочекивано, синула му је идеја: мотоцикли!

Предстојећи други светски рат захтевао је много војне опреме. Фабрика је уместо на мотоцикле прешла на производњу прво дрвених, а затим металних елиса за ратне авионе.

Рат је прошао, а „Нипон гаки" опет остао без посла. Јапан је био економски изнурен, новац је био скуп, народ је живео без великог избора превозних средстава. На музичке инструменте нико није ни мислио. Кавакамијева идеја о малом и јефтином мотоциклу поново је претресана. Инжењери и постројења су били ту, требало је, дакле, само конструисати мотоцикл. Ипак, реализација идеје је одложена због Кавакамијевог пензионисања 1950. године. На чело фирме стао је његов син Геничи и 1955. у Хамацуу је угледао свет први мотоцикл са називом — ЈАМАХА! Имао је запремину мотора од 125 кубика и носио ознаку „YA. 1". Само двадесет година доцније, мотоцикли „јамаха" биће међу најбољима и освајаће првенства света!

У међувремену, „Нипон гаки" се вратио изради музичких инструмената. Они су и данас основ његове производње. Међутим, поред њих, из фабрика у Хамацуу излазе и тонски уређаји, чамци, бродски мотори, скије, рекети за тенис и... мотоцикли!

Никада Торакузу Јамаха није могао замислити да ће се у његовој фабрици мотоцикли — носити са оргуљицама. А, ето, догодило се. Као знак сећања на дане настајања његове фирме, брзи мотоцикли „јамаха" носе као амблем: три укрштене музичке виљушке!

М. Тодоровић

ИЗ КАРАЂОРЂЕВИХ ВРЕМЕНА

ВОЖДОВА ДЕОБА

Кад је Рашид-паша са силном војском заузео 1810. године Крушевац он настави своје напредовање, али га на Морави код Јасика дочека Карађорђе. Борба је била жестока и српска победа потпуна. Прича се да је у Морави било толико мртвих Турака да су њихови лешеви зајазили реку.

Разбијени Турци су се разбежали на све стране, а Милутин Гарашанин са својим побратимом Матом из Липовца пође низ реку да се нагледа мртвих Турака. Одједном спазише како се у једном виру окреће мртав Турчин у пребогатом оделу. Гарашанин загази у реку држећи се за побратима, а овај је чврсто стезао грану једне старе врбе. Истезао се Гарашанин, истезао и на крају дохвати Турчина и привуче обали. Онда га обојица извукоше на суво. Турчин је на себи имао богато срмом извезено одело, сребрну паласку, два сребрна пиштоља заденута за пас и кожни ћемер обавијен око тела. Све ово побратими поскидаше са Турчина и пођоше у устанички логор. Победничка песма одјекивала је на све стране.

— **Ја би', побратиме, да поделимо ово** — рече Гарашанин.

— **Немам ништа против** — сложи се Мата.

— **Уз'о би' за свога Милована ове пиштоље, а теби остало.**

— **Ма и ја би' пиштоље за свог сина** — одврати Мата.

И тако реч по реч, па се помало и споречкаше.

— **Идемо Карађорђу нека он пресуди!** — рече Гарашанин.

Кад је Карађорђе саслушао побратиме, он све ствари стави на земљу, па прво узе онај ћемер и поче ножем да га пара. Није нож честито ни засекао кожу, а из ћемера почеше да испадају дукати. Побратими се згрануто погледаше — није им ни пало на памет да завирују у ћемер. Злато је звечало. И кад Карађорђе истресе и последњи дукат, он стаде да их слаже један на други у две гомиле. У свакој је на крају било по 500 комада.

— **Ето, Милутине, узми ти једну гомилу, а другу Мата.**

— **А где је, господару** — рече Милутин — **теби тал? Није право да ти ништа не добијеш!**

— **Којекуде, Милутине, ево, доста је мени овај један претешки,** — рече Карађорђе узимајући један велики дукат.

Побратими почеше скупљати злато. Уто наиђе једна група устаника. Певали су на сав глас.

— **Да нисте пијани?** — добаци им Карађорђе у пролазу.

— **Нисмо, господару** — рекоше војници. — **Пили би', али немамо зашта пиће купити.**

— Држ'те, — насмеја се Карађорђе и баци им онај дукат.

Војници сложно подврискуше.

— **Него, вас двојица ни пиштоља немате** — обрати се Карађорђе двојици која су ту била.

— **Не допадоше нам** — одговори један.

Карађорђе узе она два сребрна пиштоља:

— **Нате!** — рече и даде обојици по пиштољ.

Мата и Гарашанин погледаше у Вожда.

— **Умало да заборавим** — рече Карађорђе. — **Теби Милутине ево сребрне паласке, а ти Мато узимај одело. Је ли у реду?**

— **Како да није** — рекоше обојица углас и одоше са џеповима који су се истезали од тешких дуката.

М. С.

БИМ И БУМ

BABALU стрип

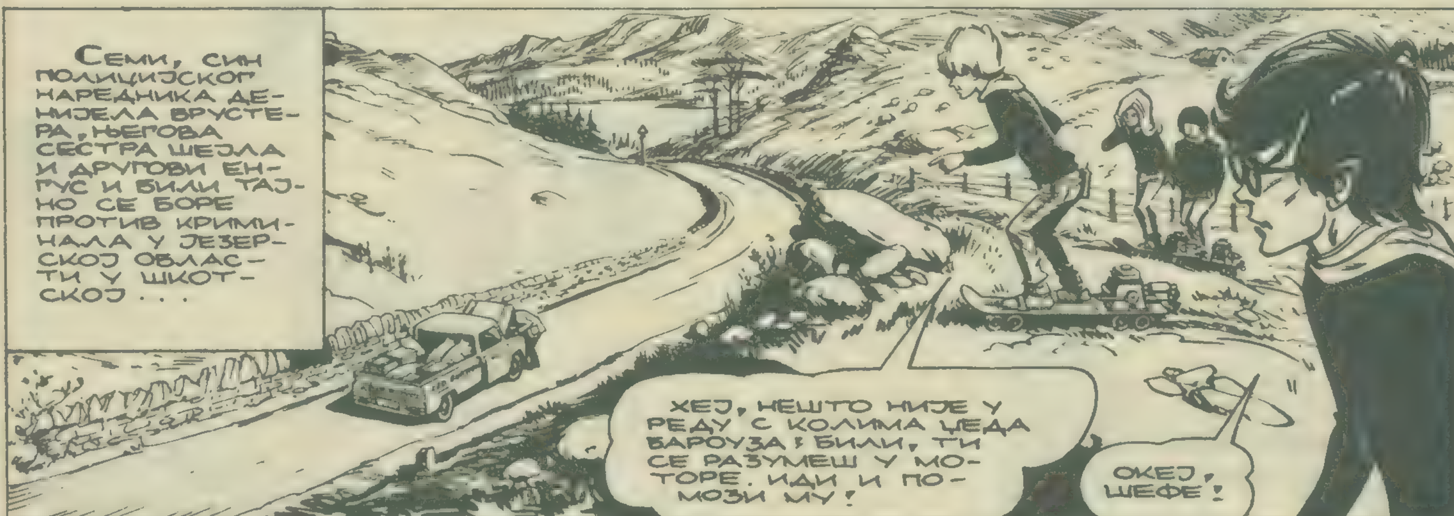

Семијева тајна дружина: ЛЕТАЧИ

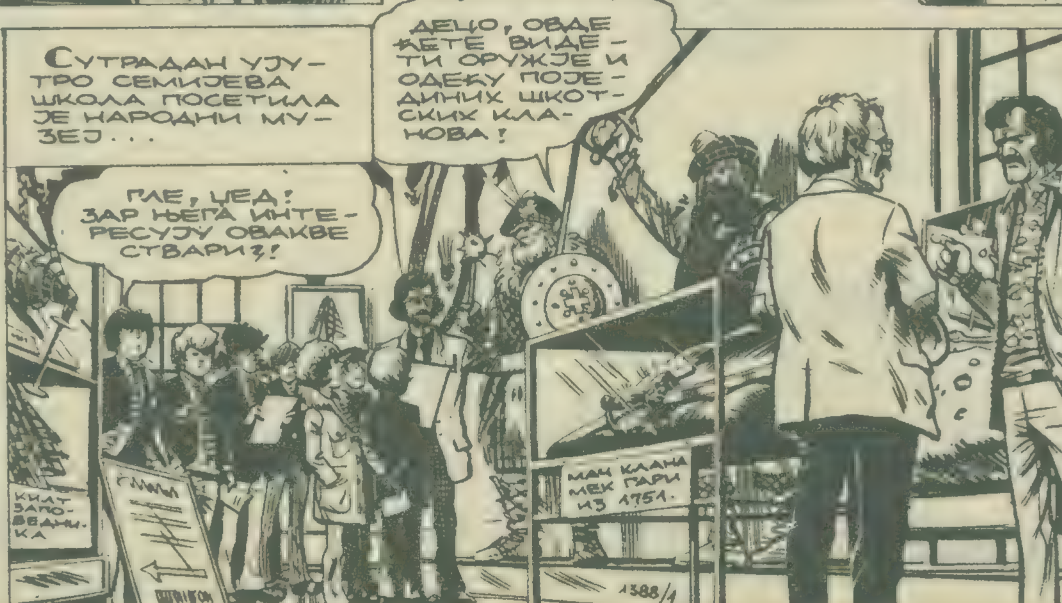

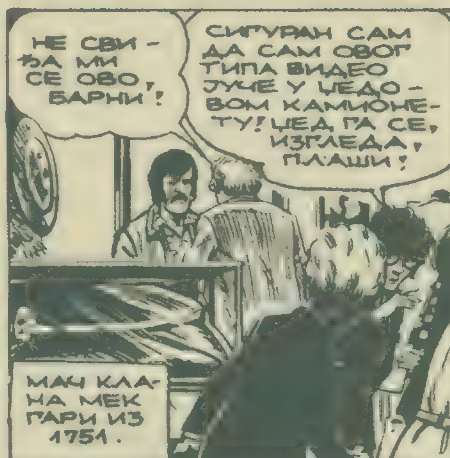

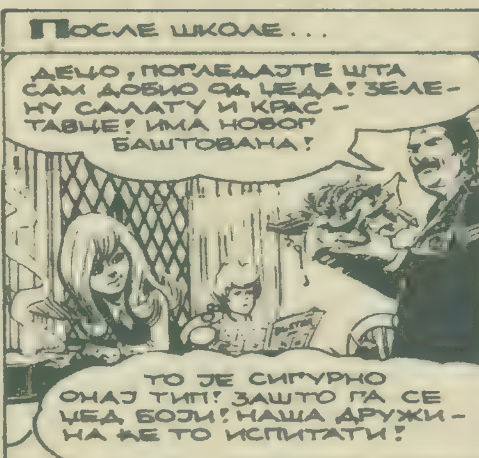

СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

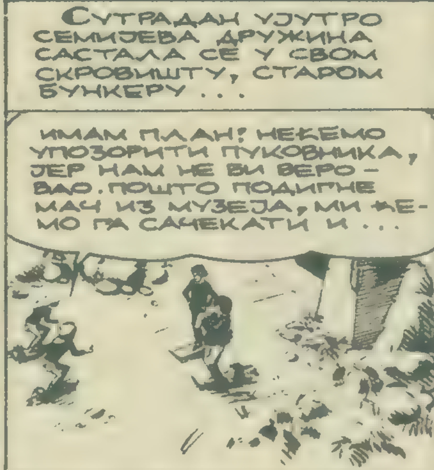

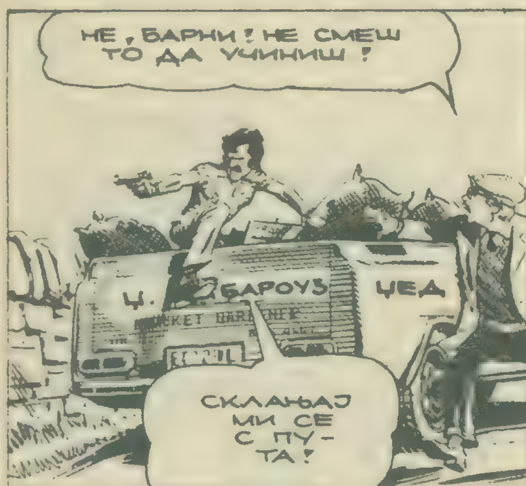

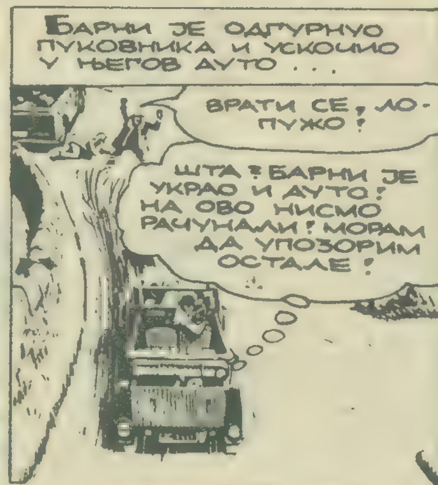

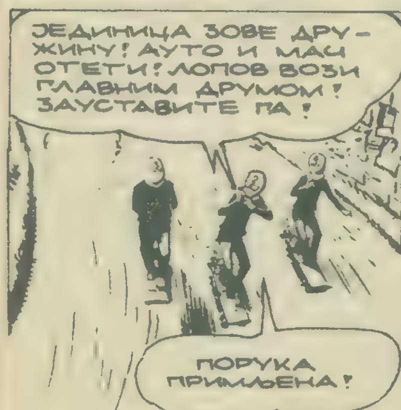

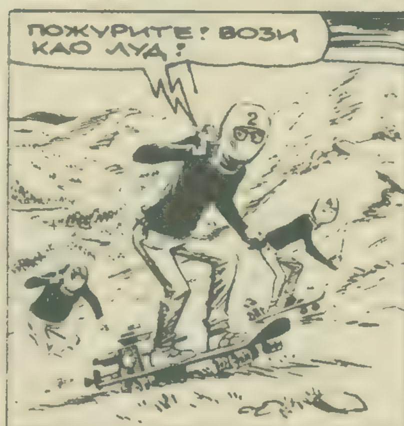
СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

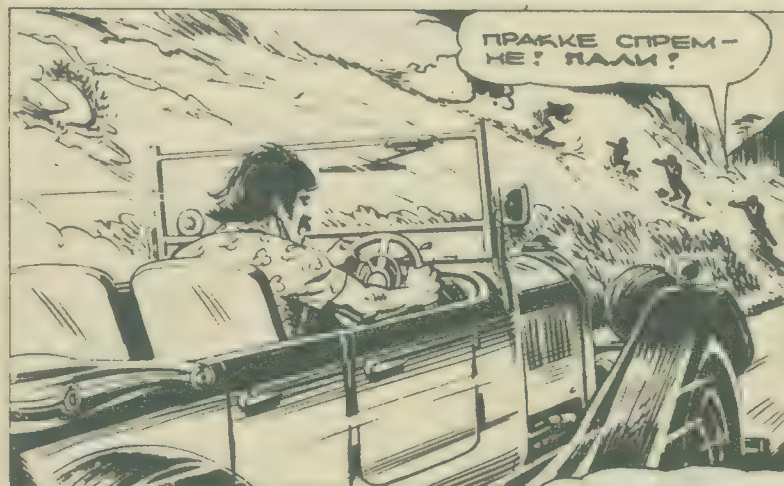

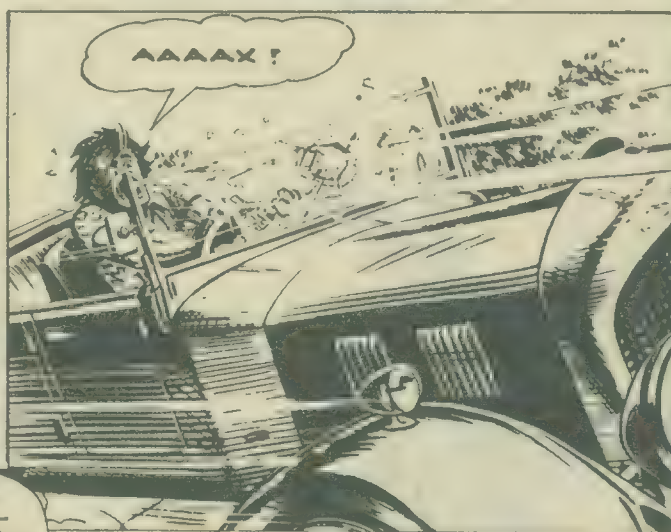

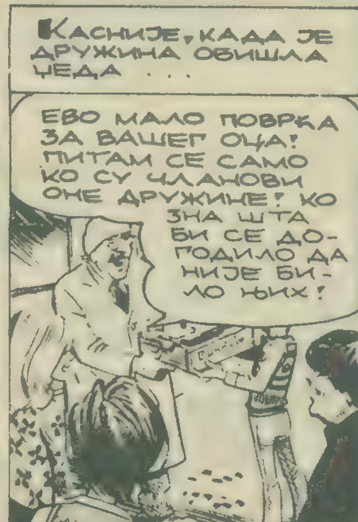

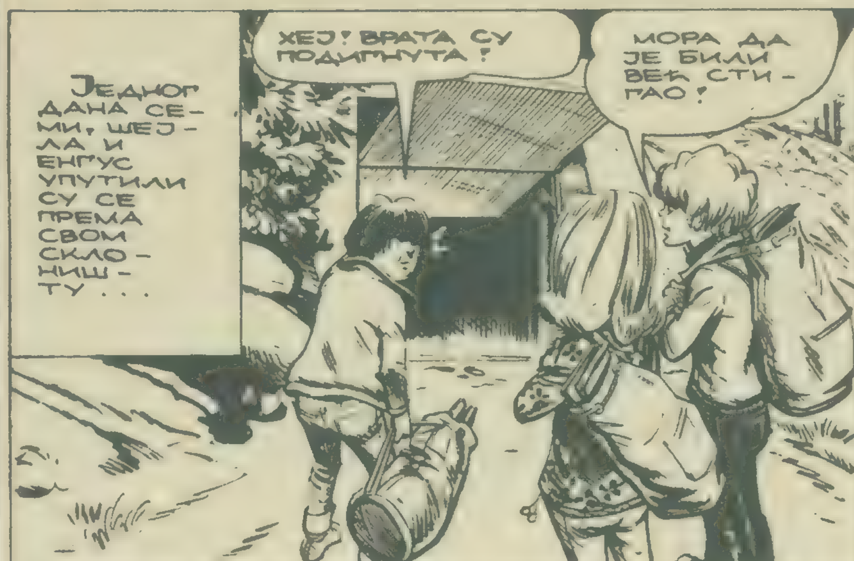

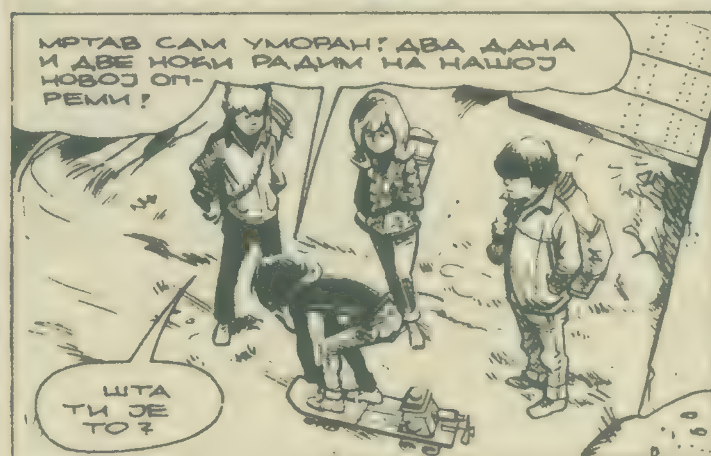

СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

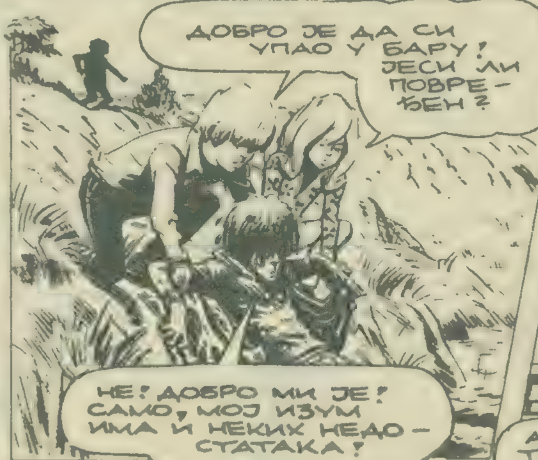

СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

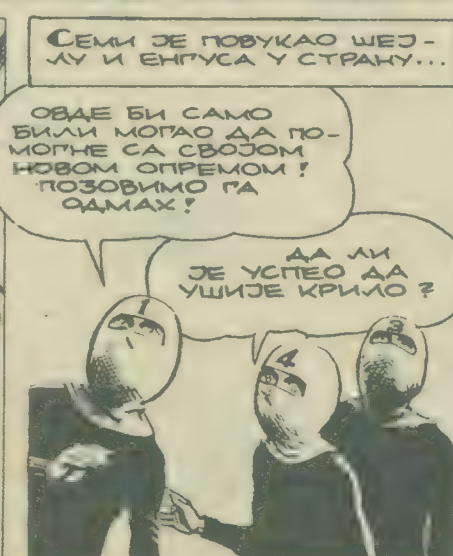

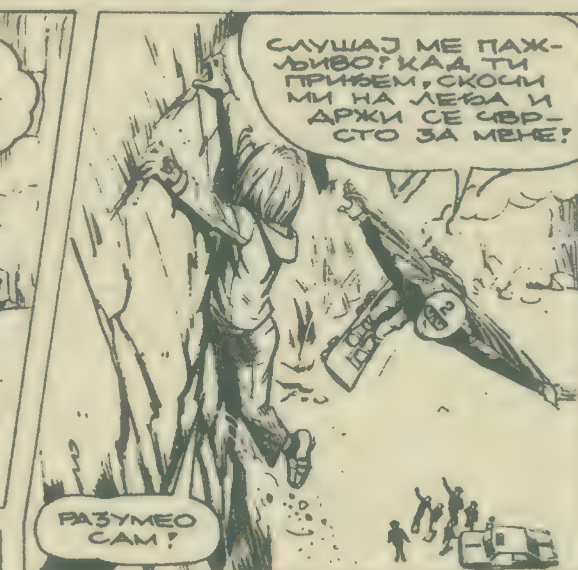

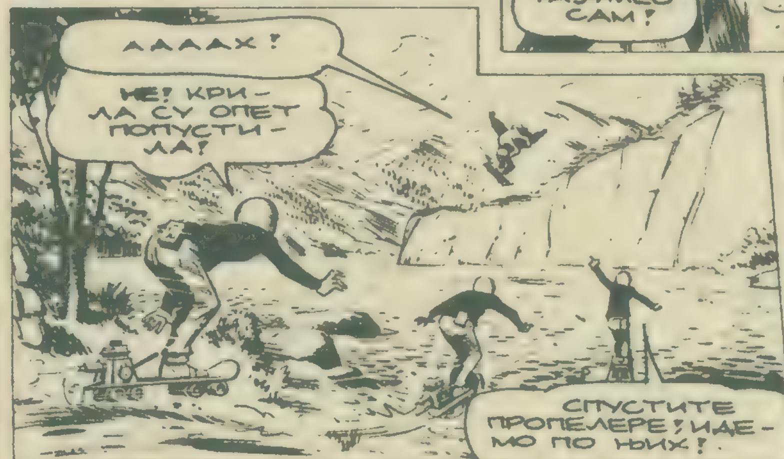
СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

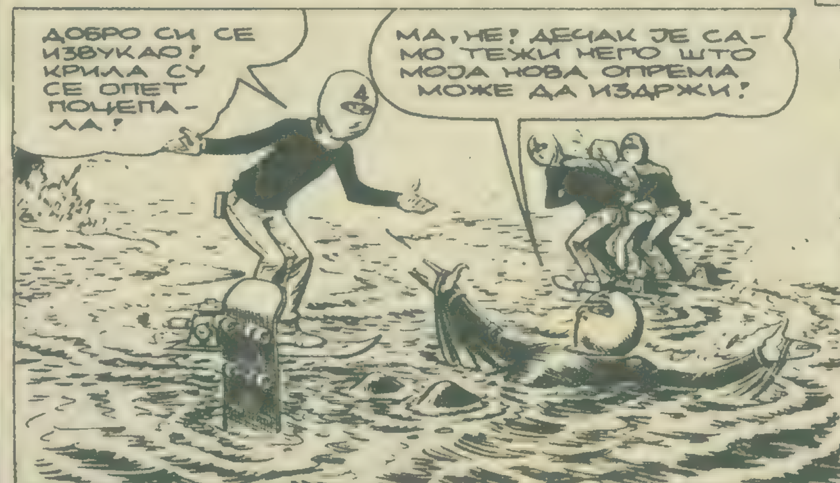

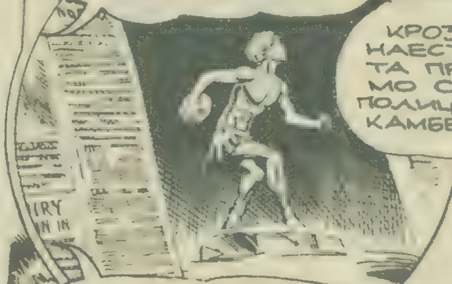

СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

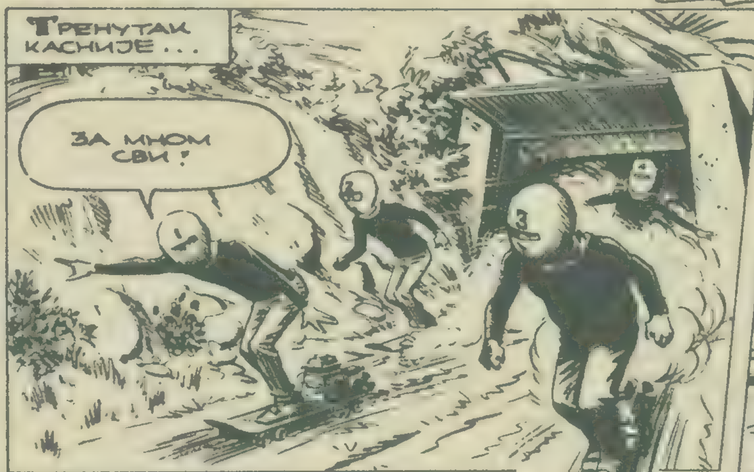

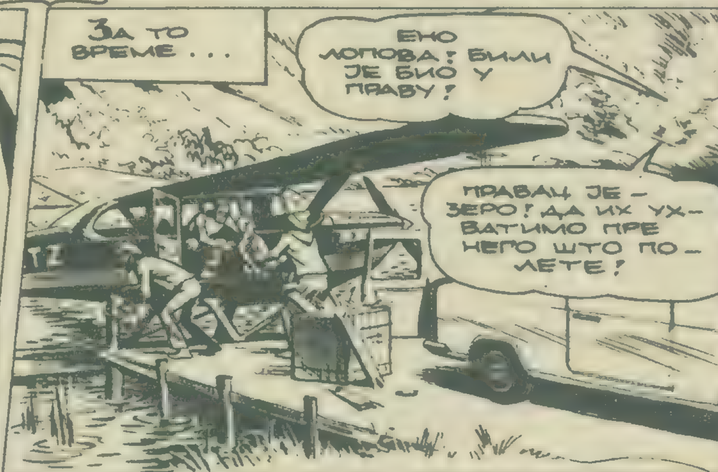

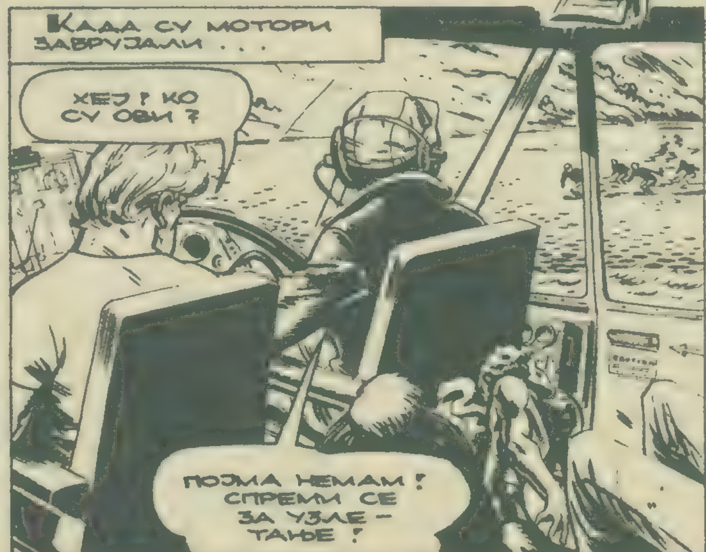

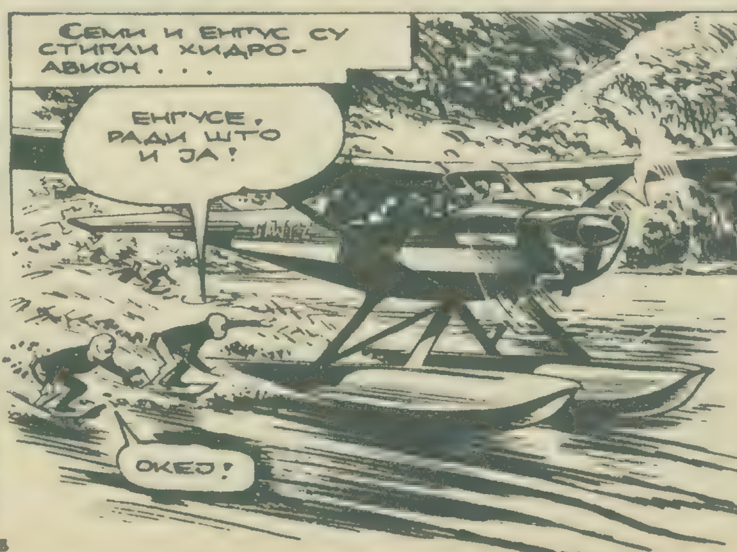
СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

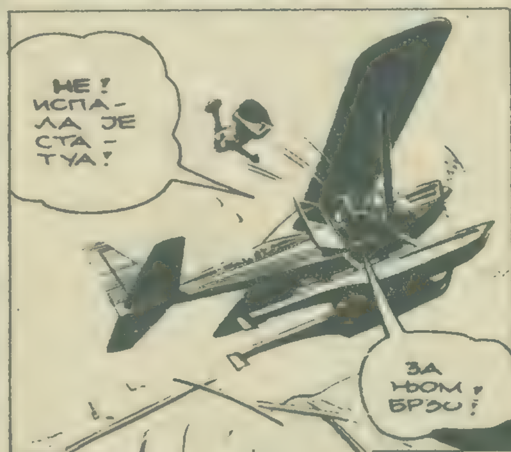

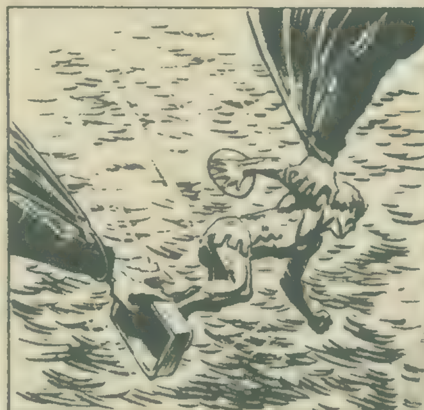

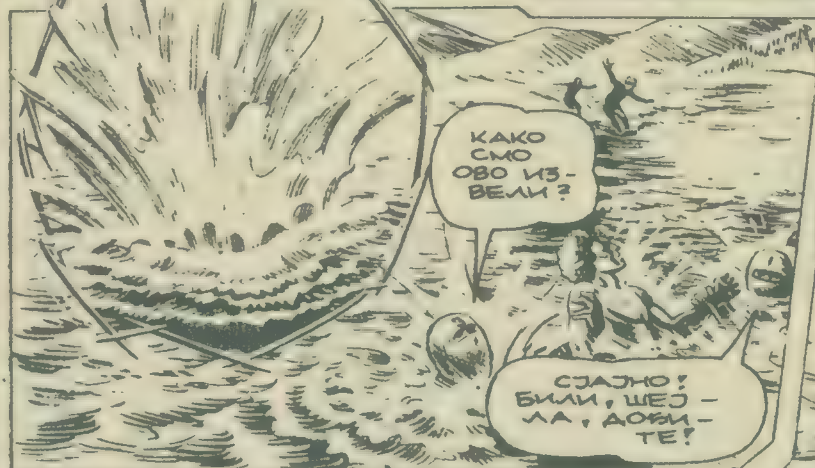
СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

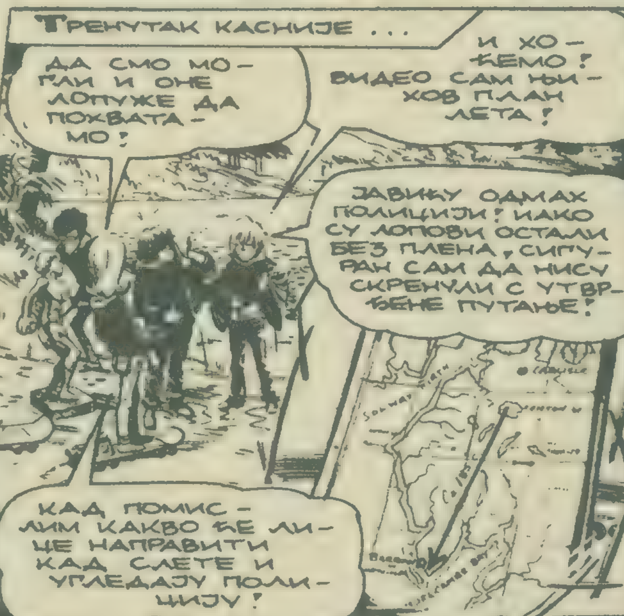

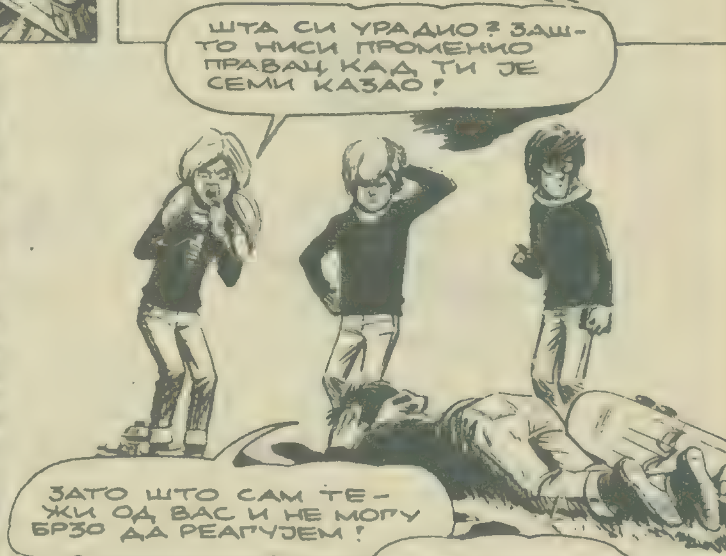

СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

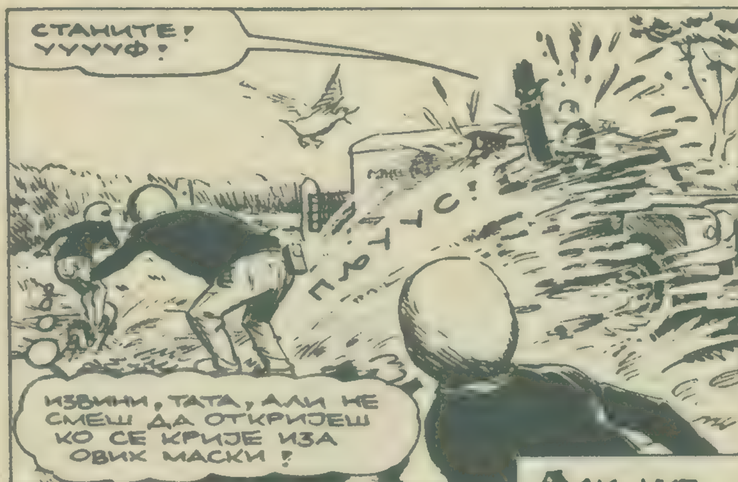

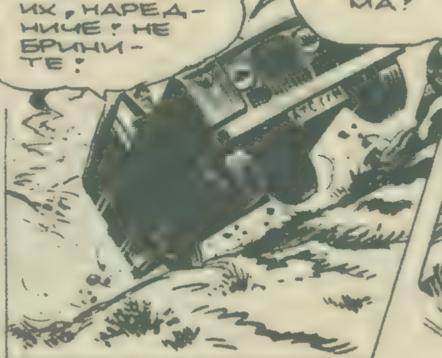

СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

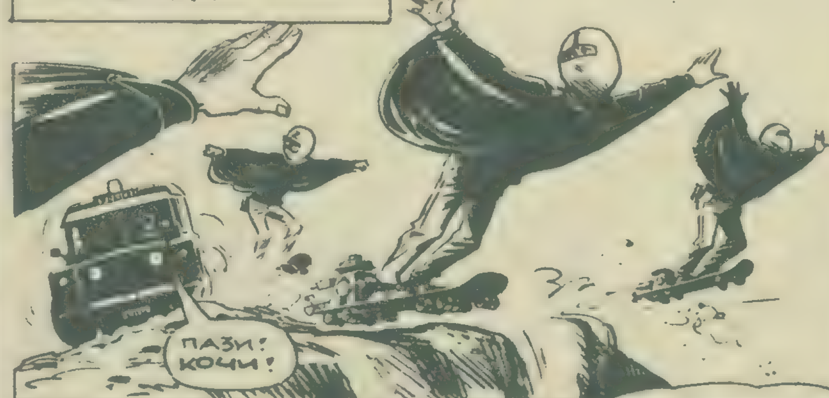

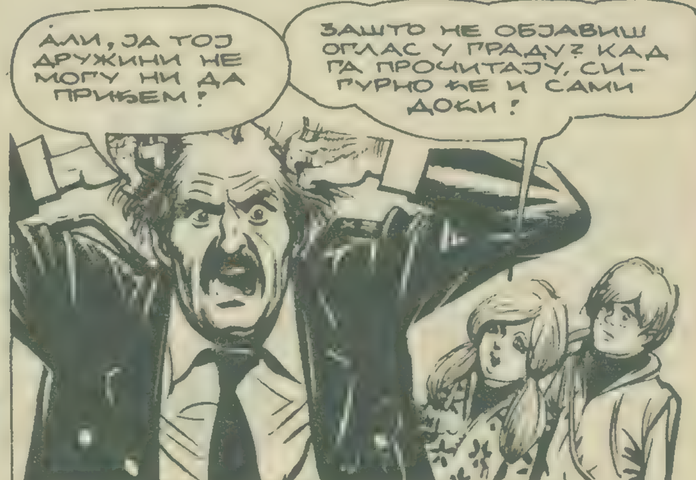

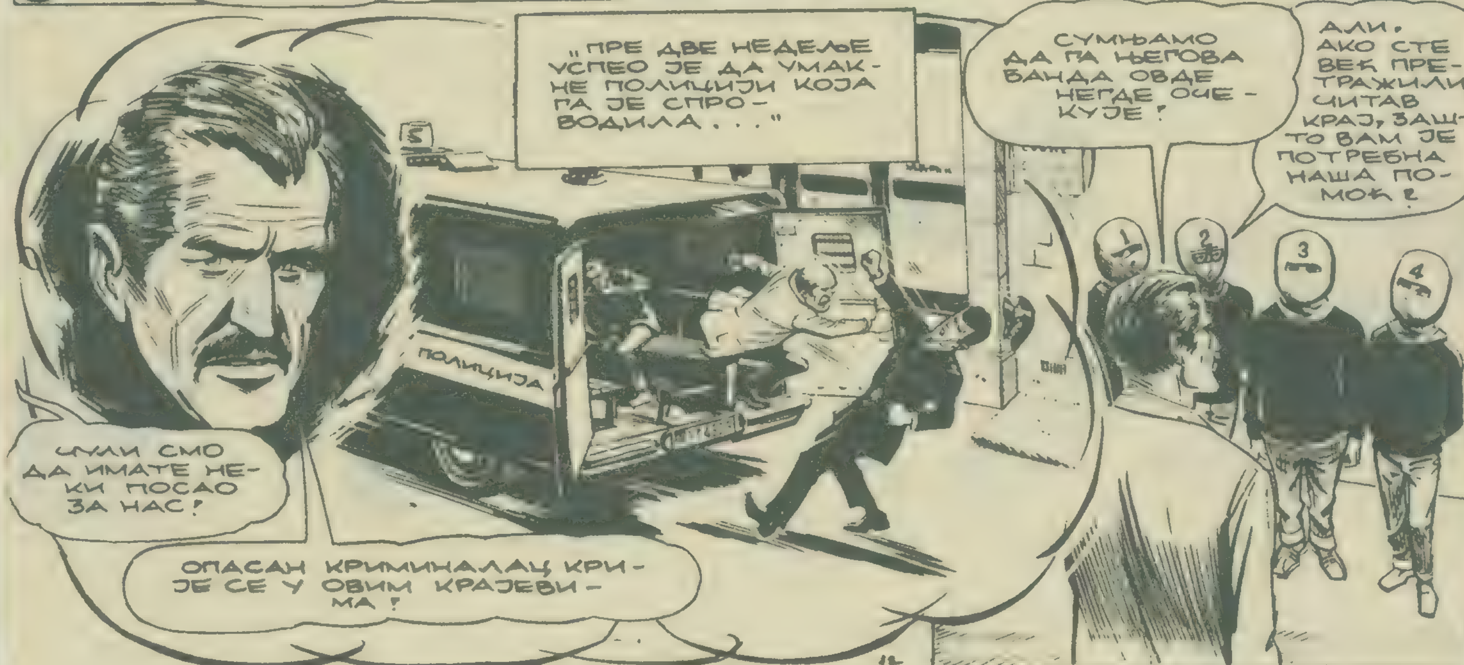
СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

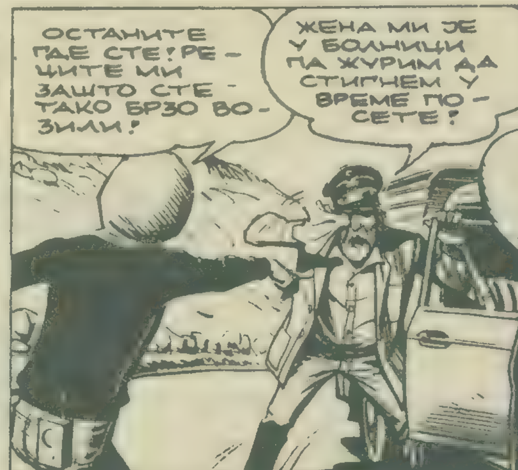

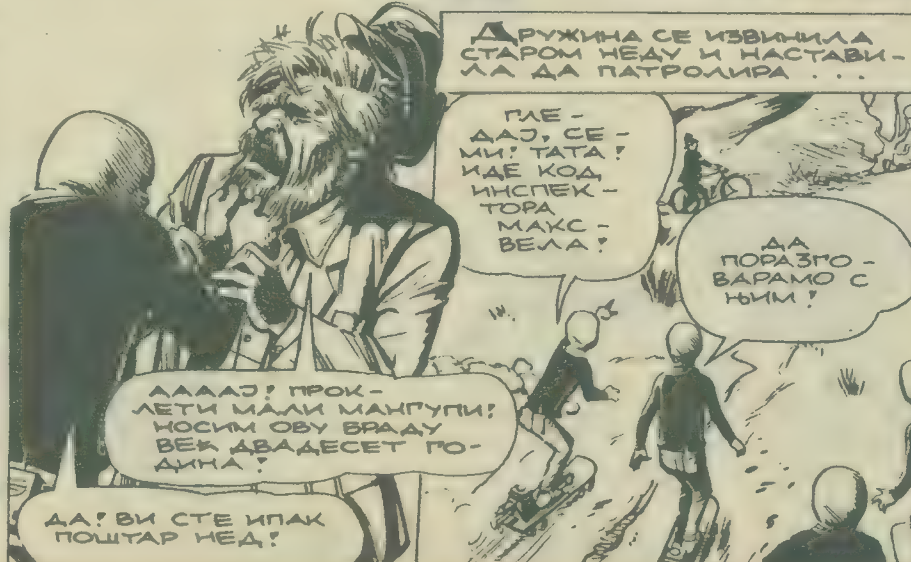

СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

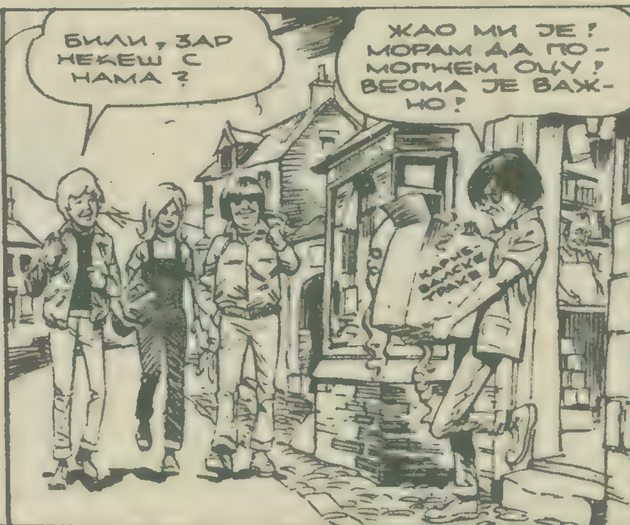

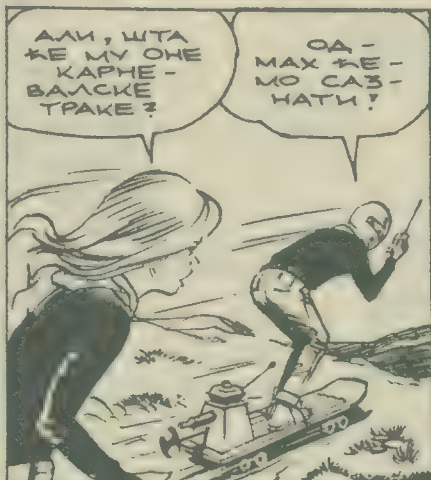

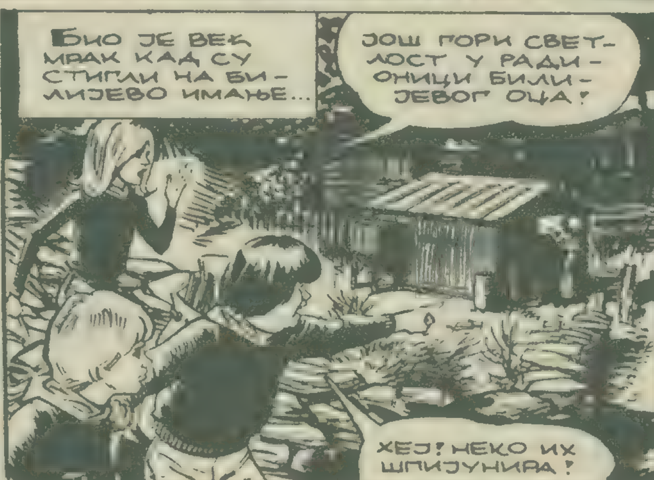
СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

ЈЕДНЕ ЛЕТЊЕ ВЕЧЕРИ, У ВРЕМЕ КАДА ЈЕ СЕМИЈЕВА ДРУЖИНА ОДЛАЗИЛА НА УОБИЧАЈЕНИ ТРЕНИНГ . . .

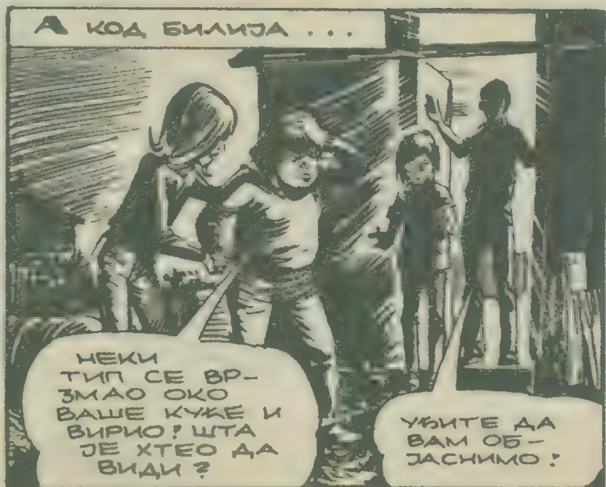

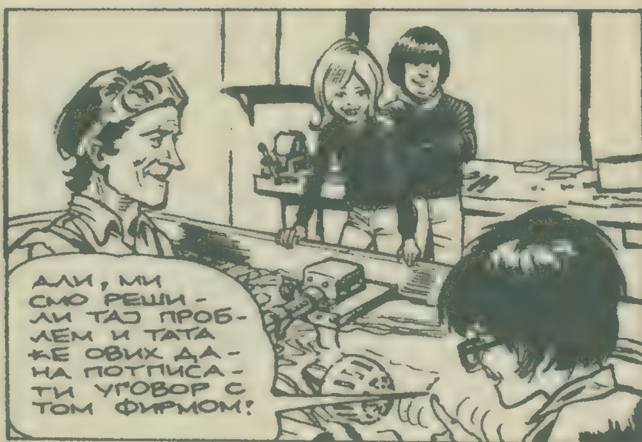

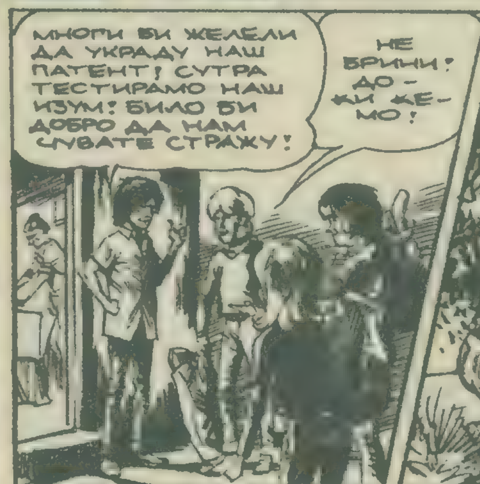

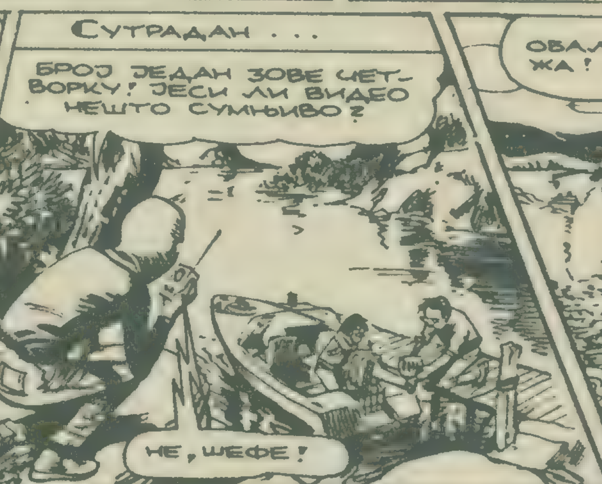

СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

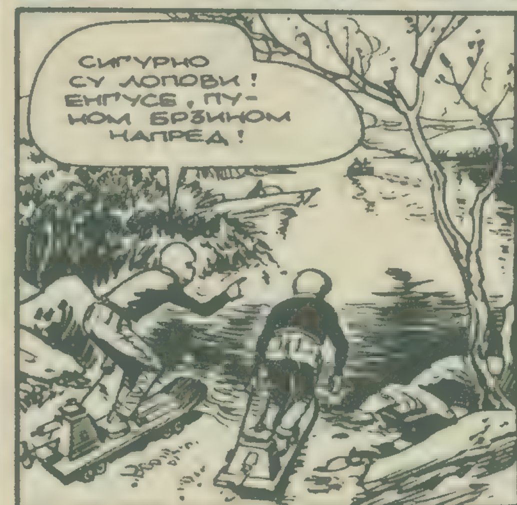

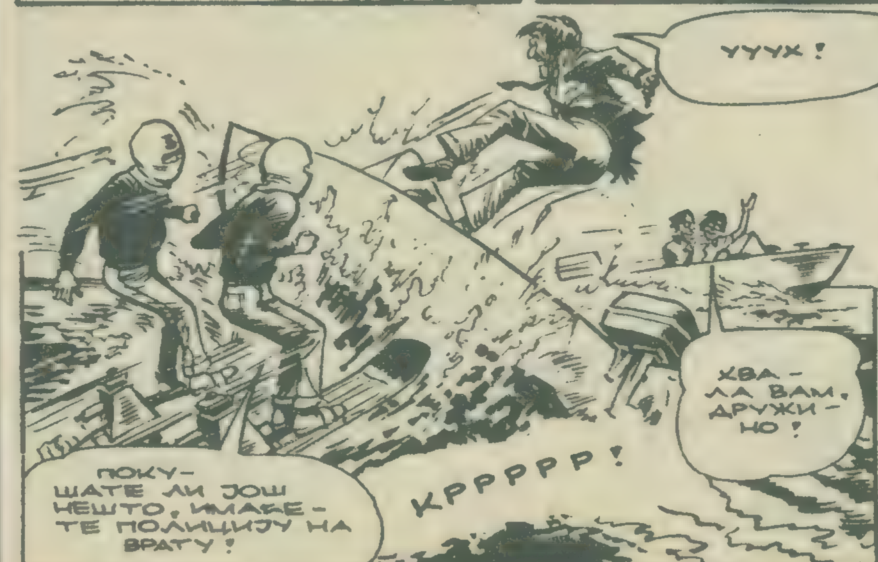

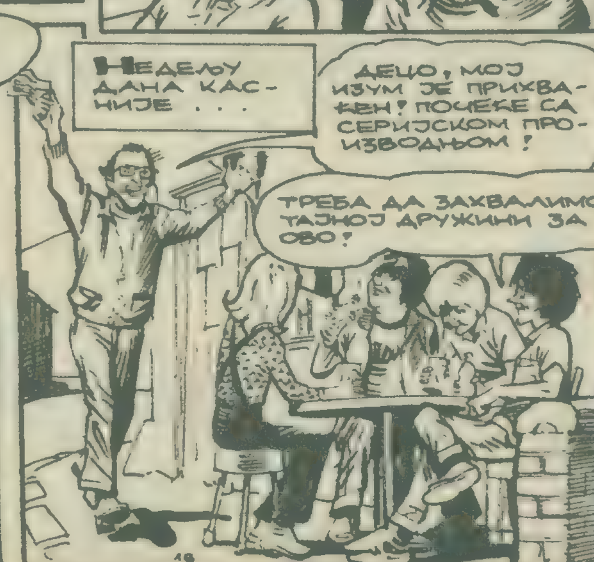

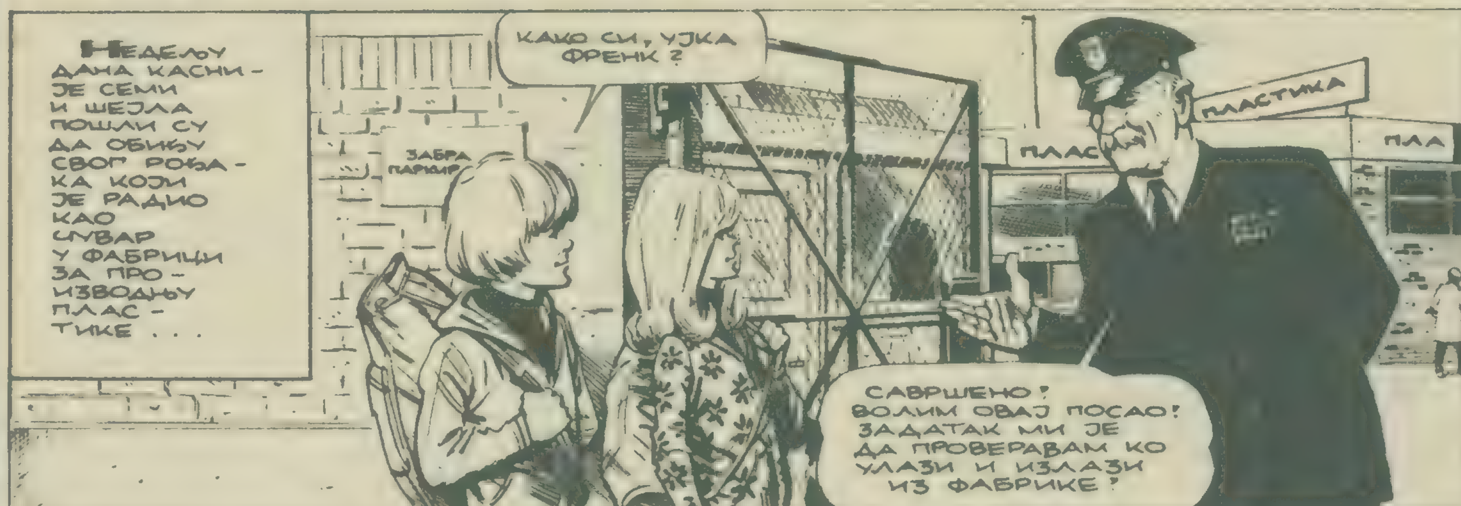

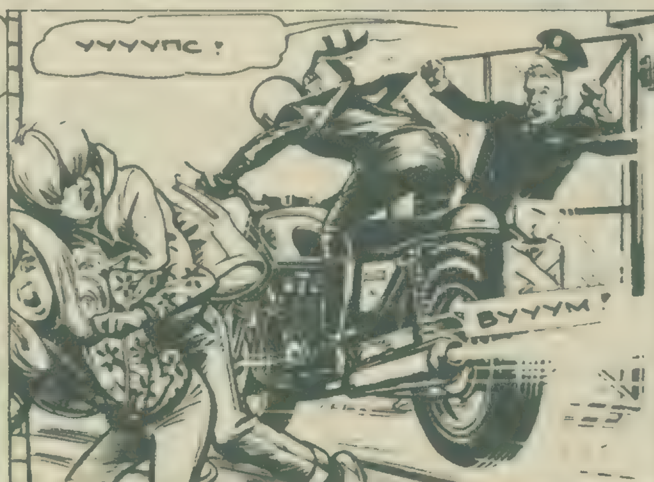

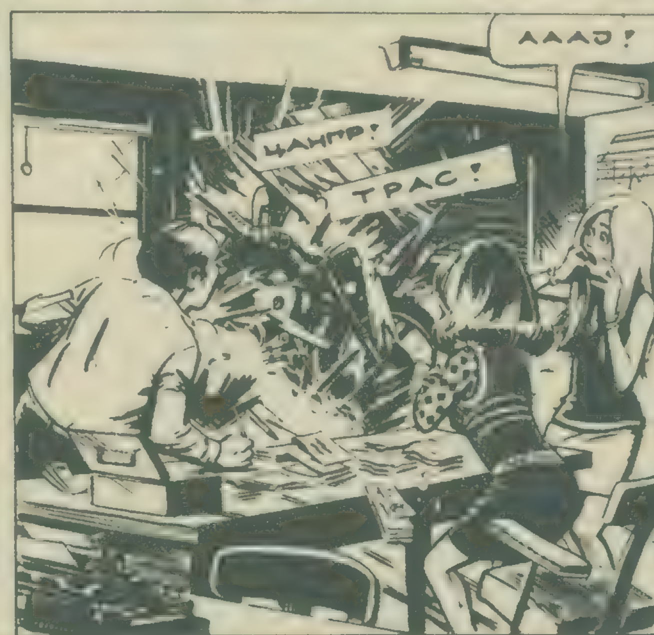
СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

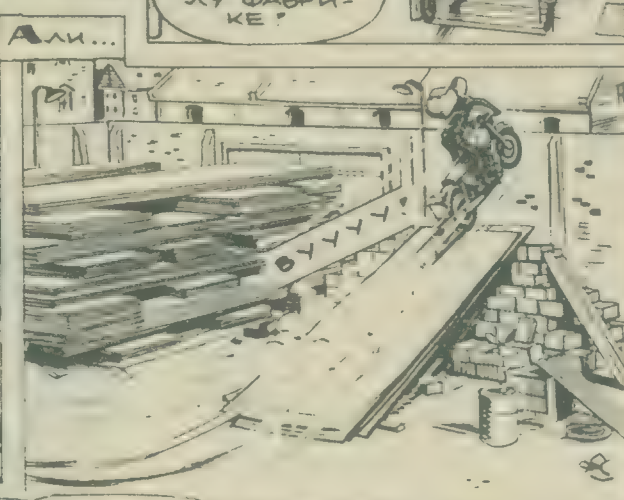
СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

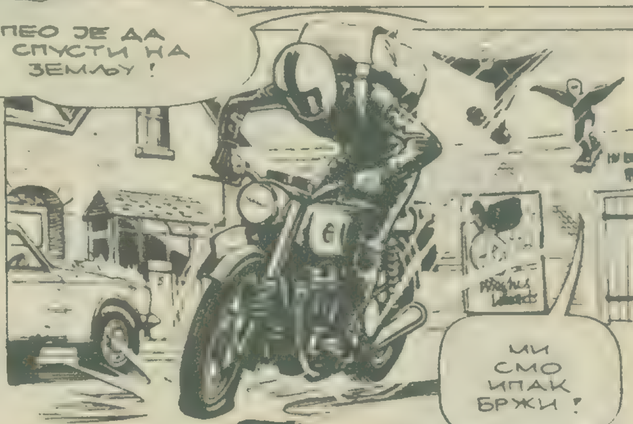

СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

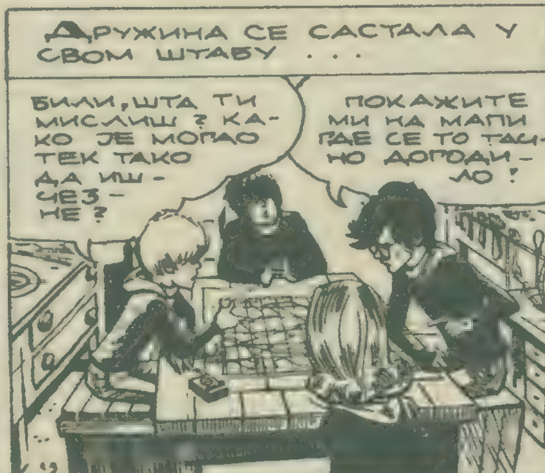

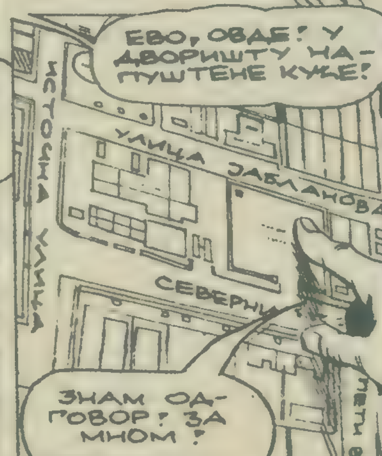

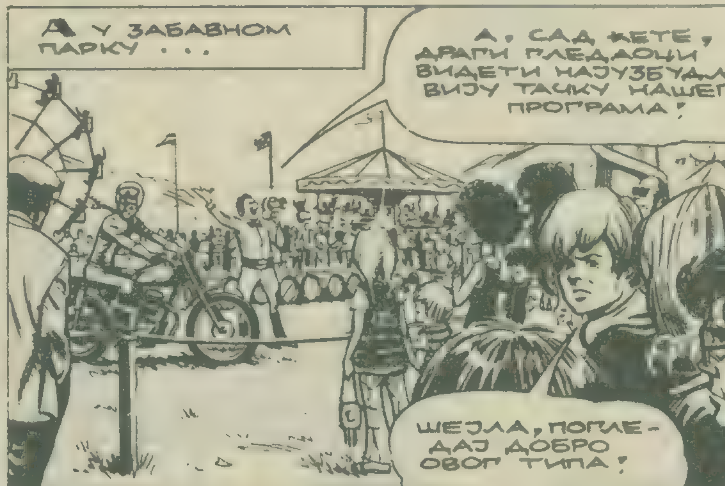

СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

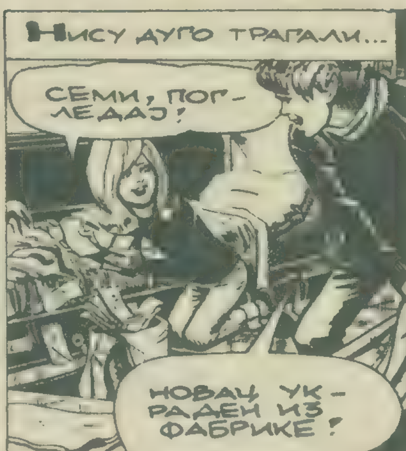

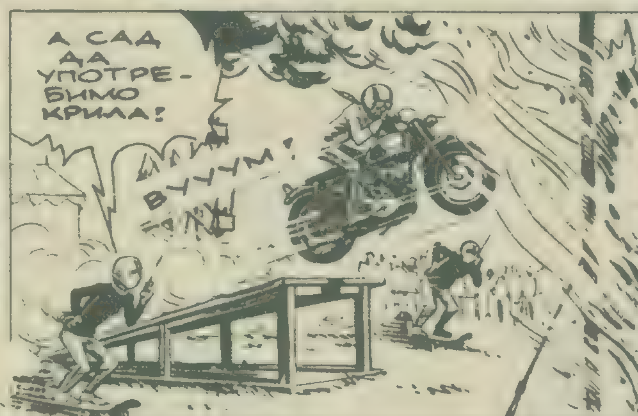
СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

Свакога дана дружина је имала тренинг...

СТОЈ! ДРУЖИНО!

КРРРРРР! КРРРРР!

КАКВА ЈЕ ТО БУКА? КАО ДА ПРОЛАЗЕ ТЕНКОВИ!

НИСАМ ЧУО ДА СЕ ОДРЖАВАЈУ ВОЈНЕ ВЕЖБЕ!

КРРРРРР!

ПА, ДА! ОВДЕ СЕ ПРАВИ НОВ ПУТ!

БАНДИТИ! ЈА САМ ПРОФЕСОР ХОЧКИС! НАРЕЂУЈЕМ ВАМ ДА ПРЕКИНЕТЕ С КОПАЊЕМ!

СКЛОНИТЕ СЕ И БАЦИТЕ ТУ ТОЉАГУ!

ГЛУПАНЕ! ОВО ЈЕ КОСТ НАЈВЕЋЕ ПТИЦЕ НА СВЕТУ КОЈА ЈЕ ДАВНО ИЗУМРЛА!

ПРЕЋИ ЋЕТЕ САМО ПРЕКО МЕНЕ МРТВОГ! ФОСИЛИ ТЕ ПТИЦЕ НАЂЕНИ СУ ОВДЕ, -АЛИ ИСКОПАВАЊА ЈОШ НИСУ ЗАВРШЕНА!

ШЕФЕ, ДОЂИТЕ!

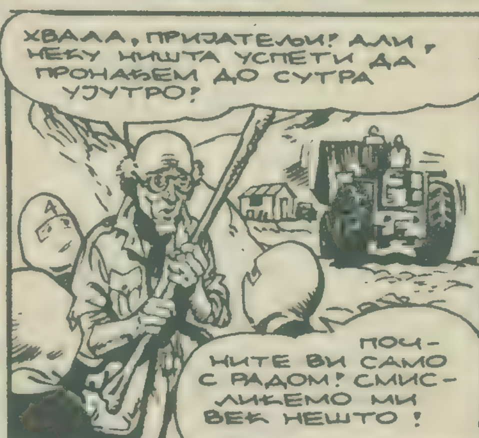
МОЛИМ ВАС, ДАЈТЕ МИ ЈОШ САМО НЕКОЛИКО ДАНА ДА ИСТРАЖИМ ТЕРЕН!

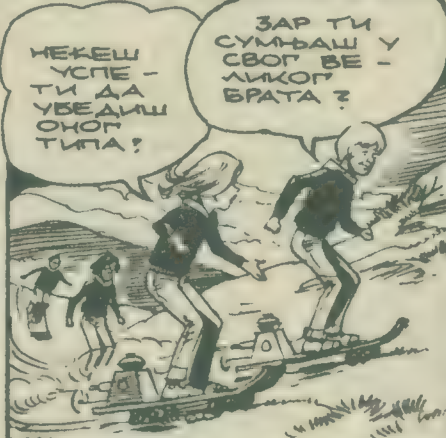
ЖАО МИ ЈЕ, ПРОФЕСОРЕ, ДОБИО САМ НАРЕЂЕЊЕ ДА ОВДЕ ИЗГРАДИМ ПУТ!

СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

СЕМИЈЕВА ТАЈНА ДРУЖИНА: ЛЕТАЧИ

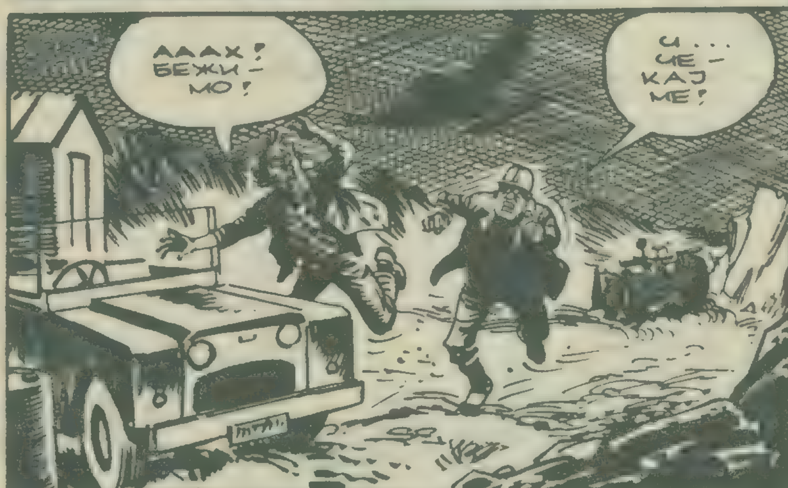

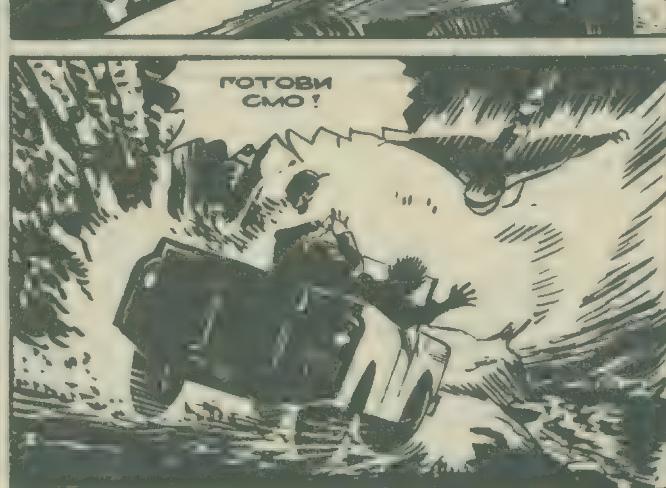

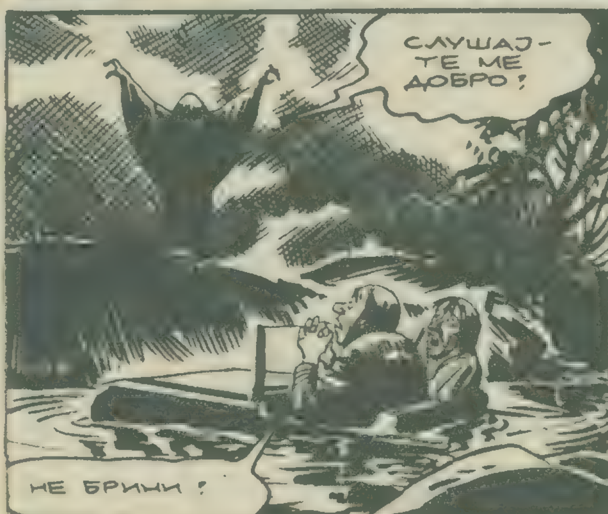

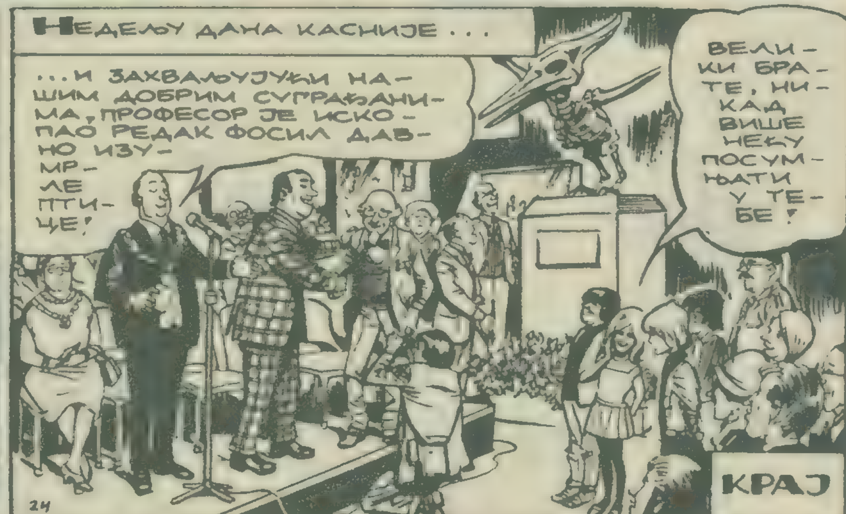

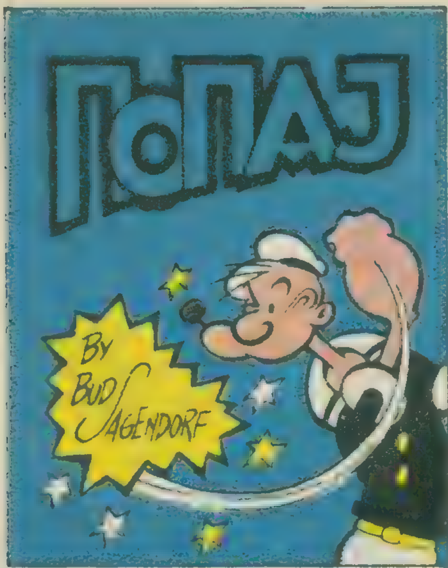

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП: **потера за сликама**

ПОПАЈ
By BUD SAGENDORF

ПОПАЈЕ! ПОПАЈЕ!
ИМАМ НЕШ-ТО СТРАШНО ДА ТИ КА-ЖЕМ!

МОЈ УЧИТЕЉ КАЖЕ ДА ЋЕМО УСКОРО ОСТАТИ БЕЗ ЕНЕР-ГИЈЕ!

ЗАР?

ТРОШИМО ВИШЕ ЕНЕР-ГИЈЕ НЕГО ШТО ЈЕ ИМАМО!
?
ТО ЈЕ ЗА-ИСТА СТРАШ-НО!

А БЕЗ ЕНЕР-ГИЈЕ ЋЕМО ПО-НОВО ПОСТАТИ ПЕКИНСКИ ЉУДИ!
ОХ!

АКО БУДУЋНОСТ НЕ ДОЧЕКАМО СПРЕМНИ, С НАМА ЈЕ СВРШЕНО!
ИЗВИНИ МЕ!

КУДА ЈЕ ПОПАЈ ОТИШ'О?
НАПО-ЉЕ!

?
ОДЛУЧИО ЈЕ ДА ЗАСЕЈЕ СПАНАЋЕМ ЈОШ ШЕЗДЕСЕТ ХЕКТАРА!
СЕМЕ СПА-НАЋА
4-16
BUD SAGENDORF

ЈУНАК
ДОДЕОВЕ
ТРИЛОГИЈЕ

Је ли ово ваша кам

Трговачки путник из Париза стигао је једног дана, осамдесетих година прошлог века, у Тараскон, градић на левој обали Роне, и потражио преноћиште. Када га је коначно нашао у омањем хотелу, уписао је своје име у књигу гостију: Алфонс Доде. Власник хотела чудно га погледа, али не рече ништа. Гост се само осмехну, узе кофер и пође ка својој соби.

Недуго затим изишао је из хотела и запутио се ка једној од кафана. На самом улазу испречила се гомила људи, очигледно непријатељски расположена према дошљаку.

— **Губи се одавде што пре!** — запретише му у један глас.

Не оклевајући, незнанац пожури ка хотелу, спакова своје ствари и крену из града. Огорчени Тарасконци бацали су за њим све што им је дошло под руке.

Не зна се поуздано да ли је овај нежељени гост заиста био књижевник Алфонс Доде или неки шаљивџија који је само хтео да „провери" Додеову популарност у Тараскону, тек — могао је и горе да се проведе да у прави час није умакао.

ДОБРО СЕ ЧУВАЈ!

У другој половини прошлог века познати француски писац Алфонс Доде (1840—1897) написао је трилогију о Тартарену Тарасконцу, необичном авантуристи и обешењаку, француском Дон Кихоту. На Додеа су, вероватно, много утицала дела Сервантеса, Дикенса и Твена, али, без обзира на њих, издвајао је лик свога јунака са много хумора и јужњачке ведрине, чиме је, унеколико, и надмашио своје евентуалне узоре. О подвизима Тартарена Тарасконца брујала је цела Француска, а на Додеову адресу стизала претећа писма огорчених Тарасконаца.

„Ако икада прођеш кроз наш град, добро се чувај! Могао би врло лако да завршиш у таласима Роне". И тако из дана у дан. Само је Тартарен ћутао и уживао у слави. Знао је он шта ће се догодити још онога дана када је Додеу испричао све о себи.

„Моја прва посета Тартарену Тарасконцу остала је у мом животу као датум који се не може заборавити" — писао је Доде. **„За сточићем је седео човек од којих четрдесет до четрдесет пет година, омањ, крупан дежмекаст, црвен, без капута, у домаћим чакширама од фланела, густе брадице, светлих очију. У једној руци држао је књигу, а другом је витлао једну огромну лулу са гвозденим поклопцем и, читајући ко зна какву језиву причу о ловцима на скалпове, истурио доњу усну и правио страшну гримасу која је његовом добродушном лицу малог тарасконског рентијера давала онај исти добродушни изглед безазлене свирепости која је владала у целој кући"**.

Зидови његове радне собе, од пода до плафона, били су прекривени свим могућим оружјем из свих крајева света — карабини, корзикански ножеви, каталонски бодежи, малајски јатагани, мексиканске замке, карипске стреле... прави правцати музеј! А двориште претворено у врт — једну од знаменитости града. Таквог врта у Европи није било — „човек би помислио да се налази у срцу Африке". Додуше, кокосов срах није био већи од цвекле, баобаб је могао мирне душе да се смести у најобичнију саксију за зумбул, али све то није сметало Тартарену ни свима онима који су недељом долазили да се диве његовом врту.

ЛОВ НА ЛАВОВЕ

А недељом се знало — пола Тараскона, предвођено својим првим грађанином, кретало је у чувени лов. Одмакну далеко од града, нађу неко лепо, сеновито место, извуку из ловачких торби позамашне комаде меса, прегршти маслинки, црни лук, кобасице и све то заливају благим ронским вином. Тек тада лов може да почне. Свако од господе узима свој качкет, баца га увис и гађа у лету. Онај чији је качкет, на крају, највише изрешетан — проглашава се за победника лова. Зна се, наравно, ко у овом лову није имао премца — Тартарен.

Кад се једнога дана у граду обрела менажерија која се, водећи и једног лава, враћала са сајма у Бокеру, синула је Тартарену чудна идеја. Цео Тараскон је шапутао: Тартерен креће у Африку у лов на лавове. Људи се нису преварили.

За такав пут било је потребно ваљано се и припремити. Тартарен је даноноћно ишчитавао путописе славних истраживача, паковао кофере, сандуке, ранчеве. У експресни воз Париз — Марсеј такав путник још није крочио. Кад је, са својом силном опремом, пушкама и револверима, ушао у један вагон пун Парижанки, жене пребледеше од страха. Али, Тартарен није марио за то. Пред његовим очима лебдели су само атласки лавови.

ДОК СЕ ЦЕО ГРАД НА ОБАЛИ РОНЕ КОМЕШАО У ПУТНОЈ ГРОЗНИЦИ, УПЛАКАНА МЛАДА ЖЕНА ПРИШЛА ЈЕ ВОЂИ ТАРТАРЕНУ И УПИТАЛА ГА: — ЈЕ ЛИ ИСТИНА, ГОСПОДИНЕ, ДА СЕ У ТОЈ УЖАСНОЈ ЗЕМЉИ ПОЛИГАМИЈИ ЉУДИ МОГУ ЖЕНИТИ ВИШЕ ПУТА?

СЕТНИ САПУТНИК

Вратио се, међутим, из Алжира изнурен, покраден, са кожом старог, ослепелог и припитомљеног лава из Мухамедовог манастира због кога је једва главу извукао. Када је на обалама Алжира оставио своје снове и смешне ковчеге и спремао се да отплови ка Тараскону, из чамца у који се сместио угледа како одозго са трга јури једна задувана камила. Тартарен пребледе и рукама покри лице.

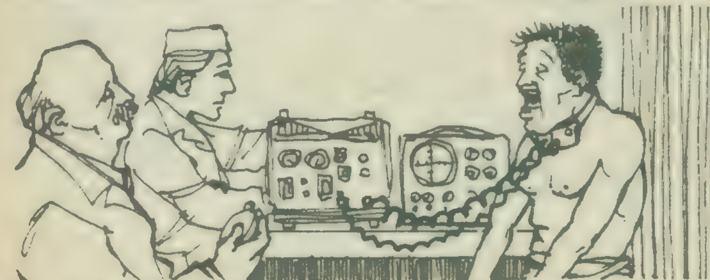
— **Је ли ово ваша камила?** — упита капетан Тартарена.

— **Боже сачувај** — одговори Тартарен дрхтећи од помисли да уђе у Тараскон са оваквим пратиоцем. Али, камила испружи врат и заплива према чамцу. Извукоше је на палубу и она заједно с путницима крену пут Марсеја. Два дана, колико је трајало путовање, Тартарен се није усудио да

ЕЛЕКТРОНИКА ЛЕЧИ ШТУЦАЊЕ

Нови метод лечења тешких облика штуцања предложила су сарадници Единбуршког универзитета (Вел. Британија). Метод је заснован на познатој чињеници: човек престаје да штуца, ако због овог или оног разлога не чује сопствене речи. Шкотски научници су конструисали преносни прибор, који у наушницама аутоматски почиње да даје сигнале који за глушују говор пацијента чим микрофон, причвршћен на његовом врату, улови звуке још при њиховом поласку из гласних жица.

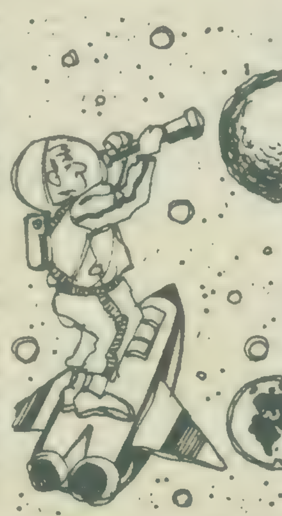
Уређаје је већ испробан на преко 300 пацијената и показао је добре резултате: сви они могли су слободно, без штуцања, да говоре.

ПЛУТОН МАЊИ ОД МЕСЕЦА?

Астрономи опсерваторија на Хавајима дошли су до закључка, да је планета Плутон по својим размерама знатно мања од Месеца. Пречник Плутона, по њиховим проценама, достиже само 2800 километара.

Ова хипотеза заснива се на томе, што је површина Плутона прекривена слеђеним метаном, који одражава знатно више светлости него стеновита површина Месеца и других планета. Због тога Плутон при осматрањима изгледа крупнији него што у ствари јесте.

ила?

изиђе из своје кабине. Одахнуо је тек кад се сместио у воз за Тараскон. Био је сигуран да се заувек ослободио свог сетног сапутника, јединог који га није изневерио на његовим тумарањима по Алжиру у потрази за лавовима. Покушавао је још тамо, на све могуће начине, да се отараси питоме животиње али она као да се залепила за њега.

Међутим, прерано се обрадовао. У вагону одједном наста граја, људи похрлише на прозоре. Приђе и он и угледа своју верну сапутницу како јури по шинама и у стопу прати воз.

Уто стигоше у Тараскон. Само што се помоли на вратима вагона, десетине његових суграђана похрлише да поздраве великог ловца. А онда му приђе изморена и прашњава животиња. Немајући више куд, Тартарен је нежно помилова и крену с њом кући.

ЛАЖНИ ГУВЕРНЕР ПУТУЈЕ

Данима су се Тарасконци окупљали у дому свог већ тада чувеног мештанина који им је, уз неизбежно присуство старе камиле, причао о „силним лавовима које је поубијао наочиглед ове благородне животиње". И, наравно, све су му веровали.

Али, право изненађење тек је требало да дође: Тартарен је намеравао да, далеко одатле, оснује „Слободну колонију, тарасконску луку". Не мало комешање у Тараскону изазвали су једног јутра огласи у месним новинама: „Слободна насеобина Тарасконска — на продају земља по 5 франака хектар, с годишњим приходом од неколико хиљада франака ... Срећа брза и обезбеђена ... Траже се насељеници ... Овај „подухват" смислио је, у договору са неким сумњивим војводом од Мона. Од тога дана живот у Тараскону протицао је као у грозници. Ковали се планови, бирале ствари које ће се понети у обећану земљу, паковали сандуци конзерви ...

Из Марсеја је ускоро исловила претходница са повећим бројем Тарасконаца, Тартарен је почео да издаје и „Новине Тарасконске луке", али било је ту и тамо и проблема са непсвериљивима. Далека Полинезијска острва унела су немир у многе тарасконске породице. Уплакана млада жена пришла је једнога дана Тартарену и упитала га:

— Је ли истина, господине Тартарене, да се у тој ужасној земљи људи могу више пута женити? Та Полигамија ...

— Мила моја — умири је Тартарен — не зове се земља Полигамија већ Полинезија, а то значи: група острва.

С титулом гувернера тобожње Тарасконске луке отиснуо се на дуг пут ускоро и Тартарен. Стигло је неколико телеграма од њихове претходнице, отприлике овакве садржине: „Вожња дивна, море као од зејтина, сви здрави". Тако су напречац ишчезла и последња оклевања.

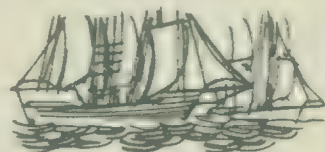
СТИЖУ ЕНГЛЕЗИ

Али, дуго неизвесно путовање завршило је много горе него што су и највећи сумњивчаци могли да помисле. Мочваре, кише, мемла, непријатељски расположени домороци, од претходнице ни трага ни гласа. Међутим, шта је ту је. Помирили се Тарасконци са злом судбином. Тартарен чак одлучио и да се ожени. На чуђење Тарасконаца, прадао се интересима насеобине — Тарасконска лука је усамљена, изгубљена у океану, ако се ожени кћерком папуанског краља, учиниће добро свима.

Свадбену грозницу прекинула је једнога дана појава непознате флоте — на једној од придошлих лађа вијорила се велика енглеска застава. Не оклевајући, Тартарен се упути ка пристиглим војницима. Али, они му наредише да, заједно са својим мештанима, одмах напусти острва јер су она енглеска, а о његовој судбини одлучиће енглески судови.

Сутрадан се Тарасконци спаковаше и укрцаше на неколико лађа које ће их повести ка далекој домовини. Изгубљени новац, оне силне невоље које су преживели, илузије о богатству, заборавише зачас. Све је то изгледало ништавно пред олакшањем што ће се коначно извући из ове мемљиве мочваре у коју их је довео Тартарен. Пошао је и он. И размишљао је све време о сличности своје и — Наполеонове судбине.

— Да, никако другачије .. Енглези, Марија Луиза ... Просто, исте прилике, исти тип. И обојица с југа ...

Тако су се Тарасконци вратили у своје домове, Тартарен изведен пред суд због обмане суграђана, ослобођен оптужбе као жртва подлих лажи и преваре војводе од Мона, најобичнијег пробисвета и варалице, а онда се преселио у суседно место. Није се љутио ни на кога, чак ни на Додеа.

— Та архибитанга Доде писао је о мени да сам Дон Кихот у Санчовој кожи ... Имао је право ...

Д. К.

ЛЕГЕНДЕ О НАШИМ КРАЈЕВИМА

Биљанини извори крај Охридског језера

Погибија СЕДАМ БЕРЗИТА

Узалуд чекајући да јој се синови врате из рата, нестрпљива мајка послала је снахе да их траже по свету...

Некада давно, у пространој области која се протезала од обала Вардара па све до планина Јабланице и Галичице, живело је племе Берзита. Њихова поља била су плодна а пашњаци обрасли сочном, зеленом травом. Зато је Берзитија често била мета напада лакомих суседа. Али, истини за вољу, и Берзити су, не баш ретко, нападали племена која су их окруживала, уверени да је у њиховим долинама трава сочнија.

Тако је једном жупан, љут што су стада суседа зашла на берзитске пашњаке, позвао све мушкарце способне за војску да с њим крену на дрзнике. Позиву су се одазвала и седморица браће који су са својим невестама, остарелом мајком и сестром Биљаном живели у селу подно планине Петрине.

Био је то кратак и непоштедан рат. Берзити су се борили као лавови, али и њихови непријатељи нису заостајали храброшћу. Поље на којем су се сукобили зацрвенело се од крви.

Својом борбеношћу нарочито су се истакла седморица браће: били су у првим борбеним редовима, одлучни да не устукну ни пред ким. Њихови тешки, сребром оковани мачеви немилосрдно су се зарив али у тела противника.

Кад је пала ноћ и обе војске се повукле, свака у свој логор, међу Берзитима више није било седморице храбре браће. Јунаци из села под Петрином заувек су остали да леже на бојном пољу.

— Како да то кажемо њиховој мајци? — питали су се њихови суседи. Били су сигурни да ће јој срце препући од туге за синовима које је, као и свака мајка, с поносом у рат испратила.

— Најбоље је да кажемо да их је жупан код себе задржао — одлучили су најзад, кад су се већ враћали кућама.

Тако су и учинили.

Време је пролазило, а од синова мајци никакав глас није долазио. Кад је старицу издало стрпљење а срце почело да јој зебе од зле слутње, послала је својих седам снаха да се по околним селима распитају да ли је неко видео њене синове или бар нешто чуо о њима. Идући од села до села, младе жене су једног дана стигле и до куће старог ратника који је одлучио да им каже истину. Знао је да она неће моћи још дуго да се сакрива.

— Не идите више по свету — рекао им је — **ваши мужеви се никад неће вратити. Погинули су!**

Чувши страшну вест. жене су почеле да чупају косе и наглас кукају. Целим путем, до села у којем су живеле, нису престајале да плачу и проклињу своју злу судбину.

Још издалека чуле су мајка и сестра њихов лелек. Знале су шта то значи. И саме су, од великог јада, почеле да чупају косу и наричу.

Данима и данима, плакале су мајка и кћи. Ништа није могло да их утеши. Срца су им била препуна јада и ускоро препукла од туге.

На месту где су оне рониле сузе избило је седам извора и из њих потекло седам поточића који су све више расли и бујали, све док нису потопили широко поље између Јабланице и Галичице и створили велико језеро. Народ га је назвао Охридским а изворе који и данас избијају из земље на месту где је, по предању, несрећна девојка оплакивала своју браћу, Биљаниним изворима.

О. Вукадиновић

Vukojev Р·У·Н·Д·И

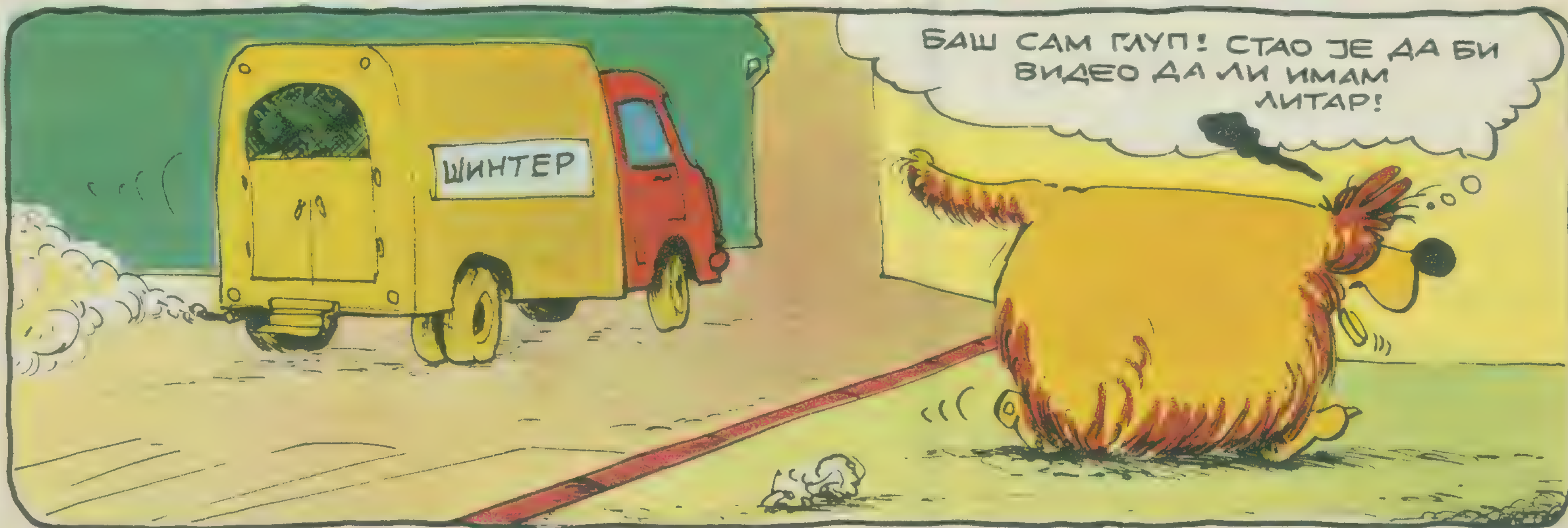

РЕЗЕРВОАРИ ТЕЛЕСНЕ ЕНЕРГИЈЕ

ПРЕКО СНОВА ЗБОГ БЕСА

КАДА ТЕЛО ЧОВЕКА ДОЖИВИ СТРЕС, АКТИВИРАЈУ СЕ НЕКИ ЦЕНТРИ КОЈИ ОМОГУЋУЈУ ДА СЕ ИЗ ОРГАНИЗМА ОСЛОБОДИ НЕСЛУЋЕНА КОЛИЧИНА ЕНЕРГИЈЕ. НА ПРИМЕР, ЗА ВРЕМЕ НАПАДА ЛУДИЛА ЧЕТА БОЛНИЧАРА ЈЕДВА ОБУЗДАВА РАЗБЕСНЕЛОГ БОЛЕСНИКА.

Када је 1968. године, на Олимпијади у Мексику, Боб Бимон прелетео „границу снова", тог тренутка и најпознатији светски спортски стручњаци с неверицом су одмахивали главама, нетремице буљећи у семафор на стадиону на коме је била исписана фантастична даљина: 8 метара и 90 сантиметара. Зар је могуће да човек толико скочи? — чудили су се тренери, лекари, психолози... мада су још пре скока удаљ црнопутог спортисте знали да му многе околности иду на руку: ветар му је дувао у леђа, док је брзина била максимално дозвољена, терен нерасквашен, сунце „зубато", због висине ваздух разређен, а влажност оптимална... Али, постојао је још један моменат на који, у тим часовима славља, нико није обратио пажњу!

Наиме, Боба Бимона су позвали да скаче у тренутку његовог страшног напада беса, јер га је неки колега „добронамерно" посаветовао да не скаче и тако узалуд троши снагу. Како данас верују сручњаци, тај бес је у телу овог спортисте покренуо неке успаване механизме који, уосталом, постоје код сваког човека, да би неколико тренутака касније, приликом „скока века", у делићу секунде ослободили из његових мишића снагу какву физиологија у нормалним ситуацијама сматра немогућом.

20 ДАНА ПОД ЗЕМЉОМ

Та додатна снага јавља се само у ванредним ситуацијама, тако бар верују неки научници. Заправо, код дављеника, циркуског акробата када се надчовечанском снагом, после погрешног покрета, спасавају да не падну са вратила, код самоубица који се у последњем тренутку предомисле, па чак и тридесетак минута висе изнад амбиса држећи се само једном руком за олук или симс зграде, или када за време напада лудила читава чета снажних болничара једва успева да савлада слабашног болесника... Или...

Крајем 1964. године, у једном руднику угља недалеко од Бедфорда, у Великој Британији, десила се страшна несрећа, када је због експлозије метана изгорело или остало затрпано око 120 људи. Ипак, спасиоци нису губили наду, данима су покушавали да продру у рудник и помогну унесрећенима. Али, сви њихови напори били су без успеха: наилазили су само на угљенисана згрчена тела. Ипак, после двадесет дана мукотрпног откопавања, једном спасиоцу се учинило да је зачуо, дубоко под земљом, слабашан позив у помоћ. О томе је обавестио своје другове, па је читава екипа кренула према том делу рудника. И — на највеће запрепашћење — успели су да откопају групу од 13 људи који су, мада на ивици снаге, ипак успели да преживе страшну несрећу.

Ту изузетну виталну снагу не поседују нормална ткива, заправо, она се не јавља у организму који се налази у идеалним физичким и психичким условима, већ само када је тело подвргнуто јаком стресу. Нервни шок, на пример, узбуђује све центре у мозгу, неке од њих потпуно закочи, док друге, пак активира и изван њихових свакодневних могућности. У таквим ванредним ситуацијама, ти пробуђени и уздрмани центри „обавештавају" све телесне ћелије да стварају потребне продукте које је творац ове теорије, совјетски офталмолог Владимир Филатов, назвао „биостимулансима", а Италијан Ћерлети — агонинима.

ЋЕЛИЈЕ У АГОНИЈИ

Своје претпоставке Владимир Филатов је покушао да докаже експериментима које је вршио са пресађивањем рожњаче. Тако је једног дана, 1930. године, случајно дошао до новог сазнања: приметио је да свежи калеми пресађеног ткива рожњаче теже пријањају за беоњачу оболелог ока, за разлику од рожњаче која је извесно време чувана у лошим условима, али је орган вида одмах прихватио.

— Свако људско, животињско или биљно ткиво, одвојено од свог организма и чувано у неповољним, али не смртоносним условима, трпи биохемијску реорганизацију уз помоћ — биостимуланса — говорио је овај научник. — **Ти продукти ћелија имају особину да унесени у било који део оболелог организма, поспешују животне акције.**

Доказе за своје тврдње нашао је и у експериментима које је још 1925. године вршио ботаничар Хаберланд: он је приметио да се у лабораторијским условима убрзава размножавање биљних ћелија, ако се помешају са истом културом која је у агонији, односно ново убачене ћелије се налазе на граници између живота и смрти. И совјетски научник Мушкин извео је огледе којима је доказао да „стари" калем увек има јачу реакцију него свеж и да се много боље „прима" на биљку-домаћина.

Присталица ове теорије је и Француз др Гате који је поставио питање:

— Ако у организму не постоји резервоар додатне снаге и енергије, како онда протумачити феномен преживљавања људи који се, на пример, данима налазе у агонији, да би се, после извесног времена, онако исцрпљени, поново вратили у живот, па чак доживели и дубоку старост.

ТО — НЕШТО!

А шта је та супстанца, агонин или биостимуланс, како је већ називају?

Наука то још није доказала, јер никоме још није пошло за руком да је изолује из ћелија, али је поуздано утврђено да ТО НЕШТО постоји. Живо ткиво, стављено у неповољне услове, очајничком снагом се бори против смрти испуштајући неке супстанце, за које се претпоставља да су врста — хормона. Они читаво тело обавештавају да је једном делу организма потребна помоћ, како оних најближих, тако и најудаљенијих ћелија, а у исто време поспешују лучење других супстанци које искључиво служе за преживљавање. Наравно, при тако једном компликованом процесу троши се огромна количина енергије, коју свака појединачна ћелија црпи из сопствених биохемијских процеса.

Природно, у случају да тако ванредно трошење енергије постане „навика" за организам, односно, ако је човечије тело приморано да често, због опстанка, активира све те прецизне механизме, доћи ће до опште исцрпљености или чак смрти, јер ће се залихе резервоара снаге потпуно истрошити.

Б. Јеремић

СКЛ

Најважније наслеђе античких уметника, тежња према складу пропорција, лепоти, нашло је потпуни израз у архитектури ренесансе.

Иако су велике грађевине античке архитектуре остале сачуване широм Италије, током хиљаду година нико није помишљао да се на њих угледа, те су ови споменици историје коришћени једино као мајдан камена за зидање зграда.

Нови погледи на живот и културу које је са собом донела ренесанса, почетком 15. века, одразили су се и на архитектуру и на архитекте. На њих се више није гледало као на обичне грађевинске раднике, већ постају цењени уметници. Тражили су да стварају слободније него њихове колеге из ранијих векова. Држали су се закона, да зграда мора бити у складној пропорцији. Ова тежња према лепоти најважније је наслеђе градитеља античке Грчке и Рима. Још једна од битних особина ренесансне архитектуре је све већи значај градских кућа, палата и летњиковаца племића, богатих банкара и трговаца.

У пројектовању ренесансних грађевина употребљавају се елементи античке архитектуре: стубови носачи, украсни стубови, полустубови и пиластри свих стилова, али најлепши украс грађевине који је преузет из антике била је купола.

Колевка нове архитектуре била је Фиренца. Први човек који је почео на својим грађевинама да примењује елементе античке архитектуре био је Филипо Брунелески, архитекта, вајар и сликар. Када је на једном вајарском конкурсу за израду бронзаних рељефа био одбијен, оставио је вајарство и посветио се архитектури. На конкурсу за израду куполе катедрале у Фиренци, Брунелески побеђује између једанаест архитеката и приступа се извођењу његовог пројекта. Примењени су нови системи грађења, али је купола задржала старомодну средњовековну форму. Грађевине које је касније пројектовао рађене су у новом духу. Имају отворене тремове које носе антички стубови, равне касетиране таванице, а основе грађевина се све више приближавају облику квадрата.

Након Брунелескијеве смрти носилац нових идеја ренесансне архитектуре постаје Леон Батиста Алберти. Овај свестрани научник бавио се архитектуром, математиком, вајарством, музиком и књижевношћу, то је био први универзални човек ренесансе и по томе претеча Леонарда да Винчија. Бавио се проучавањем римске архитектуре, прилазећи овом студију на чисто научној основи, па је први успео да схвати суштину римске античке уметности. У својој књизи о архитектури тврди да су солидност, функционалност и лепота главна начела којима треба да се у свом раду руководе архитекте. Његово најзначајније дело је палата племићке породице Ручелаи у Фиренци, која је постала узор при подизању многих каснијих племићких кућа.

Почетком 16. века центар ренесансне архитектуре из Фиренце прелази у Рим. Међу архитектима новог периода нарочито се истиче Браманте. Савременици су овог значајног архитекту прозвали „Руинанте" јер је рушио старе римске зграде, а оригиналне стубове и друге делове употребљавао за изградњу својих нових грађевина.

Пројекат за најзначајнију грађевину ондашњег света — нову цркву Светог Петра у Риму — израдио је Браманте. Он је основу ове гигантске зграде замислио у облику квадрата са уписаним крстом чији су краци подједнаки и са великом куполом у средини. Након Брамантеове смрти грађење цркве је наставио чувени сликар Рафаело, а после њега радовима руководи остарели Микеланђело. Деведесетогодишњи геније пројектује највећу и најлепшу куполу у историји архитектуре. Упркос свом дугом животу, ни Микеланђело није дочекао завршетак ове грађевине. Црква Светог Петра је завршена пола века после његове смрти.

Коришћење античких узора у архитектури које је донела ренесанса, био је извор свих праваца архитектуре све до почетка двадесетог века и рађања нове, модерне архитектуре.

Д. Гршић

КУПОЛА КАТЕДРАЛЕ У ФИРЕНЦИ — На конкурсу за изградњу куполе катедрале у Фиренци, најпознатији ренесансни архитект Филипо Брунелески победио је између једанаест архитеката и купола је изведена по његовом пројекту. Замислио је да се купола држи на већ завршеној основи самом својом масом без икаквог потпорног система. Купола је висока 107, а има распон од 42,3 метра. Иако су примењени нови системи грађења, купола је задржала старомодну форму. Ова купола је најпознатије Брунелескијево дело.

ЦРКВА САНТА МАРИЈА — Фасаду цркве Санта Марија у Фиренци пројектовао је Леон Батиста Алберти, први универзални човек ренесансе. Дубоко познавајући античку архитектуру, Алберти је тражио од архитеката да се при пројектовању руководе лепотом односа, које је било најважније наслеђе античке архитектуре.

АД И ЛЕПОТА

ДОМ ЗА НАХОЧАД У ФИРЕНЦИ — У жељи да поново оживи античку лепоту односа у архитектури, Филипо Брунелески је пројектовао Дом за нахочад у Фиренци, који се сматра првом зградом подигнутом у духу ренесансе.

ТЕМПИЕТО (МАЛИ ХРАМ) — Прво значајно дело архитекте Брамантеа у Риму је црквица позната под називом „Темпието" (мали храм), округла грађевина са куполом. Ово здање је прво које је након хиљадугодишњег прекида подигнуто у потпуном античком стилу и духу. Да би саградио ову црквицу, Браманте је рушио античке римске грађевине и оригиналне елементе уграђивао у ово здање, те су га савременици прозвали „Руинанте".

ЦРКВА СВЕТОГ ПЕТРА У РИМУ — Пројекат за најзначајнију грађевину ренесансне архитектуре, цркву Светог Петра у Риму, израдио је Браманте, али је црква завршена по Микеланђеловом пројекту који је знатно одступао од првобитног. Микеланђело је споредне куполе смањио и дао много већу важност главној куполи која, са распоном од 42,5 и висином од 123 метра, представља највећу и најлепшу куполу у историји архитектуре.

ЕЛЕКТРИК ЛАЈТ ОРКЕСТРА

(ELECTRIC LIGHT ORCHESTRA)

На основу броја посетилаца по концертима и продаји најновијег ЛП-ија »Out of the Blue«, за групу ЕЛЕКТРИК ЛАЈТ ОРКЕСТРА слободно се може рећи да је тренутно водећи састав у свету. Као што је познато, вођа групе је Џеф Лин (Jeff Lynne) који је недавно на конференцији за штампу одржаној после последњих великих успеха групе, одговарао на питања новинара.

— Последњих месеци били сте презаузети. Шта сте радили?

— Имали смо велику светску турнеју. Највише смо били заузети гостовањем у Сједињеним Државама, где иначе дуго нисмо наступали. Жеља нам је била да се представимо у што бољем издању како нас наши обожаваоци не би заборавили.

— Постигли сте велики успех и на гостовању у Јапану.

— Да, тачно је то. Колико знам, у Јапану, а и у читавој Азији, већ годину дана смо водећи састав. У Јапану нас је публика изванредно примила. Био је то потпун музички успех, али не и финансијски.

— Због чега сте напустили групу МУВ (MOVE) у којој сте свирали са бубњарем Е.Л.О. Бев Бевеном?

— Основни разлог напуштања групе МУВ је лежао у музичкој скучености. Гитара, бас и бубњеви. Могућности за експериментисање биле су ограничене. То нам није одговарало.

— Група Е.Л.О има седам чланова. Да ли се дружите и у приватном животу?

— Па, не би се тако могло рећи. Можда само Бев и ја, јер станујемо у Бирмингему тако да смо у сталном контакту. Остали су далеко. Ричард и Хју су у Лос Анђелесу, Мик Камински је у Лондону, док је Мелвин изван Лондона.

— Не желите да о вама говоре као о рок-групи чије се идеје базирају на класичној музици?

— Ми смо у правом смислу речи рок-група. Три дувачка инструмента, виолина и чело, ту су због бољег звука. То нам је помало отежавало репродукцију када свирамо уживо, међутим, захваљујући нашем тон ском инжењеру Маку из минхенског студија, који нас прати и на снимањима плоча и на турнејама, успевамо да постигнемо жељени звук. Он тачно зна шта желимо и када треба који инструмент укључити односно искључити. Без њега би било, практично, немогуће. На пример, Ричард на концертима свира девет различитих инструмената с клавијатурама.

— Зар нису због свега тога ваше турнеје напорне?

— Да, али ми са собом водимо екипу од 35 техничара, расветљивача, возача итд.

— Реците нам сада где сте научили да свирате гитару?

— Самоук сам. Можда бих и данас мислио да је знам само површно, да публика није веома задовољна мојим свирањем.

— Имате ли неки хоби?

— Како да не. Фудбал, тенис и сквош.

— Коју музику приватно слушате?

— Има толико добре музике да је то заиста тешко рећи. Ипак ми се чини да су БИТЛСИ још непревазиђени и да је њихова музика најбоља коју свет данас има.

— За групу све песме пишеш ти. Зар други немају тих могућности?

— Не бих се сложио с тим. Свако може да ради оно што жели, али у Е.Л.О. сви смо за моје композиције. Ево, на пример, Мик Камински је управо снимио свој солистички албум.

— Како добијаш идеје за компоновање?

— Једноставно. Седнем за клавир и док прелазим по диркама, идеје ми саме навиру.

— И на крају: да ли још, и после толико година, уживаш у путовањима?

— Како да не. Живимо у најбољим хотелима, а породицу ми, пошто сам ожењен, надокнађују обожаваоци који су заиста дивни.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

МИСТЕР ПЛАВО НЕБО (MR. BLUE SKY)

Музика и текст: Џеф Лин
Изводи: Е.Л.О.

Sun is shinin' in the sky,
There ain't a cloud in sight
It's stopped rainin'
Everybody's in a play
And don't you know,
It's a beautiful new day.

Runnin' down the avenue,
See how the sun shines brightly
In the city on the strieets
Where once was pity
Mr. Blue Sky is living here today

Mr. Blue Sky, please tell me why
You had to hide away
For so long where did we go wrong.
Hey there Mr. Blue,
We're so pleased to be with you
Look around see what you do
Everybody smiles at you.

Hey you with the pretty face
Welcome to the human race
A celebration Mr. Blue Sky's

Up there waiting and today
is the day we're waited for.
Mr. Blue you did it right
But soon comes Mr. Night
Creepin' over, now his
Hand is on your shoulder
Never mind I'll remember you this way.

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем следеће ЛП плоче: »Loud Proud« (NAZARETH), »Propaganda« (SPARKS), »Children of the World« (BEE GEES), »The Ballad of Lucy Jordon« (DR. HOOK AND THE MEDICINE SHOW), »Greatest Hits« (SANTANA), „Здравко Чолић", »The Dark Side of the Moon« (PNK FLOYD), »Greatest Hits« (IKE AND TINA TURNER), »Change One Bowie« (David Bowe), »A Night at the Opera« (QUEEN), I и II албум БИЈЕЛОГ ДУГМЕТА, »10 Hits! — vol. 2« (16 TOP) и »Fly Like an Eagle« (STEVE MILLER BAND).

Влатко Лукић
Љубе Стојановића 22/1
(телефон 762-213)
11000 Београд

РАЈ КУДЕР (RY COODER)

Управо се појавио нови албум гитаристе РАЈА КУДЕРА. Ово је његова седма плоча и она се потпуно разликује од његових ранијих остварења. Назив плоче је „Џез" и он одлично илуструје њену садржину. Први пут у својој каријери Рај не свира чисти блуз, већ џез, и то џез који је свиран тридесетих година овог века. Већина песама је аранжирана за велике оркестре који садрже гудачку и дувачку секцију. Звук је аутентичан, што значи да су сви инструменти акустични, па се стиче утисак да је плоча заиста из времена пре 40 година. Они који воле Раја Кудера вероватно ће у први мах бити разочарани. Међутим, плочу треба чути јер је она заиста изванредна.

Рај Кудер је рођен 1947. године. Постао је крајем шездесетих година један од најчувенијих студијских музичара. Свирао је у групи заједно са Таџ Махалом, такође чувеним блуз-гитаристом, а касније свира са Капетан Вифхартом и његовом групом МЕЏИК БЕНД (MAGIC BAND). Са њима је снимио и два изванредна албума. Касније се појављује на плочи која садржи музику из филма „Представа" (»Performance«) у коме главну улогу тумачи Мик Џегер, а учествује и на снимању плоче РОЛИНГСТОУНСА „Let It Bleed«.

Незадовољан студијским музицирањем, почиње соло каријеру и 1971. године излази му прва плоча „Рај Кудер", која је добила изванредне критике. На њој Рај изводи старе блуз-композиције на заиста виртуозан начин. До пуног изражаја долази његова техника свирања звана „грлић од флаше" (»bottle neck«), где је гитара наштимована у један од многих блуз-штимова, а по жицама се превлачи металном цеви која се стави на прст леве руке. На његовим плочама можемо чути и ретку блуз-мандолину, за коју је он такође стручњак.

Његова пета плоча „Рапава музика" (»Chicken Skin Music«), која је изишла 1975, толико је хваљена да је проглашена за једну од најбољих плоча године. Међутим, Рај Кудер није човек који жели да живи од старе славе и, свесно улазећи у ризик, издао је овај џез албум, који ће шира публика тешко прихватити. Ако се то ипак догоди, онда ће то бити велико признање овом искреном и упорном музичару.

КЕЈТ БУШ (KATE BUSH)

На данашњој поп-сцени КЕЈТ БУШ се појавила изненада доносећи једну нову димензију суптилности. Ње на песма је толико „танана" да је многи пореде са најфинијим порцуланским фигурама. Слушајући њен нови дискографски успех, песму „Оркански висови" (»Wuthering Heights«) и ЛП плочу „Унутрашњи ударац (»The Kick Inside«) осећамо да је свет музике обогаћен новим музичким изразом. Због тога сви одају признање њеном продуценту Дејвиду Гилмору из ПИНК ФЛОЈДА који је, очигледно, знао шта тражи да би у правом тренутку презентирао јавности свој проналазак.

На албуму се налази још и тренутно веома популарна песма „Човек са дететом у својим очима" (»Man with the Child in His Eyes«) која говори о љубави између младе девојке и старијег човека. Многе од тринаест композиција, колико се нашло на великој плочи, изузетне су захваљујући хорској пратњи која чак, на моменте, одређује каква ће песма бити. Занимљива је и нумера „Покрет" (»Moving«) којом се Кејт представила публици на великом фестивалу у Токију.

Како сама каже, Кејт је почела да пева још као девојчица, највише под утицајем браће који су имали сопствену поп-групу. Од малих ногу била је обузета музиком и често је наступала заједно са браћом тако да своје данашње успехе сматра природном последицом некадашњег рада. Песме је почела да пише када јој је било свега 11 година, па се тиме и данас бави. Стихове слаже док свира на клавиру и компонује. За свој велики хит „Оркански висови" Кејт каже да је намеравала да ову песму стави на велику плочу, али када ју је чула неколико пута, закључила је да је веома комерцијална и да има велику шансу ако буде издата на малој плочи.

Кејт у својим наступима користи и мимику. Каже да је једном приликом у Лондону гледала пантомимичара Линдза Кемпа и да је схватила да телом и лицем може много да се каже. Традиционална енглеска и ирска музика имале су на Кејт велик утицај, вероватно због тога што су је њена браћа свирала када је она почињала да пева. Кејт иначе каже: „Мој идол је Дејвид Боуви, а изузетно ценим састав РОКСИ МЈУЗИК и Барјана Ферија, чије композиције обожавам. Ипак, највећи утицај на моје певање извршила је Били Холидеј. Њен глас је покренуо нешто у мени и ја сам добила жељу да певам као она."

ВИТОМИР ПЕТКОВИЋ

ВИТОМИР ПЕТКОВИЋ, двадесет петогодишњи младић из Тивта који сада живи у Београду, по други пут је наступао на омладинском фестивалу у Суботици. И док је први пут, пре три године, његов наступ прошао незапажено, ове године освојио је трећу награду стручног жирија. Певао је композицију „Збогом, Бијело дутме". Али, Витомир сматра да је могао још боље да прође на Омладини 78. „Било би ми драже да сам добио награду за интерпретацију" — каже он. „Песму сам добио дан уочи одржавања фестивала, па морам да се задовољим трећим местом."

Витомир Петковић ради са групом КЛУБ 6 која негује фанки-ритам и џез-рок. Суботица представља велико охрабрење за овог певача који већ сада има много планова. Један од њих је и припремање прве плоче са композицијама Корнелија Ковача.

КАРАВАН (CARAVAN)

Пре нешто више од десет година једна група пријатеља и заљубљеника у музику из Кента одлучила је да оснује поп-састав. Група се прво звала ДИВЉЕ ЦВЕЋЕ (WILD FLOWERS) и из ње су поникли многи изузетно талентовани музичари као што су: Кевин Ејерс, Роберт Вајат и Стив Хилиџ, групе СОФТ МЕШИН, ЕГ (EGG) и на крају КАРАВАН.

Група КАРАВАН је основана 1967. године. До сада је снимила девет плоча, од којих другу плочу сматрају правим ремек-делом. Њихова публика није многобројна, али је зато изузетно одана. КАРАВАН никада није доспео у први план, али то члановима групе не смета да и даље свирају музику коју воле. Група је имала неколико озбиљних криза, али је увек успевала да нађе нову снагу и настави с радом. Тренутно, састав сачињавају четири члана, од којих су гитариста и певач Пај Хејстингс и бубњар Ричард Коглен у групи од самог почетка. Гитариста, виолиниста и певач Гофреј Ричардсон је у групи од 1972. године, а недавно им се придружио и Цен Шелхас заменивши прошле године органисту Дејва Синклера који их је напустио после 11 година заједничког рада.

Музика коју свирају веома је мелодична. Често користе виолину и флауту, што им даје карактеристичну боју звука. Недавно су завршили снимање своје нове плоче и очекују да ће их најзад избацити у први план што су, после десет година и девет изванредних плоча, заиста и заслужили.

ТОП-ЛИСТЕ

ЈУЛИ 1978.

ДОМАЋА

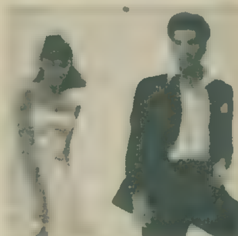
1. ПОЕТА — Оливер Драгојевић
2. ОПРОСТИ МИ, ПАПЕ — Оливер Драгојевић
3. ЈЕДИНА МОЈА — Мики Јевремовић
4. НОСТАЛГИЈА — Либертас
5. САМО СИМПАТИЈА — Море

6. РАЧУНАЈТЕ НА НАС — Рани мраз
7. НЕВИДЉИВЕ ТЕРАЗИЈЕ — Смак
8. ТАКО МИ СВЕГА — Дејан Петковић
9. ДОК ВАМ ЈЕ ЈОШ ВРЕМЕ — Лабораторија звука Ванешевић
10. ДОКТОР ЗА РОК-ЕН-РОЛ — Ватрени пољубац

СТРАНА

1. YOU'RE THE ONE THAT I WANT — Olivia Newton-John/John Travolta

2. RIVERS OF BABYLON — Boney M
3. MISS YOU — Rolloing Stones
4. BAKER STREET — Gerry Rafferty
5. WITH A LITTLE LUCK — Wings
6. BOY FROM NEW YORK CITY — Darts
7. BECAUSE THE NIGHT — Patti Smith
8. CA PLANE POUR MOI — Plastic Bertrand

9. NIGHT FEVER — Bee Gees
10. TAKE A CHANCE ON ME — Abba

Читаоци јављају...

ВЕСТИ ИЗ СОМБОРА

Крајем 1977. године у Сомбору се опет окупила вокално-инструментална група **SOMBOR EXPRES**. *Овај састав, који постоји већ седам година, у овом делу Бачке познатији је под именом* **AQUARIUS**. *Група није радила годину дана због одласка њених чланова у ЈНА. Сада су опет сви на окупу, али су променили име групе, као и стил извођења и репертоар.*

Групу сачињавају: Стипан Бошњак (ритам-гитара), Александар Сузић (вокал), Милан Кнежевић (бубњар) и Ненад Арсић (клавијатуре).

Душан Бокорац
репортер Информативног центра Сомбор

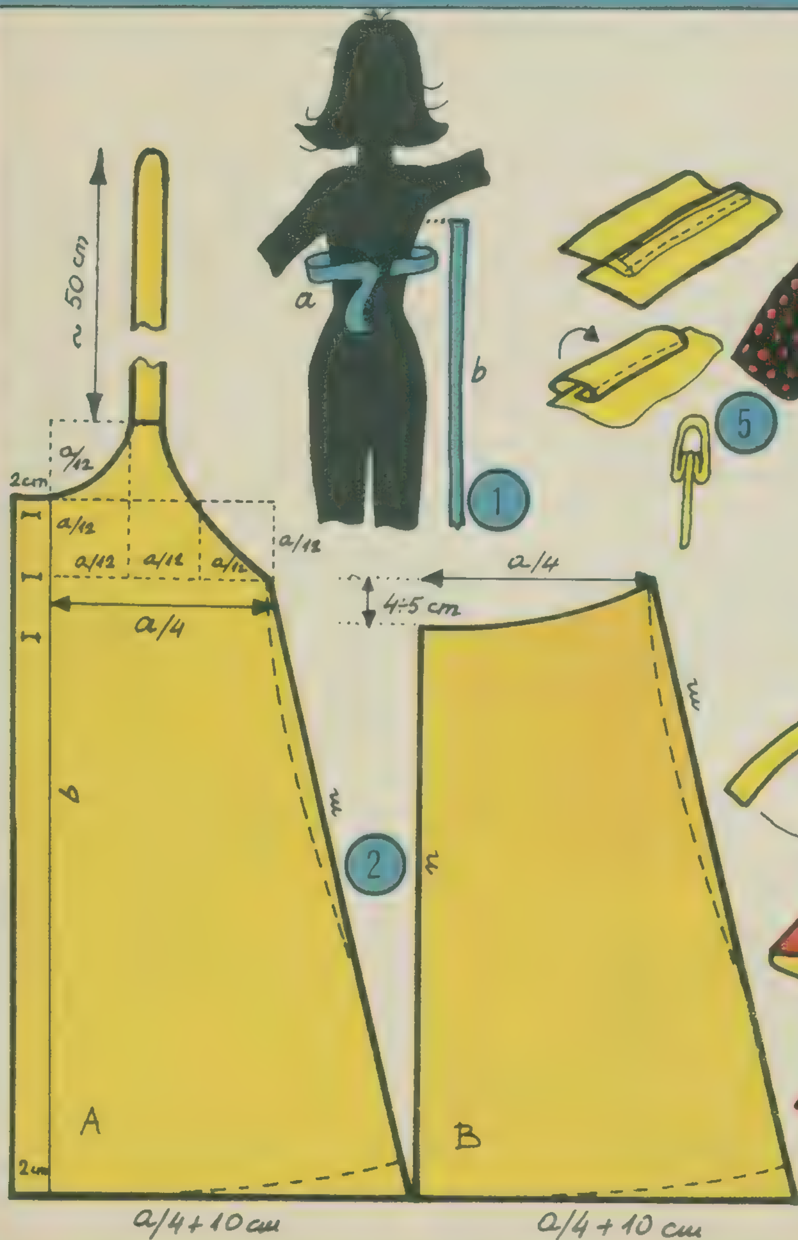
(Хонорар 100 динара)

КУТАК ЗА ДЕВОЈЧИЦЕ

ЛЕТЊА ХАЉИНА

У данашњем броју дајемо вам крој летње хаљине за девојчице до тринаест година (крој могу користити и старији ако су још дечачки витки). Потребно је узети само две мере: ширину испод груди (мера а на **сл. 1**) и дужину која се мери до испод пазуха (мера b). Материјала вам је потребно 2 пута мера b плус 70 цм танког материјала једне ширине. Оних плус 70 цм је материјал за карнер по дну сукње. На **слици 2 — А** дајемо шему предњег дела хаљине — потребна су вам два таква дела. На **слици 2 (В)** је шема кроја леђа хаљине — такође су вам потребна два таква дела. Предњи и задњи део пришивају се по линији m, а линија n представља средину леђа. Ширина по дну сукње а/4 + 10 цм је за хаљину дужине до изнад колена. Ако хоћете дужу хаљину продужите крој по линији m колико желите. Приликом узимања дужине хаљине b. имајте у виду да по дну хаљине треба још пришити карнер широк око 15 цм. Када скројите делове А и В, преостали материјал исеците у правоугаоник који ћете поделити на четири траке исте ширине. Те траке треба пришити, ужим делом, једну за другу. Траку порубите с једне стране а са друге је наберите (**сл. 3**) и тако сте добили карнер. О преосталих комада скројте трегере дужине око 50 цм, па хаљину спојте као што се види на **сл. 4**. Дуж предњих ивица, где се закопчава, треба још с наличја прошити две траке од око два цм од истог материјала (можете узети и готову траку). То је потребно да би предња ивица била довољно чврста да држи дугмета и да се на њој направе рупице. Кад сте хаљину спојили, пробајте је па према својој мери наберите по горњој ивици делове В онолико колико вам одговара, односно толико да хаљина буде приљубљена уз тело (место где се набира означено је цртицама на **сл. 4**). Изрез око врата, леђа и нараменица паспулирајте, односно опшијте траком. Како се то ради види се на **сл. 5**: најпре се трака зашије с наличја, па се преврне на лице и поново ушије. На **сл. 5** се види и како паспул изгледа у пресеку. На крају треба направити рупице и нашити дугмета. Рупице се обрађују као на **сл. 6**. Хаљину можете комбиновати и од више различитих материјала. Готове хаљине виде се на **сл. 7**.

НЕОБИЧНИ ПОЛИЦИЈСКИ СЛУЧАЈЕВИ

— Мени је ужасно досадно и зато се играм Арсена Лупена — објаснио је отмени младић запањеном полицијском комесару када је осми пут био ухапшен због крађе. То је био тек његов почетак.

ГРЕСИ ЛЕПОГ СЕРЖА

Младић је био наочит, отмена држања и веома лепо одевен. Зато га, ваљда, настојница и није зауставила, што је иначе обичај, када је ушао у зграду на обали Сене. Ту је становао фини свет, којем је припадао и младић. Међутим, када се после неког времена вратио, носио је прилично велики кофер. Овога пута настојница ипак упита:

— Код кога сте били?

— Код пријатеља, господина Симона — одговори јој младић.

— Господин Симон није код куће — била је упорна настојница.

— Знам — не збуни се младић — **пре него што је отишао, замолио ме је да... узмем своју механичку ногу, нову, знате, ја сам тежак ратни инвалид...**

Ово је звучало, благо речено, чудно. Бар настојници, која је малочас уочила како се лепи момак пење гипким кораком уз степенице застрте дебелим сагом. Усталом, није настојница била баш „од јуче". Па када је угледала једног полицајца како, као поручен, шетка у близини, она га позва и, не устручавајући се много, објасни своје сумње. Лепотан са кофером сместа је спроведен у прву испоставу.

Комесар га је, наравно, прво питао за име и адресу. Ту су почела изненађења. Младић је рекао да се зове Серж од Ленза, да станује у породичној кући на Булевару Бино у Неију! (То је значило да потиче из племићке породице и то добро стојеће, судећи по адреси).

— Моја је породица веома угледна — објашњавао је Серж — али мени је ужасно досадно и зато се играм Арсена Лупена. Усталом, отворите кофер...

А у коферу: злата, драгуља и уметничких предмета зналачки одабраних. Запањени комесар упита необичног провалника да ли му је то први пут да се „игра Арсена Лупена". Одговор је био последња кап у овој чаши чуда:

ПРОВАЛНИК-ЛЕПОТАН: СЕРЖ ОД ЛЕНЗА

— То би било исувише лепо! Ја већ имам седам пресуда, та почео сам у седамнаестој...

А била је 1923. година, у којој је лепи Серж тек требало да напуни двадесет седму!

КАМЕНЧИЋИ У ЦИПЕЛАМА

Да је Серж од Ленза био некако чудан, особењак, знало се још у гимназији коју је отаљавао како-тако док није пао на матури. Имао је, на пример, обичај да у ципеле ставља каменчиће, како би, говорио је, осетио оно неизрециво задовољство када их истресе! Допуше, објашњавао је то на себи својствен духовит начин... Уопште, био је и доцније у животу велики шармер, нарочито дама са дубоким џепом. Преко разних војвоткиња, маркиза и баронеса доспео је у такозвано „крем" друштво које Французи називају „ту Пари" — „цео Париз".

На седељкама, баловима или у интимним приликама, лепи Серж могао је сит да се нападе. Ту и тамо

ЛЕПА ИГРАЧИЦА ФАНИ ПОСТАЛА ЈЕ ЖРТВА ШАРМАНТНОГ СЕРЖА ЧИМ СЕ БОГАТО УДАЛА И ПОСТАЛА ГРОФИЦА...

по који драгуљ или понеки ковчежић нестајали су без трага из отмених будоара, али и непосредно са вратова. Серж је имао фине, неговане руке дугих и гипких прстију. Био је прави таленат у свом „послу"! Укратко, до 1923. године, када га је омела она настојница, племић-провалник остварио је чист „приход" од милион ондашњих франака, што данас износи близу осам и по милиона динара.

На суђењу те, 1923, године није тачно могао да се утврди ни број Сержових крађа. Сматрало се да их је извршио — тридесет до четрдесет! Углавном, судница је била крцата све време процеса, понајвише женском публиком. Није изостала ни покоја сузица или уздах... што је лепи Серж долијао. Осуђен је на десет година и пребачен у затвор у Мелену.

Никад примернијег затвореника нису видели меленски стражари. Прави покајник, спреман да плати свој „дуг друштву", како се то обично каже, увек на услузи, а нарочито када је — нестао ковчежић затворског лекара. Ни је утврђено ко га је украо, јер је ствар изведена без грешке, али је докторов новац ипак пронађен и то само захваљујући Сержу. Овакав подвиг уштедео му је две последње године, пошто је за нагараду пуштен раније. Био је јули 1931. године и Серж се настанио у Дијепу. Узео је мајчино презиме и као Серж од Фонтеса запослио се у једној малој фабрици фрижидера.

ПИСМО МРТВЕ ДАМЕ

Почетком августа те године богати Американац са примесама француске крви гроф од Гиза, који је носио још и презиме Хајт и становао у свом дворцу Турел крај Дијепа, добио је једно помало необично писмо. Нека маркиза од Фотеса, позивајући се на њихово некадашње пријатељство, топло је грофу препоручивала свог сина који је, због краха, био приморан да ради у Дијепу као обичан службеник. Гроф од Гиза никако није могао да се сети маркизе од Фонтеса (нити је, разуме се, знао да је она већ четири године почивала на париском гробљу). Али, веровао је да га је памћење издало — усталом, имао је већ педесет година. Сматрао је својом племићком дужношћу да младића позове и помогне му, колико може.

Тако је Серж једнога топлог дана стигао у два сата на такозвани ручак у замак Турел. Био је срдачно дочекан и одмах је успоставио присан контакт са грофом, великим љубитељем уметности као што је и сам био. Испричао је дирљиву причу овом симпатичном човеку да су га лопови окрали и тако упропастили. Изгубио је, како је рекао, око 900 хиљада франака! Епилог првог су-

срета: Серж је постао стални посетилац замка Турел. Свако вече проводио је у разговору са грофом. Довео је и представио и своју нову и младу вереницу — кћер дијепског шефа полиције.

Онда се, 23. октобра 1931. године Серж изненада разболео. Зато је био присиљен, како је објаснио својој вереници, да оде на опоравак у родитељски дом. Она га је следећег дана, сва уплакана, испратила на станицу. Обећао је да ће се брзо вратити.

Наравно, Серж није никуд отпутовао тога дана, него 31. октобра. Управо када је гроф од Гиза отишао на једнодневни излет... Таман је довољно одсуствовао из свог лепог замка, да Серж тихо и спретно — изнесе са трећег спрата ковчег тежак тридесет килограма, са 80 хиљада франака, 50 хиљада фунти и накитом у вредности од пола милиона франака. Ковчег је натоварио на ручна колица и послао га поштом на име „господин Серж Шаве, хотел... Париз". Отпутовао је, сместио се у хотелу и следећег дана примио своју пошиљку!

КАКАВ БИЛАНС!

Серж би можда дуго уживао у заиста „уметнички" обављеном послу да га 17. новембра, у најлуксузнијем бриселском хотелу, није, по слици објављеној у новинама, препознао — момак који носи пртљаг. Тако су на његовим рукама брзо шкљоцнуле лисице.

На суђењу које је одржано у Француској, три године доцније, атмосфера је била слична као и 1923. године. Као и тада, новинари и радозналци имали су доста „материјала", пошто је овај следбеник Арсена Лупена имао за собом опет богату збирку провала, од којих је ковчег из замке Турел био највећа. Испоставило се и то да је гроф од Гиза, у ствари, био само „гроф", да је после пљачке, руиниран, отпутовао натраг у Америку где је живео као кројачки радник...

Серж од Ленза добио је опет десет година, али — строгог затвора. На слободи се нашао на почетку другог светског рата. Страдао је 1943. године, од непознате руке, једне мрачне ноћи, на Монмартру, јер је радио као двоструки шпијун... До тада је за собом имао 60 крађа, 19 осуда, 24 године проведене иза решетака и 9 спектакуларних бекстава.

М. К.

ОРТАЦИ: МАЈСТОРИ

ЖИЛЕ, ТРЕБА ДА ИДЕМО...

ДО ЂАВОЛА! ШТА...

АЈ! УПОМООЋ!

ИЗБАВИТЕ МЕ ОДАВДЕ!

МИЛЕ, ШТА РАДИШ У МОЈОЈ МАШИНИ ЗА ПРАВЉЕЊЕ КОБАСИЦА!

ГРР! ДАЋУ ЈА ТЕБИ КОБАСИЦЕ!

НЕЕЕ! УПОМООЋ!

ХАЈДЕ, ЗВАЛИ СУ НАС ДА ПОПРАВИМО ЈЕДАН КРОВ!

ОД ПЛАТНА ЈЕ... ТРЕБА ГА САМО ЗАКРПИТИ!

НЕ БРИНИТЕ! ПОЗВАЛИ СТЕ СТРУЧЊАКЕ!

СВИ ЗНАЈУ ЗА ЖИЛЕТА И МИЛЕТА!

БАР

ЖИЛЕ, ПОПНИ СЕ НА КРОВ! ЈА ЋУ ТИ ДОДАТИ КАНАП!

ДОБРО, МИЛЕ!

КАКО ИДЕ ПОС'О?

ОДЛИЧНО! НИШТА НЕ БРИНИТЕ!

МИЛЕ, ДАЈ ТАЈ КАНАП!

УХВАТИО САМ ГА!

АААЈ!

АААЈ!

ТРАС!

ЗАИСТА СЈАЈНО ОБАВЉАТЕ ПОСАО!

ЦАК ЦАК ЦАК

ШТА ВАМ ЈЕ? ШТО САМ ЈА КРИВ?

ПРАВИ САМ МАЈСТОР!

САД СА УНУТРАШЊЕ СТРАНЕ!
БАР

И ПАЗИТЕ ДА ОПЕТ НЕ НАПРАВИТЕ НЕКУ ГЛУПОСТ!
НЕ БРИНИТЕ! НАМА ТАКО НЕШТО НЕ МОЖЕ ДА СЕ ДЕСИ!

АААЈ!
БОЦ

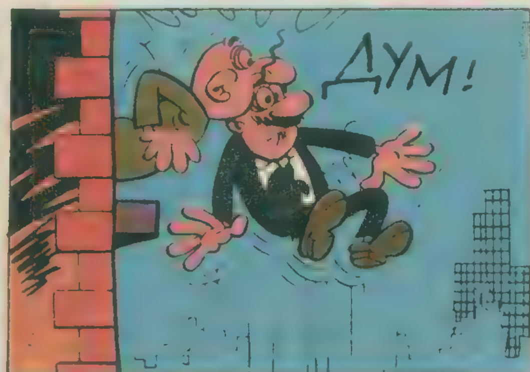

ВИ НЕ ПРАВИТЕ ГЛУПОСТИ, А?
НЕ... НИСАМ ЈА... МОЈ ОРТАК...

БОНГ!
БАР

МИЛЕ, ШТА ТИ ЈЕ ТО НА ГЛАВИ?
СИЂИ ДОЛЕ ДА ПОРАЗГОВАРАМО!

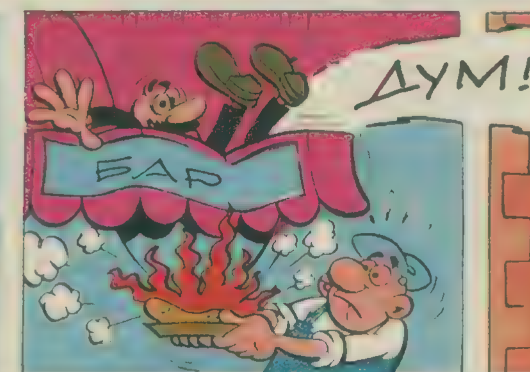

БАР
БАШ ДОБРО! ИДЕМ ДА ПРЕЗАЛОГАЈИМ!

ГЛЕДАЋУ С ПРОЗОРА КАКО РАДЕ!

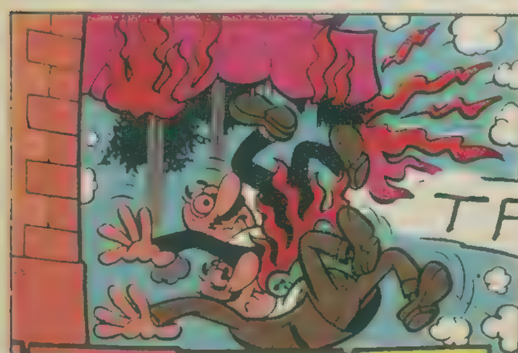

ДУМ!

ЧЕКАЈ САМО ДА СИЂЕМ! НЕ БЕЖИ, КУКАВИЦЕ!

МИЛЕ, ДА ВИДИШ ШТА САМ ДОНЕО ДА ЈЕДЕМО! ШНИЦЛУ НА ПЛАМЕНУ!

ДУМ!
БАР

ГДЕ ЈЕ ОНАЈ ТИП? ГДЕ?

ТРАС!

А, НЕЋЕТЕ СЕ ВИ ТАКО ЛАКО ИЗВУЋИ! СКУПО ЋЕТЕ МИ ПЛАТИТИ!
ДАЋУ ЈА ТЕБИ ШНИЦЛУ НА ПЛАМЕНУ!
И ТО МИ ЈЕ ХВАЛА ШТО БРИНЕМ О ТЕБИ!

ПЛАНЕТА ЖЕЉА

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

ЗОРАН МАОДУШ

ИМАО САМ УТИСАК ДА ГЛЕДАМ СВОЈУ ОЖИВЕЛУ, ТРОДИМЕНЗИОНАЛНУ ФОТОГРАФИЈУ

Пронашао сам га на Земљи, његовој родној планети, како изгубљено лута обалом мора. Био је поцепан и прљав, уморан и гладан. Кад сам га угледао, узео сам облик људског бића и пришао му. Поздравио ме је, али сам схватио да ме не познаје. Сео је на песак и уморно рекао:

— Имаш ли нешто за јело?

Створио сам мало хране и ставио испред њега. Вероватно да дуго није јео, јер се бацио на храну као животиња и појео је за трен ока. Затим ме је погледао мутним очима и рекао:

— Имаш ли мало времена за мене? Ако имаш, седи, па да ти нешто испричам.

Сео сам поред њега и рекао што сам умео срдачније:

— Испричај ми све што желиш.

Дуго је ћутао и посматрао ме. Затим изненада рече:

— Верујеш ли ти да сам ја био астронаут?

Потврдих. Он одмахну главом.

— Не, ни ти не верујеш — рече тужно. — Али, није важно. Испричао сам то исто већ хиљаду пута, па могу још једном. Нико није веровао мојој причи, не мораш ни ти да поверујеш.

Није ме више примећивао. Поглед му је блудео глатком површином мора док је говорио — више себи него мени:

— Пре неколико година, био сам астронаут. С времена на време, ишао бих у патролу. Да ти објасним: матични брод је летео кроз свемир, а ми, посада, ми смо повремено излазили да обавимо рутинску контролу космичких станица. Из брода смо излазили у малим ракетама — „фотељама“, како смо их звали из милоште.

Једног дана, патролирајући, приметио сам да се инструменти чудно понашају. Уместо космичке станице, показивали су да је у близини планета на којој има живота. Покушао сам да обавестим матични брод о томе, али нисам могао да успоставим везу. Изненада, инструменти су сасвим помахнитали, „фотеља“ је почела некуд да пропада, а ја сам изгубио свест.

Освестио сам се на некој ливади. Сунце је управо залазило. Уплашио сам се ноћи на непознатој планети и пожелео да буде дан. И гле! Сунце је поново почело да излази и био је дан. Био сам запрепашћен, али нисам имао кад да размишљам о томе јер сам осетио да сам веома гладан. „Не би било лоше“, помислио сам, „кад бих нашао нешто за јело“. Само што сам то помислио, испред мене се створио сто препун разноврсних ђаконија. Насмејах се, приђох столу и почех да једем. Кад сам се најео, пожелех чашу доброг вина и она се створи у мојој руци. Било је укусно, питко и охлађено таман толико колико сам волео.

Шта ли је ово? — помислих са чуђењем. „Каква је ово планета? На њој мора да постоји неки облик живота јер је немогуће да се моје мисли материјализују саме од себе. Баш бих волео да видим становнике ове планете.“

Слика и прилика

Неко се дискретно накашља иза мојих леђа. Окретох се и — умало не падох од запрепашћења. Преда мном је стајао човек који је личио на мене као јаје јајету. У ствари, имао сам утисак да гледам своју оживелу, тродимензионалну фотографију. Зурио сам у њега, не верујући својим очима. Кад сам се мало повратио од шока, промуцах:

— Ко... ко... сте Ви?

Он сталожено одговори:

— Ја сам становник ове планете. Зовем се Е-1 и ту сам да бих испунио све Ваше жеље. Можете пожелети што год хоћете — све ће се одмах створити пред Вама. Довољно је да нешто замислите и жеља ће Вам се испунити. Само две жеље Вам не можемо испунити: ако пожелите да одете и ако пожелите свој брод. Те жеље Вам не можемо испунити зато што сте нам потребни.

Погледах га са чуђењем.

— Али, због чега сам Вам потребан? — упитах га, не схватајући.

Он ме значајно погледа.

— Нама је потребан господар — објасни полако. — Ми можемо све да створимо али, ако немамо господара чије ћемо жеље испуњавати, онда не можемо да стварамо. Ако не стварамо, не размножавамо се и изумиремо. — Он се насмеши. — Схватате ли сад? Ми не можемо сами ништа да пожелимо. Испуњавајући жеље свог господара, наша раса се обнавља.

Насмејах се отворено.

— Не схватам — одговорих. — Али, није ни важно. Ако је тако као што кажете, ја пристајем да живим овде. — Затим показах руком на њега. — Реците ми само, како је могуће да тако невероватно личите на мене?

Он слеже раменима.

— Ја уопште не личим на Вас — одговори Е-1 мирно. — Ја могу узети било који облик. Читава моја раса, а са њом и ја, у ствари смо само облик енергије који се може материјализовати у било ком тренутку и у било ком облику. Претварајући се из једног облика у други, ми се размножавамо. — Е-1 се насмеши. — Пошто сте пристали да нам будете господар, шта желите?

Осетио сам се почашћеним. Ја, астронаут друге класе, ја обичан човек, владаћу целом једном расом! Биће ми испуњена свака, па и најмања жеља! Осетио сам како растем од среће...

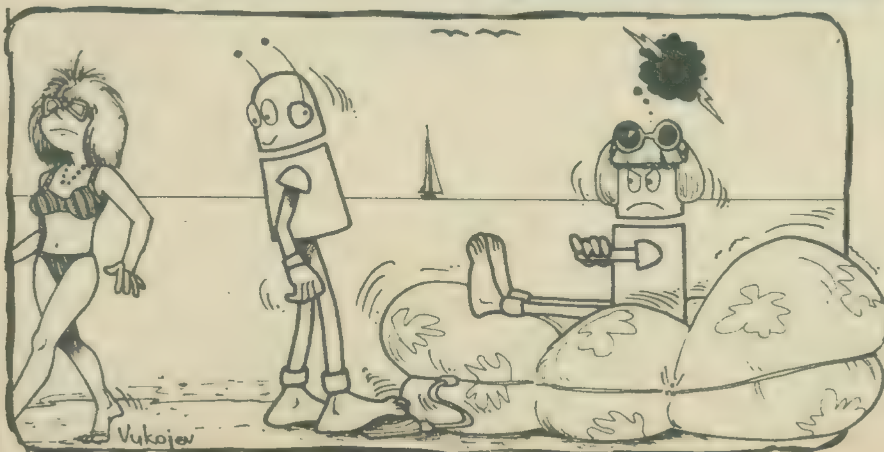
— За почетак — рекох надмено — хоћу огромну вилу са такође огромним базеном, барокни намештај, слике...

Ређао сам тако своје жеље, а око мене су ницале ствари које сам пожелео. Ох, како сам био глуп. Ниједног тренутка није ми пало на памет шта ће се десити са мном кад више не будем имао шта да пожелим. Ређао сам жеље, ређао...

Најбољи господар

Нисам ни примећивао како време пролази. Дани и ноћи су се смењивали, пролазиле су године. Једног дана, Е-1 ми рече одушевљено:

ШРАФКО

— Дивни сте, господару. Ви сте најбољи господар кога смо икада имали. Ниједан није имао толико жеља као Ви. Ви сте толико размножили нашу расу да ћемо морати да потражимо још коју планету да је населимо. Ова је већ постала мала и тесна Ми...

Кроз главу ми сину злослутна мисао. Прекидох га.

— Значи, Ви сте имали још господара? — упитах опрезно. — А ја сам мислио да сам ја први. Колико их је било пре мене?

Е-1 се насмеши.

— Ко то зна, господару? — одговори мирно. — Било их је много. Али, ниједан није имао оволико жеља као Ви. Ви имате изузетно много жеља, а то је добро за нас.

Заклимах полако главом.

— Добро — рекох полако. — А шта је било са њима?

Е-1 ме погледа неодлучно.

— Па нису имали више жеља... — поче да околиши.

Поново заклимах главом.

— Добро, шта ће бити са мном кад више ништа не будем желео? — упитах.

— Па, овај... — поче Е-1 збуњено.

— Желим то да знам — рекох строго.

Е-1 се узврпољи.

— Ви ћете, разуме се, једног дана исцрпсти све своје жеље — рече неодлучно. — А без жеља не можете нам бити господар. И онда... — Он не заврши мисао, али мени је било јасно шта ће се десити — мене ће уништити, а себи ће наћи новог господара, свежег и пуног жеља.

Уздахнух дубоко.

— У реду. — рекох полако. — Желим да се уништите међусобно.

Око мене настаде пакао. Разне ствари су се појављивале и нестајале, боје су се сударале и мешале, али све то се дешавало без иједног звука — у потпуној тишини.

— Не, господару! — зачу се очајнички крик Е-1. — Повуците жељу, молим Вас!

Мирно одмахнух главом.

— Нећу да је повучем! — рекох. — Пре свега, вратите ми моју летелицу и дозволите ми да одем са ове планете, па ћу да повучем жељу.

Изненада, створих се у својој летелици високо изнад тла. Што сам се више удаљавао, крик Е-1 бивао је све слабији. Погледах планету са мржњом.

— Не! — рекох осветничким гласом. — Нећу да повучем жељу. Уништите се, истребите се међусобно, проклети паразити!

Потомак

Ко зна колико дуго сам летео кроз свемир. Укључио сам аутоматског пилота и нисам бринуо ни о чему осим о храни које сам имао веома мало. Кад је хране сасвим нестало, убризгавао сам себи мале количине крви које сам држао у броду за случај несреће. Најзад, нестало је и крви и ја сам пао у неки полусан у којем сам стално сањао како једем огромне количине хране.

Појма немам како сам стигао на Земљу. Неки људи су ме нашли полумртвог и неговали ме док се нисам опоравио. Испричао сам им све о себи, али нису ми поверовали ни реч. Мислили су да сам полудео. Отишао сам у Управу космичких летова и тамо поново све испричао, али ми ни они нису поверовали. Нико ми није веровао.

Човек подиже главу и погледа ме мутним очима.

— Ни ти ми не верујеш — рече осмехнувши се болно. — У ствари, ни ја више сам себи не верујем.

Одмахнух главом.

— Вараш се — рекох убедљиво. — Ја верујем свакој речи коју си изговорио јер знам да говориш истину.

Он се трже.

— Откуд можеш да знаш да сам говорио истину? — упита.

Насмешио сам се и тихо рекао:

— Како не бих знао кад сам ја потомак Е-1? Зовем се С-7 и долазим са Планете жеља. Неколико нас преживело је, ипак, Велико уништење које си ти изазвао. Мене су послали на Земљу да те пронађем и вратим...

ЈЕДНА АЛИ ВРЕДНА

Памет не лежи у годинама, већ у глави.
(Солон)

укрштене речи

РУСКИ ПИСЦИ — КЛАСИЦИ

1. Један од најзначајнијих представника руског реализма (1818. — 1883), дела: **Очеви и деца, Уочи нових дана, Ловчеви записи... 2.** „Сви смо ми изишли из његовог шињела", рекао је за њега Достојевски, дела: **Тарас Буљба, Ревизор, Мртве душе... (1809—1852). 3.** Право име му је Алексеј Пешков (1868—1936), утемељивач социјалистичког реализма, дела: **Мати, На дну, Васа Железнова...**

1 2 3

БРАЦО	ПОЗИВАЛАЦ СТАР. ЕГИПТА / 1		ВРСТА ПОЗОРИШТА / ВЛАДА БУЛАТОВИЋ			ПРКОС / ОСТРВО	ДИПЛОМ. ТЕЛО / ВРСТА СТЕНЕ		2
РЕПТИЛ ИЗ ГРУПЕ ДИНОСАУРА									
ОПРУГЕ, ГИБЊЕВИ									
АМЕРИЧКА АГЕНЦИЈА / МИТОЛОШКИ ДИВ			КОРАЛНО ОСТРВО / ДВА СЛОВА					СУГЛАС. / ГЕОЛОШКО ДОБА	
					НАР. ИГРА / 3				
ПРЕДМЕТ КУЛТА / ЕНГЛЕСКИ ФИЗИЧАР						АМЕРИЧКИ РЕЖИСЕР (СЕСИЛ ДЕ) / ФОСФОР			
			ВРСТА ДОКУМЕНТА / СУМПОР						
						ПОКАЗНА ЗАМЕНИЦА / МУЗИЧКИ ИЗРАЗ			
СРЕДЊА ВРЕДНОСТ / ГРЕТА ГАРБО			ХОМЕРОВ СПЕВ	СКОПЉЕ / ЛЕСКОВАЦ			ДВА СУГЛ. / ТУРСКА ТИТУЛА		
ЕВРОПА / ОЗНАКА ЗА АЛУМИНИЈУМ		МАСЛИНА						ОБИМ / СОЧИВО	
		ЗАВОДНИК НАРОДА							
				ШПАНСКИ СЛИКАР (ЕЛ)					
БЕОГРАД. ГЛУМАЦ (МОРИС) / АТОМ		ПОЛАРНИ ИСТРАЖИВ. (РОБЕРТ) / ЈУНАК МАХАБХАРАТЕ					ДВА СУГЛ. / НАША РЕКА		
	НЕГАЦИЈА / КОПАР			СТРАНО М. ИМЕ / ПРЕДЛОГ (НЕМ.)					ЈАПАН. МЕРА ЗА ДУЖИНУ
ВРСТА СПОРТ. ЧАМЦА						ЈУЖНО ВОЋЕ / АЗОТ			
ЉУБИТЕЉИ ПЛАНИНА									

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

ВОДОРАВНО: Универзал, РУКОМЕТ, т, именик, б, штаб, р, Раф, санација, У, нана, обад, Паганини, б, Ц(анкар) И(ван), Кринка, аа, лл, позорница, КЛМ, рана, ата, Ибар, Н, Патагонија, вар, кана, а, С, сцене.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА", Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА" Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА" Живорад Стојановић. Помоћник главног и одговорног уредника Александар Б. Костић. Уредници: Кринка Виторовић, телефон 324-191/525, Нурџихана Ђозић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523, Претплата за нашу земљу: тромесечна 66,00 дин, полугодишња 132,00 дин, годишња 264,00 дин. Претплата за иностранство: тромесечна 132.00 дин, полугодишња 264,00 дин, годишња 528,00 дин. Претплата се врши на жиро-рачун 60801-603-16915 уз обавезну назнаку НИП „ПОЛИТИКА", ООУР „Политикин забавник". Годишња претплата у страној валути: Долар 29, ДМ 68, Ффр 143, СФрс 73, Шкр 125. Уплате из иностранства примају се на девизни рачун НИП „Политика" код Инвест банке — Београд на рачун 60811-620-63-257300-00054 са обавезном назнаком за „Политикин забавник". Поштански фах 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез.

ПРИПРАВНИК ПЕЦА

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавниче,

ЈАБУКЕ ОД КРУШАКА

Ко је био Мичурин?

Радивоје Чворовић,
Босанска Градишка

Иван Владимирович Мичурин (1855—1935) био је познати научник и генетичар. Он је укрштао разне воћке и селекцијом добио нове сорте различитих особина. При томе се служио оригиналним биолошким методама: хибридизацијом географски удаљених сорти, укрштањем родова и врста, опрашивањем смешом полена, употребљавањем посредника код укрштања... Његови радови су веома значајни за савремену генетику.

СПЕКТАР ЗВЕЗДА

Шта је то спектар звезда и у колико су спектралних класа оне подељене?

Дејан Ефремов,
92000 Штип

Ако сложена светлост неке звезде прође кроз оптичку призму или решетку, тада се разлаже на просту или монохроматску светлост дугиних боја. Тако се спектар сваке звезде састоји од сјајно обојене површине, такозваног залеђа, које је испресецано хиљадама тамних апсорпционих линија и пруга. Спектар Сунца, које је за нас најсјајнија звезда, служи као узорак звезданог спектра. Пре око 100 година, прву класификацију је извршио италијански астроном Секи, који је проучио и упоредио спектре 4 хиљаде звезда посматрајући их — голим оком. Мада данас, међу проученима нису нађена два истоветна спектра све звезде су сврстане у четири класе и то према бојама: 1) *беле звезде* (преко 40 одсто од укупног броја) — Вега, Ригел, Сиријус... 2) *жуте звезде* — Сунце, Капела, Арктур... 3) *црвене звезде* — Антарес, Бетелгез ... и 4) *тамноцрвене звезде* које имају веома слаб сјај.

КРИВЕ НОГЕ

Имам седамнаест година и криве ноге. Када сам била мала, мама ме није водила љекару, иако је то примијетила. Посавјетујте ме шта да радим и за колико дана могу да исправим тај недостатак.

А. Ђ.
Теслић

Маја Плисецкаја је имала „икс" ноге, па је тај недостатак исправила дуготрајним вежбањем балета. Сматрамо да твој проблем уопште није за очајавање, а ако се сетиш познате манекенке Твиги, схватићеш да јој тај „недостатак" уопште није сметао да јој се диве многе девојке света. Ако се будеш бавила спортом, возила бицикл, или пливала, мишићи на ногама ће ти се развити, а леп ход допринеће да се ослободиш „свог комплекса".

МЕЊАМО, ПОКЛАЊАМО, ТРАЖИМО

За једну значку дајем пет салвета или три разгледнице. **Валентина Стојаноска, 97500 Прилеп, Октобарска 8**

Желим да поклоним Забавнике од броја 1218 до 1269. **Владимир Шадек, 41000 Загреб, Руже Црнковић 18**

Желела бих да купим старе ролшуе на којима су исправни точкови. **Милан Ристановић, 34000 Крагујевац, Матије Гупца 5**

За плочу Бјелог дугмета „Шта би дао да си на мом мјесту" дајем четири значке. **Жељко Бербоков, 23273 Ново Милошево, ЈНА 88**

Ко ми пошаље пет старих бројева Забавника добиће од мене значку и разгледницу Скопља. **Мустафа Мандал, 91000 Скопље, Ул 135. бр 68**

Хтела бих да поклоним читаоцима Забавника бројеве од 1119, првенствено онима који желе да отворе Забавникову библиотеку. **Сања Радан, 68250 Брежице, Гупчева 22**

Молила бих читаоце да ми поклоне следеће бројеве Забавника: 1240, 1241, 1242, 1251, 1253, 1259, 1269, 1272, 1279, 1281, 1283, и 1288. **Фатима Мулахасановић, 74310 Грачаница, Пашалићи (Чозали)**

ЧИК ПОГОДИ
(Одговори за квиз са стране 16)

КАКАВ ЈЕ ТО ПАПАГАЈ — Папагај је био глув.

АФРИЧКЕ НАУШНИЦЕ — Пошто од 97 одсто жена половина носи наушнице на оба уха, то је исто као када би све носиле само по једну наушницу, пошто их друга половина уопште не користи. Према томе, у селу има укупно 800 комада наушница, баш колико и самих жена!

БЕРБЕРИН — Странац се одлучио за другог берберина пошто је због његовог изгледа и нереда у његовој радњи закључио да он има пуно посла јер је бољи! Код првог берберина све је у радњи уредно, пошто њу у мало ко и улази.

ПОШТЕНО — НЕПОШТЕНО — Рачун није добро изведен. Треба рачунати овако: купац је платио укупно 12 динара. Од тога је 10 у каси дућана, 2 је задржао помоћник, а 3 је враћено, што укупно чини 15 динара.

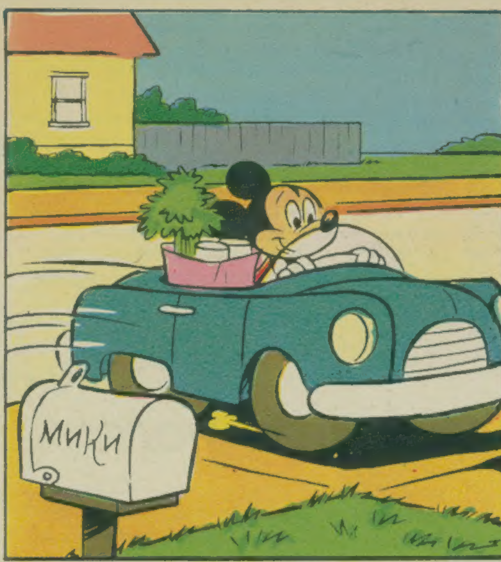
ПРОСТО, АЛИ... — Он има 3 јабуке.

КАКО СЕ ПИШЕ? — 13 212
ХЕМИЧАРЕВ ЏЕМПЕР — Нема разлике између 80 минута и сата и двадесет минута!

МУВА У КАФИ — Пре него што је приметио да је у кафи мува, гост је већ био ставио шећер. Када је пробао „нову" кафу — она је била пресла-ђена. То значи да је у њој већ било шећера када му је донета, док се иначе експрес-кафа обавезно служи горка!

ВОЛШЕБНИ БАРОМЕТАР — Можете се попети на кров па спустити барометар завезан за уже до доле, а после измерити дужину ужета. Други начин је да се распитате код станара или настојника колико је зграда висока, обећавши им барометар у накнаду за одговор...

WALT DISNEY
МИКИ

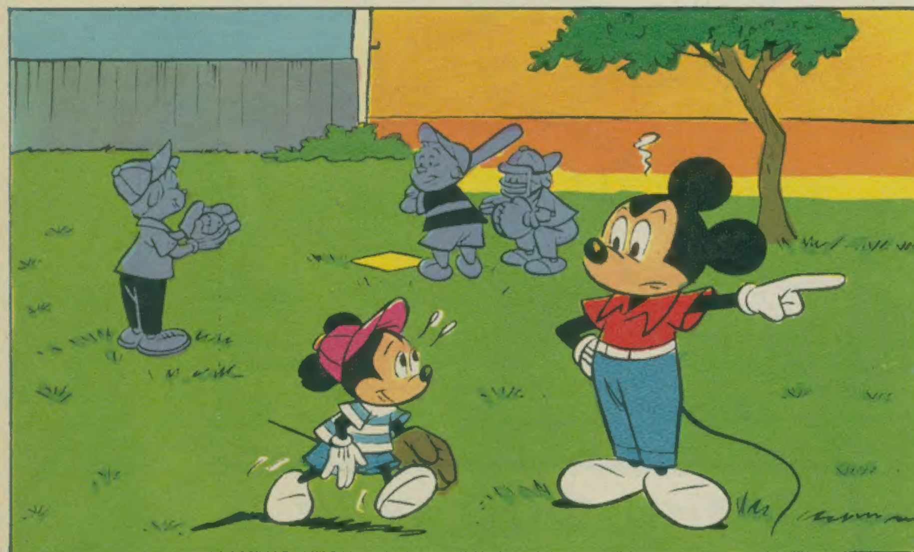

МИКИ

МИЋО?

КРАТКА ПАУЗА ДА СЕ МАЛО ПОИГРАМ.
Мића

Distributed by King Features Syndicate.

5-28
Copyright © 1978 Walt Disney Productions World Rights Reserved

